

491.99

U-79

1881

1714

1754

431.99

V

15-70

1

0

6

ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ախարհաբառ Լեզուին Հայոց :

Զարագրեցեալ Գաճկականաւ լեզուաւ
առ ի յօգուտ այնց հայոց , որք զտաճ
կական լեզու միայն գիտեն, և
փափաքին ուսանիլ զայլաբ
հաբառ հայերենն :

Աշտատասիրութիւն Մխիթարաց
Վարդապետի Սեբաստացւոյ
Աբբահայր Կոչեցեալ :

ԹԻԼ

Եւ այժմիկ տպագրեցեալ ջանիւք նոյնոյ
Վարդապետի :

Յամի ՏՆ 1727. Յունւարի . 29.

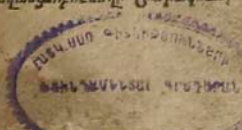
A
1092

Ի ՎԵՆԷՏԻԱ

Ի Տպարանի Անդոնի Գուծոյի :

Հրամանաւ Մեծաւորաց, և Գաբիւլիէճիով
Գերազանցադուներդի Տերակաւոյ :

~~5699~~

ԲԱՆԱԴԸՆԹԵՐՅՕՂՍ

Ազմիցս մեծաւ աղաչանօք խնդրեցաւ յոմանց բարեպաշտից, զի շարադրիցեմ զհոլովից անունանց, և զընդհանրութեց բայից, և զորպիսութեց այլոց մասանց քերականութե, այնպիսեալ աշխարհաբառիւ ռճիւն, ըստ որում խօսին այնքիկ հայք, որք բնակեալք են 'ի փոքրն ասիա, այսինքն 'ի բոլոր հոռմանց տուն, և 'ի փոքր հայաստուն: Եւ եւ ոչ ունելով զժամանակ աշխարհի զվաղարկութիւն զամս բազումս. և վերջապէս ստիպեցեալ 'ի Թախանձանաց՝ ձեռն արկի ըստ գոյնոյ կարի իմոյ վերադըտանել զքնաւորեցեալս կանոնաւորմունս զհոլովմանց անունանց, և զընդհանրութեանց բայից աշխարհաբառի լեզուին մերոյ: Եւ բովանդակեցի զայնս յերկուս գրգուկս, որոց մինն է՝ այս, որ անունանի դուռն քերականութե, և տալագրի: և միւսն է զվարդապետութե մասանց բանի, և զարայարութե նոցին, որ այժմոյս ոչ տալագրի: Ազգ՝ սոյնս որ տալագրի պիտոյանայ նոցին, որք ոչ գիտեն զհայկական լեզու, և կամին ուսանիլ. իսկ միւսն հանդերձ սոքօք պիտոյանայ այնոցիկ, որք արդէն գիտեն զհայկական լեզու, և կամին վարժիլ այնու առայս, զի կարիցեն աշխարհաբառիւ լեզուն առանել զշարադրութիւն, և կամ նախապէս ուսանելով զայն, տրամադրիլ առ ուսումն:

քերականութե դրաքառի լեզունի մերոյ ։
 Բայց մինչ նոքին , որոց պիտոյ էր կիրա-
 ռութիւն սորին՝ առ ՚ի ուսանիլ զհայկական լե-
 ջու , դիտէին միայն զլեզու տաճկական ,
 ստիպեցայ զի զխրատսն այսորիկ առաջնոյ
 դրդկան , այսինքն դրան քերականութեան ,
 դարձուցանիցեմ ՚ի լեզու տաճկական , և
 հանդէպ անոճանց հոլովեցելոց , և բայից
 լծորդեցելոց դնիցեմ զբառս տաճկականս՝
 ոնց և տեսանի ։ Եւ առ առաւել դիւրու-
 թի ուսանողացն՝ յարմարեցի ընդ սմին և
 եդի նաև զխոբրիկ բառարանիկ , յորում
 նախ՝ հայերէնն եդաւ , և հանդէպ այնմ
 տաճկերէնն , և համանշանեցան ՚ի նմին
 ստորև անոճանց՝ վերջաւորութիւնք եզակա-
 նաց սեռականաց , և յոգնականաց ուղղա-
 կանաց . իսկ ստորև բայից՝ վերջաւորու-
 թիւք առաջնոյ դիմի սահմանականի կառա-
 րեցելոյ , և վերջաւորութիւնք երկրորդի դի-
 մի հրամայականի ներկայի , ՚ի ձեռն որոց
 դիւրապէս ճանաչին այլք մնացեալք հոլովք
 անոճանց , և վերացմունք բայից ։ Բայց
 դիտելի է , զի բազմաց բայից սահմանա-
 կանի ներկայի երրորդ դէմն , և հրամայա-
 կանի երկրորդ դէմն եղ կան ՚ի աշխարհա-
 բառի լեզունի մերում՝ այնպիսեալ ձայնիւ
 եղերի , որպէս յայտ է յուշադրողաց , որ
 ոչ զհնչումն էի ունի , և ոչ զհնչումն եթի .
 այլ զմիջական հնչումն ինչ ՚ի մէջ հնչմանց
 երկուց ասացելոց տառիցս ։ Արդ մեք ,
 մինչ այլապէս ոչ էր կարելի , առ նշանա-
 կութիւն այնորիկ հնչման եղաք զտառն՝ է , և
 այնու եղերեցաք , ոնց և իսկ տեսանի ։ Աս
 որոյ յայնպիսիս տեղիս՝ էն ոչ պարտի ար-
 տաբերիլ երկարձայնիւ , որպէս արտաբե-
 րի ՚ի դրաքառի լեզունոջ , այլ զցածու-
 ցեալ

ցեալ կերպիւ , և իբր առ հնչուած եթի հա-
կեցեալ , ըստ որում սովոր է արտաբերիլ
'ի խօսիլն աշխարհօրէն : Իսկ վասն ոմանց
սակաւուց արապականաց բառից , զորս
աստէն յսկզբան գրդկանս եղաք , գիտեի
է . զի մինչ դարձուցաք զխրատսն այսորիկ
գրդկան 'ի տաճկական լեզու , պիտոյացան
քերականականք բառք , որոց բնութն ոչ
դոյին 'ի տաճկականի լեզունոջ , և մեք եթէ
հայերէն դնիցէաք զայնպիսիս բառս՝ ոչ կա-
րէին բարեպէս յարմարիլ այնք ընդ տաճ-
կականի լեզունի , վասն որոյ արտահանեցաք
'ի արապականաց բառարանաց ոմանց՝ զայնս
բառկունս քերականականս , և այնու եղե-
րեցաք զգործն մեր , և աստէն դրեցաք
զնոյնսն՝ դնելով հանդէս ինքեանց զհայե-
րէնն . որպէս զի որք անծանօթք են այնց
բառից՝ իսկոյն հայելով աստէն՝ ծանօթա-
նայցեն : Արդ՝ վերջաւորեալ զբանս՝ խն-
դրեմ սիրով ընդունիլ զդուզնաքեայ աշ-
խատանս մեր , զոր մեծաւ սիրով նուիրեմ
սիրելեացդ . ողջ լերուք 'ի Տէր :

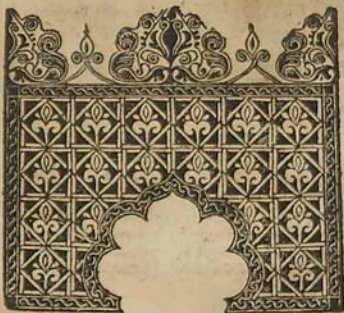
ԲԱՌԻՔ ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆՔ՝

Ալէթի .	Գործիական .
Ասլի .	Սեռական .
Գանուհտան տաշրայ .	Կարգէ դուրս .
Գղաթը .	Սասորիկ .
Ձաթը միւնքըրի .	Էական բացասա- կան .
Ձաթը ֆէալ .	Էական բայ .
Էմրի .	Հրամայական .
Թասրիֆ .	Լծորդութիւն .
Թանարիֆի .	Սահմանական .
Թէրթիսլ .	Կարգ .
Թէքլիմաթ էթմէք .	Խօսիլ .
Իթթիհանտ օլմաք .	Միանալ .
Իթթիֆանդ օլմաք .	Միանորիլ .
Իսրաճ օլմաք .	ԵԼԼԵԼ .
Իճանլի .	Ստորագական .
Իմթիանլի .	Չտտական .
Իսթիֆհանմի .	Հարցական .
Իմրֆանլ .	Ընդունելութիւն .
Խաֆլ .	Նախադրութիւն .
Խրուճ օլմաք .	ԵԼԼԵԼ .
Խուսուսի .	Նախընտրական .
Կէշրիճի .	Անցողական .
Կէշմիշ .	Յարակատար .
Հանգըր .	Ներկայ .
Հէճճէ .	Վանկ .
Հըֆը էթմէք .	Պահել .
Հիտայի .	Տրական .
Ղանթէթէն կէշմիշ .	Գերակատար .
Ճէմի .	Յոդնական .
Ճէռուի .	Բացառական .
Մանն օլմաք .	Մէկտեղլինիլ .
	Մանլի .

Մանի .	Կատարեալ .
Մաստառ .	Աներևոյթ .
Մեծհոգի .	Կրանորական .
Մեծամի .	Չեղոքական .
Մեքիան կեօստէրէն .	Տեղ ցըցընօղ .
Մեքիսու .	Կրանորական .
Մինվալ .	Կերպ .
Միւնքըրի .	Բացասական .
Միւր զահրըր էթմէք .	Յոյց տալ .
Միւքրէտի .	Եղական .
Մուադէպէթօլան .	Վերջացած .
Մուախէրէ .	Վերջանորութիւն .
Մութթասըլ օլմաք .	Միանորիլ .
Մութթադպէլ .	Ապառնի .
Յանթըք .	Հաղկապ .
Յեմուսի լիսան .	Աշխարհաբար լեզու .
Նասպի .	Հայցական .
Նեմիդտարլէք .	Որքանութիւն .
Նեքի .	Բացասական .
Նիտայի .	Կոչական .
Շէքլ .	Եղանակ .
Շիւպհէլէք , վէ շիւ պհէ .	Երկբայութիւն .
Պանլընահու .	Դուռն քերականութեան .
Պէսանթի .	Բաղաձայն .
Պէտէլէքէալ .	Դերբայ .
Պէքէմնլ .	Անկատար .
Պինայի .	Ուղղական .
Սառք .	Քերականութիւն .
Սալթ .	Չայն .
Սալթի .	Չայնաւոր .
Սալթ ըմէծհոգի .	Չայնակրական .
Սըքանթ .	Դէմ .
Սըքանթ պէյան էտի ճի .	Դէմ զատօղ կամ դէմ յայտնօղ .

ՍըՔաթսըզ .	Դէմքն պակատ .
Անգլըն օլմաք .	Ընկնիլ .
Տախիլ .	Մանօղ .
Տախիլ օլուր .	Կռամոնէ .
Տղամիր . հաննի պէ .	Դերանուն .
տէլ իսմի .	
Տղուհուր օլունուր .	Կերևի .
Տէվր .	Հոլով .
Բէլիմաթ .	Խօսք .
Բէյֆիյէթ .	Որպիսութիւն .
Բիֆայէթ .	Հէրիք .
Քալիլ .	Ներդործական .
Քասլ .	Գլուխ .
Քէալ .	Բայ .
Քէալ իւտիու .	Մակբայ .

Քասլ էվէլէնճի : Ա.

Քի նիճէ , վէ դաջ Թիւռլու տէվը
 օլունուրլէր օլ Լուղլէթլէր , Քի՝
 իսմ տէյլիւրլէր : Աէ նէ
 Թարղ տըր էվէլէթի
 տէվը օլունմաք :

Էր Քիսմ Քի իսթէր էրմէնիճէ
 օկրէնմէք , էվէլէլէն՝ լողըմ
 տըր Քի՝ պիլէ՝ , վէ Քիբրինէ
 ալաքի իսիմլէր՝ օլտիլիլնտէ
 նէ չէթիլ տէվը օլունուրլար :
 Աէ տասի՛ պիլմէք կիէրէք
 տիր՝ Քի իւչ Թիւռլու տէ-
 վը օլունմաք վարտըր՝ Քի օնլար Քիսմ փէք
 չէք իսիմլէր տէվը օլունուրլար : Անրմէ
 իլիւն՝ էվէլէլէն օլ իւչ Թիւռլու տէվը
 Ա : օլուն

օլունմաղքն օրինէկէրինի գօրուղ , վէ
սօնկրտ՝ դայրը գալանլարը :

Խտմէրինի էվվէլնճի թիւուիու տէվը
օլունմասը՝ սլու օրինէկէրիէն
սէյան օլունուր :

Եղական .

Միւթրէտի .

Ողղական . հաց .

Պինայի . էքմէկ .

Սեռական . հացի .

Ասլի . էքմէկին .

Տրական . հացին .

Հիտայի . էքմէկէ .

Հայցական . հացը .

Նասսլի . էքմէկի .

Բացառական . հացէն .

Ճէռուի . էքմէկտէն .

Գործիական . հացով .

Ալէթի . էքմէկիէն .

Յոգնական :

Ճէմլի :

Ուղղական . հացեր .

Պինայի . էքմէկէր .

Սեռական . հացերու .

Ասլի . էքմէկէրին .

Տրական . հացերուն .

Հիտայի . էքմէկէրէ .

Հայցական . հացերը .

Նասսլի . էքմէկէրի .

Բացառական . հացե-
րուն .

Ճէռուի . էքմէկէր-
տէն .

Գործիա . հացերով .

Ալէթի . էքմէկէրի-
էն :

Պունա կեօրէ տէվը օլունուրլար չեօք
խտմէր , Նիճէքի սլունլար :

Աղ , աղդի , միլ լէթ : ախտ , ախտի .
մարաղ : աղ , աղի . տուղ : աղք , աղքի .
զիպիլ : աղտ , աղտի , քիր : արտ , արտի ,
թառլա : ալք , ալքի , կեօղ : բան , բանի ,
իշ : բանտ , բանտի , զընտան : բսու , բա-
ռի , լուղլէթ : բաղդ , բաղդի , թալէհ :
բակ ,

բակ , բակի , աւլու : բարձ , բարձի ,
 եասարբ : բերդ , բերդի , դալե : բոց ,
 բոցի , ակէֆ : բողէ , բողկի , (մուսփ :
 գեղ , գեղի , քեօյ : գետ , գետի , չայ :
 գող , գողի , խուսըղ : գոմ , գոմի , անլու :
 գորտ , գորտի , գուռադաղը : դահ , դահի ,
 դառթ : դեղ , դեղի , իլաճ : եղ , եղի ,
 եաղ : թագ , թագի , թաճ : թամբ , թամ-
 քի , էյէր : թև , թևի , դօլ : թեփ , թե-
 փի , քէփէկ : ժանկ , ժանկի , փաս : լար ,
 լարի , քիրիշ : լաւ , լաւի , էյի . վէ դու-
 սուրու :

Պու է վիզէլքի թիւս լիու տէ վր օլունմաղըն
 ալթընտայ , օլ իսիմէր՝ քի լօք հէճճէիլէն
 տիրէր՝ պիր հառ Ք զիատէ ալըրլար ճէմի
 օլտուքլարը մահէլ տէ , վէ ալընան հառ Ք՝
 պո՛ւ տուր , ն , նիճէ քո լօլ օրինէկիլէն
 կեօրունուր :

Եղական .

Միւթրէտի .

ուղ . ագարակ .
 սեռ . ագարակի .
 տրա . ագարակին .
 հայ . ագարակը .
 բաց . ագարակէն .
 դոր . ագարակով .

պին . չիֆտիկ .
 սալ . չիֆտիկին .
 հիտ . չիֆտիկէ .
 նաս . չիֆտիկի .
 ճէռ . չիֆտիկտէն .
 ալէ . չիֆտիկիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ . ագարակներ .
 սեռ . ագարակներու .
 տրա . ագարակներուն .
 հայ . ագարակները .
 բաց . ագարակներուն .
 դոր . ագարակներով .

պին . չիֆտիկէր .
 սալ . չիֆտիկէրին .
 հիտ . չիֆտիկէրէ .
 նաս . չիֆտիկէրի .
 ճէռ . չիֆտիկէրտէն .
 ալէ . չիֆտիկէրիլէն .

Պոռնա կեօրէ՛ չօք խիմէր տէ՛վը օլունուր-
լար , նի՛ճէքիմ սլունլար :

Ազատ , աղատի , էզատ : ագահ , ագա-
հի , թամահքեար : աթոռ , աթոռի , քիւլը-
սի : ագուաւ , ագուաւի , գաուկա : ազսալ ,
ազսալի , սէքեար : ադեւոր , ագեւորի ,
դույրուքլու : ազգական , ազգականի , խըսըմ :
ազոխ , ազոխի , գօռուք : ախմար , ախմա-
րի , ահմաք : ախոռ , ախոռի , ահրու : ադ-
նատ , ալնատի , տուզաք : ալուայ , ալուայի ,
տիշ : աղաման , աղամանի , տուզտան : ա-
ղաղակ , աղաղակի , շամաթայ : աղաչանք ,
աղաչանքի , եալլարմաք : աղա՛նաշ , աղաւ-
աշի , դէշմէր : աղօթք , աղօթքի , սալաթ :
աղեղ , աղեղի , եաջ : աղէկ , աղէկի , էյի՛ :
աղի , աղիի , տուզլու : աղքատ , աղքատի ,
Քադըր : այրի , այրիի , տուլ : անուշ , ա-
նուշի տաթլը : անարատ , անարատի , այրս-
սըղ : անարժան , անարժանի , պէլայլըք :
անբազդ , անբազդի , թալէհսիղ : անողորմ ,
անողորմի , ռահիմսիղ : անէ՛ծք , անէ՛ծքի ,
պէտոտուա : անղգամ , անղգամի , ինաթճը
հայասըղ : անիրա՛ն , անիրա՛նի , զալըմ : անկիւն ,
անկիւնի , քեօյէ : անհաւատ , անհաւատի ,
տինսիղ : անսարկէշտ , անսարկէշտի , էտէպ-
սիղ : անսարտ , անսարտի , սուչսուղ :
անսատրաստ , անսատրաստի , թէպտիր-
սիղ : պեարոս , պետրոսի : պօղոս , պօղոսի :
կիրակոս , կիրակոսի : սիմոն , սիմոնի : դաք-
լիէլ , դաքլիէլի : օհան , օհանի : նիկո-
ղոս , նիկողոսի : յակոբ , յակոբի :

Վէ գուսուրու :

Վէտախի՛ պու էվլէլքի թիւռլու տէ՛վը
ջըռնմաղըն ալթընտայ՛ չեօք խիմէր տէ՛
վար :

ճարտըրէր , քի տէ՛վը օլունտուբլարը
մահէվնտէ՛ քէնտիլէրինտէն հառ Ք էքսի-
լը . նիճէքիմ պո՛ւ իքի օրինէկլէրիլէն
կեօրունուրէր :

Եղական .

Միւ Քրէտի .

ուղ. Թուղթ .
սեռ. Թղթի .
տրա. Թղթին .
հայ. Թուղթը .
բաց. Թղթէն .
գոր. Թղթով .

պին. քեահըտ .
ասլ. քեահըտըն .
հիտ. քեահըտա .
նաս. քեահըտը .
ճէռ. քեահըտտան .
ալէ. քեահըտիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. Թղթեր .
սեռ. Թղթերու .
տրա. Թղթերուն .
հայ. Թղթերը .
բաց. Թղթերուն .
գոր. Թղթերով .

պին. քեահըտլար .
ասլ. քեահըտլարն .
հիտ. քեահըտլարայ .
նաս. քեահըտլարը .
ճէռ. քեահըտլարտան .
ալէ. քեահըտլարիլէն .

Եղական .

Միւ Քրէտի .

ուղ. գետին .
սեռ. գետնի .
տրա. գետնին .
հայ. գետնը .
բաց. գետնէն .
գոր. գետնով .

պին. եէր .
ասլ. եէրին .
հիտ. եէրէ .
նաս. եէրի .
ճէռ. եէրտէն .
ալէ. եէրիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. գետըններ .
սեռ. գետըններու .

պին. եէրլէր .
ասլ. եէրլէրին .

տրա. գետըններուն. հիտ. եերլէրէ.
 հայ. գետընները. նաս. եերլէրի.
 բաց. գետըններուն. ճէռ. եերլէրտէն.
 գ'ր. գետըններով. ալէ. եերլէրիլէն.

Պունլարայ կեօրէ՝ չեօք խիմլէր տէ՛վը
 օլունուլլար . վէ լաքին՝ օ՛լ խիմլէր քի
 պիր հէճճէ իլէն տիրլէր , եվվէլքի օրի-
 նէկին ալթընտայ տըրլէր . Քէ՛ ամմա՛ օլ
 խիմլէր քի չեօք հէճճէ իլէն տիրլէր՝
 իքինճի օրինէկին ալթընտայ տըրլար ,
 նիճէքի սլունլար :

Ազնիւ , ազնւի , լաթիՔ : անքիծ , ան-
 բծի , լէքէսիզ : արմունկ , արմնկի , տիրսէկ :
 բազուկ , բազլի , դօլ : բամպակ , բամպկի ,
 փամպուք : բերան , բերնի , աղըզ : բօիչկ ,
 բօչլի , հէքիմ : բիճ , բըճի , փիճ : բլր .
 բրի , տէկէնէկ : բռունց , բռնցի , իւմրուք :
 բրուտ , բրտի , չեօմլէկճի : գզլր , գզրի ,
 բիզլր : գին , գնի , սպհայ : գիր , գրի ,
 եազը : գիրք , գրքի . բիթապ : ջուր , ջրի ,
 սու : կանակ , կանկի , սըրթ : անկաճ , անկ-
 ճի , գուլաք : աղբուր , աղբրի , փունղար :
 արծիւ , արծւի , գառթալ : ամբարիշտ ,
 ամբարշտի , միւնաՔըզ : արճիճ , արճըճի ,
 գուռչուն : գեղէցիկ , գեղէցկի , կիւղէլ :
 կտրիճ . կտրճի , եիկիթ : կօշիկ , կօշկի .
 ջիղմէ : հալիւ , հալւի , հիսսալ : հովիւ ,
 հովւի , չօսան : գսլր , գսրի , չեմմաս :
 գրացին , գրացնի , գօնչու : ասլուր , ասլրի ,
 չօսպա : արուն , արնի , դան : բութ ,
 բթի , սպիքարմաք : բուրթ , բրթի , եուն :
 կուժ , կժի , տէսթի . ասեղ , ասղի , ինկնէ :
 մկրատ , մկրտի , մադաս : լեզու , լեզւի , տիլ :
 մածուն , մածնի , եօղուրթ : թուզ , թզի ,
 ինճիւր : խաչատուր , խաչատրի : մկրտիչ ,
 մկրտի . վէ գուսուրու :

Վէտախի՛ պուծիւռլու տէ՛վը օլուն
 մաղըն ալծընտայ՝ չեօք խիմլէր տէ պու
 լունուրլար ։ քի տէ՛վը օլունտուքլարը վա
 դաղնտէ ։ քէնտիւլէրինիկն տիր հառ Քը
 տէկիլիլէր . նիճէ քի՛ պու իքի օրինէկլէր
 տէ կեօրունուրլէր ։

Եղական .

Միւ Քրէտի .

ուղ . դէղ .
 սեռ . դիղի .
 տրա . դիղին .
 հայ . դէղք .
 բաց . դիղէն .
 գոր . դիղով .

տին . երղլն .
 առլ . երղլնն .
 հիտ . երղլնա .
 նաս . երղլնը .
 ճէռ . երղլնտան .
 ալէ . երղլնիլէն ։

Յոդնալան .

Ճէմի .

ուղ . դիղեր .
 սեռ . դիղերու .
 տրա . դիղերուն .
 հայ . դիղերը .
 բաց . դիղերուն .
 գոր . դիղերով .

տին . երղլնլար .
 առլ . երղլնլարն .
 հիտ . երղլնլարա .
 նաս . երղլնլարը .
 ճէռ . երղլնլարտան .
 ալէ . երղլնլարիլէն ։

Եղական .

Միւ Քրէտի .

ուղ . հնարադէտ .
 սեռ . հնարադիտի .
 տրա . հնարադիտին .
 հայ . հնարադէտը .
 բաց . հնարադիտէն .
 գոր . հնարադիտով .

տին . Քէնթպաղ .
 առլ . Քէնթպաղն .
 հիտ . Քէնթպաղա .
 նաս . Քէնթպաղը .
 ճէռ . Քէնթպաղտան .
 ալէ . Քէնթպաղիլէն .

ուղ. հնարադիտներ, պին. Քէնթպաղար.
սեռ. հնարադիտներու. տու. Ֆէնթպաղարն
տրա. հնարադիտերուն. հիտ. Քէնթպաղարա.
հայ. հնարադիտները. նաս. Քէնթպաղարը.
բաց. հնարադիտնե. Ճէռ. Քէնթպաղար.
րուն. տան.
գոր. հնարադիտնե. ալէ. Քէնթպաղարի.
րով. լէն.

Պունլար քիտի տէ՛՛վը օլունուրլար պիր-
գաշ իսիմլէր . վէ լաքին օլ իսիմլէր՝ քի
պիր հէճճէիլէն տիրլէր , էվվէլքի օրի-
նէկին ալթընտայ տըրլար . վէ օլ իսիմլէր՝
քի չօք հէճճէիլ տիրլէր , իքինճի օրինէ-
կին ալթընտայ տըրլէր . նիճէքի պունլար :
Գէշ , Դիշ , Քէնա : սրտադէտ , սրտա-
դիտի , Քիքիրպիլէն : խորագէտ , խորա-
գիտի , չօք պիլէն : հրեղէն , հրեղինի ,
աթէշի :

Վէ տախի պիլմէք կէրէք տիր՝ քի սաւ-
թի՝ հառՔիլէն մուադղէպէթ օլան իսիմ-
լէր՝ նէղէման քի միւՔրէտի նասալի օլուր-
լար , տայիմէն՝ քէնտիրլէրինինկ սօղունտա-
քի եթ հառՔընկ եէլինէ նու տախիլ օլուր .
նիճէքի պունլար , քահանայ , քահանայի ,
փափաղ , նասալիսի , քահանան , եօքքի քա-
հանայը , ալուայ , ալուայի , տիշ : նասալի-
սի՝ ալուան , եօքքի ալուայը : վէ սաւթի՝
հառՔլար՝ պունլար տըրլար . ա . ե . է . ը . ի .
ո . օ : վէ գայրը գալան հառՔլարիլէն մու-
ադղէպէթ օլան իսիմլէրինինկ միւՔրէտի
նասալիլէրի եթ հառՔիլէն մուադղէպէթ
օլուրլէր . նիճէքի օրինէկլէրտէ զուհուր
օլունուր :

Քասը

A 7501

Քասլ իբրնճի : Բ.

Բի նէ Թարղ տըր իբրնճի տէ՛վը
օլունմաք :

Սիմէրինկ իբրնճի պապէթ տէ-
վը օլունմաք՝ պու օրինէկէրի-
լէն պէյան օլունուր :

Եղական .

Միւֆրէտի .

ուղ. հաւ .
սեռ. հաւու .
տրա. հաւուն .
հայ. հաւը .
բաց. հաւուն .
գոր. հաւով .

պին. Թաւուք .
ասլ. Թաւուղըն .
հիւ. Թաւուղա .
նաս. Թաւուղը .
ճէռ. Թաւուքտան .
ալէ. Թաւուղիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. հաւեր .
սեռ. հաւերու .
տրա. հաւերուն .
հայ. հաւերը .
բաց. հաւերուն .
գոր. հաւերով .

պին. Թաւուքլար .
ասլ. Թաւուքլարըն .
հիւ. Թաւուքլարա .
նաս. Թաւուքլարը :
ճէռ. Թաւուքլար-
տան .
ալէ. Թաւուքլարիլէն .

Պունա կեօրէ տէ՛վը օլունուրլար չօք
իսիմէր : նիճէքիմ պունլար : Առաւօտ ,
առաւօտու , սապահ : Ժամ , Ժամու , սա-
հէթ : կով , կովու , ինէկ : շաբաթ , շա-
բաթու , հաճտա : ծով , ծովու , տէնկիղ :
գայլ :

Գայլ, Գայլու, Դուռն : ուլ, ուլու, օղ
լաք : ցաւ, ցաւու, աղոր : արջ, արջու,
այլ : որձ, որձու, էլքէկ : հով, հովու,
էէկ : ձագ, ձագու, եաւրու : սով, սովու,
Դրթլք : նախանձ, նախանձու, սլախիլ
լիք : թի, թիու, քիւրէք : մարդ, մար
դու, ինտան :

Վէ պուռնտայ տէ՛ պիլմէք լաղըմորը, քի
չեօք հէճճէիլէն օլան իսիմէր նէղէ
ման քի ճէմի օլուրլար՝ պիր նու հառժ
ղիատէ ալըրլար. նիճէքիմ պուռնլար. առա
ւօտ, առաւօտու, ճէմիսի, առաւօտներ.
նախանձ, նախանձու, ճէմիսի, նախանձ
ներ :

Թէքրարէն՝ պիլմէք լաղըմ տըր քի, պու
լիքինձի թիւալիու տէվը օլունմաղըն ալթ
ընտայ՝ չեօք իսիմէր տէ վարտըրլէր, քի
տէվը օլունտուքլէրի թագտիրտէ քէն
տիլէրինտէն հառժ էքսիլիւ. նէ շէքիլ քի
պու օրինէկ իլէն կեօրունուր :

Եղական .

ուղ. ցուրտ.
սեռ. ցրտու.
տրա. ցրտուն.
հայ. ցուրտը.
բաց. ցրտուն.
գիր. ցրտով.

Միւլքրէտի .

պին. սուռք.
ասլ. սուռղըն.
հիա. սուռղա.
նաս. սուռղը.
ճէռ. սուռքտան.
տլէ. սուռղիլէն.

Յոգնական .

ուղ. ցրտեր.
սեռ. ցրտերու.
տրա, ցրտերուն.
հայ. ցրտերը.
բաց.

Ճէմի .

պին. սուռքլար.
ասլ. սուռքլարըն.
հիա. սուռքլարա.
նաս. սուռքլարը.
բաց.

բաց. ցրտերուն . ճէւ. սօւղաքլարտան .
 դոր. ցրտերով . ալէ. սօւղաքլարիլէն .

Պունա կեօրէ՝ տէ՛վը օլունուրլար վաճիւր
 իսիմլէր , նիճէքիմ՝ պունլար : Տարի , տա-
 րու , երլ : դարի , դարու , աւփայ : ամիս ,
 ամսու , այ : դօտի , դօտու , դուշաք : ջօ-
 րի , ջօրու , դաթլի : քամի , քամու , լուղ-
 կեար : մօրթի , մօրթու , տէրի : կաշի ,
 կաշու , կեօն : մարմին , մարմնու , թէն :
 էգի , էգու , պաղ : գլուխ , գլիու , պաշ :
 ածիլի , ածիլու , ուստուրա : դօրծէլի ,
 դօրծէլու , քեօմիւր : դերի , դերու , եաւ-
 սըր : ադի , ադու , դույլուդ : դօմէշ ,
 դօմշու , ճամուս : անասուն , անասնու ,
 հայվան : գինի , գինու , շէրապ : թշնամի ,
 թշնամու , տուշման : սուրբ , սրբու , էվլիա :
 լու , լուու , փիրէ : եկեղեցի , եկեղեցու ,
 քիլիսէ : մատնի , մատնու , եուղեկ : որդի ,
 որդու , օղուլ : տանձենի , տանձենու , ար-
 մուտաղաճը : խելացի , խելացու , ագըլը :

Պու իքինճի թիւուրի տէ՛վը օլունմաղըն
 ալթընտայ՝ պիրգաջ իսիմլէր տէ՛ պուլուն-
 ուրլէր , քի տէ՛վը օլունտուքլէրի վադը-
 թտէ , քէնտիլէրինտէն հառՔ տէկիլիլի .
 նիճէքի պու օրինէկիլէն կեօրունուր :

Եղական .

Միւճիտի .

ուղ. երէց .
 սեւ. իրիցու .
 տրա. իրիցուն .
 հայ. երէցը .
 բաց. իրիցուն .
 դոր. իրիցով .

պին. քէշիշ .
 ասը. քէշիշին .
 հիտ. քէշիշէ .
 նաս. քէշիշի .
 ճէւ. քէշիշտէն .
 ալէ. քէշիշիլէն .

Յոդ.

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. իրիցներ .
սեռ. իրիցներու .
տրա. իրիցներուն .
հայ. իրիցները .
բաց. իրիցներուն .
գոր. իրիցներով .

ալին. քէշիշէր .
ասլ. քէշիշէրին .
հիւ. քէշիշէրէ .
նաս քէշիշէրի .
ճէռ. քէշիշէրտէն .
ալէ. քէշիշէրիէն .

Պունա կէօրէ տէ՛վը օլունուրլար ալիւ-
դաջ իսիմլէր , նիճէքի պունլար : Վոր ,
փօրու , դառըն : Հորթ , հօրթու , պու-
զաղը : պօրտ , պօրտու , կէօսլէկ : փոշի ,
փօշու , թօղ : հոր , հօրու , դույու : ձոր ,
ձօրու , տէրէ : էշ , իշու , Եշէք : աղոճէս ,
աղոճիսու , թիլքի : հոտ , հօտու , գօղու :

Աէ տախի՝ պիլմէք լաղըմ տըր քի , պու-
լիքինճի թիւռլու տէվը օլունմաղըն ալթ-
լնտայ՝ պիրգաջ իսիմլէր վարտըրլէր քի ,
քէնտիլէրինինկ ճէմիլէրի իքի թիւռլու
օլուրլէր . նիճէքիմ պունլար : լու , լոճու ,
լոճեր , լոճերու : լոճաններ , լոճաններու :
էշ . իշու : իշեր , իշերու , իշաններ , իշ-
աններու : թի , թիու , թիեր , թիերու ,
թիաններ , թիաններու : որդի , որդու ,
որդիներ , որդիներու , որդիք , որդոց :
մարդ , մարդու , մարդիքներ , մարդիքնե-
րու , մարդիք , մարդոց : մարդոցն , մար-
դիքը , մարդիքոցմէն , մարդիքոցմով :

Աէ թէքրարէն՝ պիլմէք լաղըմ տըր քի ,
նիճէ եօքարտայ տէտիք . օլ իսիմլէր քի
սաւթի հառ.Քիլէն մուադղէպէթ օլուրլէր ,
քէնտիլէրինինկ միւՔիտի նասպիսի՝ նու
հառ.Քիլէն մուախէր օլուր . եօքքի եթ
հառ.Քիլէն , նիճէքի պունլար : տարի, տա-
րու ,

բու, նասպիսի՝ տարին . վէ եօքքի տարիը :
փոշի, փօշու, նասպիսի, փոշին, վէ եօք-
քի փոշիը :

Քասլ իւշիւնճի . Գ.

Քի նէ թարղ տըր իւշիւնճի տէ՛ վը
օլունմաք :

Սիմէրինկ տէ՛ վը օլունմասընընկ
իւշիւնճի թարղը՝ սլու օրինէկ
լէրիլէն պէյան օլունուր :

Եղական .

ուղ. դուռն .
սեռ. դռան .
տրա. դռանն .
հայ. դուռը .
բաց. դռնէն .
գոր. դռնով .

Յոգնական .

ուղ. դռներ .
սեռ. դռներու .
տրա. գռնել ուն .
հայ. դռները .
բաց. դռներուուն .
գոր. դռներով .

Եղական .

ուղ. դառն .
ռեռ. դառան .

Միւ Քրէտի .

պին. դաբու .
ասլ. դաբընընկ .
հիտ. դաբուեա .
նաս. դաբուեու .
ճէռ. դաբուտան .
ալէ. դաբուիլէն .

Ճէմի .

պին. դաբուլար .
ասլ. դաբուլարըն .
հիտ. գաբուլարա .
նաս. դաբուլարը .
ճէռ. դաբուլարտան .
ալէ. դաբուլարիլէն .

Միւ Քրէտի .

պին. դուղու .
ասլ. դուղունունկ .
տրա.

տրա. գառանն .
հայ. գառը .
բաց. գառնէն .
գոր. գառնով .

հիտ. գուղուեա .
նաս. գուղուեոս .
ճէռ. գուղուտան .
ալէ. գուղուիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. գառներ .
սեռ. գառներու .
տրա. գառներուն .
հայ. գառները .
բաց. գառներուն .
գոր. գառներով .

պին. գուղուլար .
ասլ. գուղուլարնի .
հիտ. գուղուլարա .
նաս. գուղուլարը .
ճէռ. գուղուլարտան .
ալէ. գուղուլարիլէն :

Պունլարա կեօրէ՝ տէ՛վը օլունուլար
չեօք իսիմլէր : նիճէքի պունլար : Հիմն ,
հիման , թէմէլ : տուն , տան , էվ : աղջիկ ,
աղջկան , դըլ : ձուկն , ձկան , պալըք : իրի-
կուն , իրինկւան , ադչամ : շուն , շան , իթ :
ծունկն , ծնկան , տիղ : նուռն , նուան ,
նառ : ամառն , ամուան , եաղ : ձմեռն ,
ձմուան , դըշ : աղմիկ . աղմիկան , կեօկէր-
չին : մաջումն , մաջման , գառընճա : կուռնկ ,
կաընկան , տուռնա : ճնճղուկ , ճրնճղկան ,
սէրչէ : մակն , մկան , սըչան : թոռն , թռ-
ռան , թօռուն : լեռն , լեռան , տաղ : եղն ,
եղան , ոօքիւղ : գորտն , գորտան , գուռ-
պաղը : փուռն , փռան , ֆուռուն : որդն ,
որդան , գուռթ : աշուն , աշնան , կիւղ :
բեռն , բեռան , եուք : դարուն , դարնան ,
պահար : ճուռն , ճռան , պաճադ :

Թէքրարէն՝ լազըմտըր պիլմէք , քի նէ
գատար իսիմլէր վարտըրլէր պու պիզիմ
յէմումի էրմէնիան լիսանը իչինտէ , քի շօլ
թիւն , սաւթ իլէն մուախէր օլուրլար ,
հէփիսի պու իւչիւնճի թիւալիու տէ՛վը
օլուն .

օլունմաղըն ալթընայ տախիլ օլունլար . վէ
ամմա միւֆրէտի գալըրլար : վէ գօլայլըք
իլէն ճէմի օլմաղլէր , նիճէքիմ քիթապլի'
լիսանը իչինտէ օլունլէր . վէ իշտէ պոռ
օրինէկիլէն կեօրունուր :

Եղական .

Միւֆրէտի .

ուղ .	աղէկութիւն .	պին .	էյլիք .
սեռ .	աղէկութէ .	ասլ .	էյլիկին .
տրա .	աղէկութէ .	հիտ .	էյլիկէ .
հայ .	աղէկութիւր .	նաս .	էյլիկի .
բաց .	աղէկութէն .	ճէռ .	էյլիքտէն .
գոր .	աղէկութէնով .	ալէ .	էյլիքիլէն .

Փասլ տիօրտիունճի . Դ .

Քի նիճէ տէ' վր օլունուրլէր օլ իսիմլէր : քի
եօքարտայ եաղըլան իւչ թիւուլիու
տէ' վր օլունմաքլըղըն ալթը
նայ տիւլմէղ լէր :

Լ իսիմլէր' քի եօքարտայ եաղը
լանլարըն ալթընայ վաղըն օլ
մաղլէր , եէտի թիւուլիու տըր
լէր . վէ իշտէ' ճիւմէսիննի
օրինէկ լէրինի սըրաիլէն գօրուղ :

Էվլէլէնճի օրինէկ :

Եղական .

Միւֆրէտի .

ուղ .	տէր .	պին .	սահապ .
սեռ .	տիրոջ .	ասլ .	սահապըն .
տրա .	տիրոջն .	հիտ .	սահապընա .
			հայ .

հայ. տիրութիւն .
բաց, տիրութեան .
գոր. տիրութեամբ .

նաս. սահապարհ .
ճէռ. սահապարհաւոր .
ալէ. սահապարհէն .

Յոգնական :

Ճէմի .

ուղ. տիրութիւն .	պին. սահապարհ .
սեռ. տիրութեան .	ասլ. սահապարհաւոր .
տրա. տիրութեան .	հիտ. սահապարհաւոր .
հայ. տիրութեան .	նաս. սահապարհաւոր .
բաց. տիրութեան .	ճէ. սահապարհաւոր .
գոր. տիրութեամբ .	ալէ. սահապարհէն .

Պունա կեօրէ տէ՛վր օլունուրլար պու-
խիմէր : քուր , քուրոջ : քուրլութիւն ,
քուրլութեան : գըղգարտալ : մօրքուր , մօր-
քուրոջ : մօրքուրլութիւն , մօրքուրլութեան : (Թէյ-
ղէ : հօրքուր , հօրքուրոջ . հօրքուրլութիւն ,
հօրքուրլութեան , հալա :

Պիրգաջ խիմէր տէ՛ վարտուրլէր , քի-
քէնտիլէրինինկ միւֆրէտիլէրի պունալային
օլունուրլար . վէ լաքին ճէմիլէրի գայրը
թիւուրլու օլունուրլէր , նիճէքի պունալար :
կին , կնոջ , գառը : կնքութիւն , կնքութեան ,
կնքութեան , կնքութեան , կնքութեամբ :
գառլար : պարտատէր , պարտատիրոջ ,
պօռճլու : պարտատիրներ , պարտատիրներ-
րու , պօռճլուլար : տէրտէր , տէրտիրոջ ,
փափաղ : տէրտէրներ , տէրտէրներու ,
փափաղլար :

Իբրինճի օրինէկ :

Եղական .

ուղ. հայր .
սեռ. հօր .
տրա. հօրըն .
հայ. հայրը .
բաց. հօրէն .
դոր. հօրով .

Յոգնական .

ուղ. հարեր .
սեռ. հարերու ,
տրա. հարերուն .
հայ. հարերը .
բաց. հարերուն .
դոր. հարերով .

Միւֆրէտի .

պին. պապա .
ասլ. պապանընկ .
հիտ. պապայա .
նաս. պապայը .
ճէռ. պապատան .
ալէ. պապաիլէն .

Ճէմի .

պին. պապալար .
ասլ. պապալարընկ .
հիտ. պապալարա .
նաս. պապալարը .
ճէռ. պապալարտան .
ալէ. պապալարիլէն .

Պունա կէօրէ տէ՛վը օլունուրլէր , մայր ,
մօր , անա : Եղբայր , եղբօր , դարտաշ : վէ
լաքին պուսօնղնտաքինինկ ճէմիսի , դայրը
թարղ օլուր : նիճէքի իշտէ Էազարըղ ,
աղբրտիք , աղբրտոց , աղբրտոցն , աղբր-
տիքը , աղբրտոցմէն , աղբրտոցմով :

Վէ տախի՛ պունուն քիպի տէ՛վը օլու-
նուրլար աճամայր , աճամօր , աճահայր ,
աճահօր :

Վէ լաքին պունուր՝ ճէմի օլմաղլէր :

Իւշիւնձի օրինէկ :

Եղական .

Միւֆրէտի .

ուղ. օր.
սեռ. աւուր .
տրա. աւուրն .
հայ. օրը .
բաց. օրէն .
գոր. օրով .

պին. կիւն .
ասլ. կիւնուկ .
հիտ. կիւնէ .
նաս. կիւնիու .
ճէռ. կիւնտէն .
ալէ. կիւնիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. օրեր .
սեռ. օրերու .
տրա. օրերուն .
հայ. օրերը .
բաց. օրերուն .
գոր. օրերով .

պին. կիւնլէր .
ասլ. կիւնլէրինկ .
հիտ. կիւնլէրէ .
նաս. կիւնլէրի .
ճէռ. կիւնլէրտէն .
ալէ. կիւնլէրիլէն .

Պուշնձիլային տէ՛վը օլունուր , կէս օր ,
կէս աւուր , կիւն եարըսը :
Ալէ լաքին սլունունկ ճէմիսի օլմաղ :

Տիօրտիւնձի օրինէկ :

Եղական .

ուղ. տիրուհի .
սեռ. տիրուհէ .
տրա. տիրուհէ .
հայ. տիրուհին .
բաց. տիրուհիէն .
գոր. տիրուհիով .

Պունա կեօրէ՛ տէ՛վո օլունուրլէր շօլ
խիմլէր , սրբուհի . վարդուհի . եսայի :
վէ դայրը ինսանլէրինկ իսիմլէրի : Լաքին
պունլարըն ճեմլիսի եօք տուր :

Պէշինճի օրինէկ :

Եղական ,

ուղ. ադամ .
սեռ. ադամայ .
տրա. ադամայ .
հայ. ադամը .
բաց. յադամայ .
դոր. ադամով .

Պունճիլային տէ՛վո օլունուրլէր պուն
խիմլէր : սէթ , սէթայ : քամ , քամայ :
էրզրում , էրզրումայ :

Վէ դայրը ատէմլէրինկ իսիմլէրի : Լա.
քին՝ պունլարընտէ ճեմլիսի օլմաղ :

Աթընճը օրինէկ :

Եղական .

Միւֆրետի .

ուղ. բաղնիք ,
սեռ. բաղնեց .
տրա. բաղնեցն .
հայ. բաղնիքը .
բաց. բաղնեցէն .
դոր. բաղնիքով .

պին. հէմամ .
ասլ. հէմամըն .
հիտ. հէմամա .
նաս. հէմամը .
ճէռ. հէմամուան .
ալէ. հէմամիլէն .

Յոգնական :

Ճէմի :

ուղ. բաղնիքներ . պին. հէմամլար .
 սեռ. բաղնիքներու . ասլ. հէմամլարըն .
 տրա. բաղնիքներուն . հիտ. հէմամլարա .
 հայ. բաղնիքները . նաս. հէմամլարը .
 բաց. բաղնիքներուն . ճէռ. հէմամլարտան .
 դոր. բաղնիքներով . ալէ: հէմամլարիլէն .

Պունա կէօրէ տէվը օլունուր , հարսնիք,
 հարսնեց , տիւկիւն :

Եէտինճի օրինել :

սւղ. կիրակոսենք . պին. կիրակոսլուլար .
 սեռ. կիրակոսենց . ասլ. կիրակոսլուլարըն
 տրա. կիրակոսենց . հիտ. կիրակոսլուլա-
 րա .
 հայ. կիրակոսենք . նաս. կիրակոսլու-
 լարը .

Պունա կէօրէ տէվը օլունուլար ճիւմ-
 լէ իսիմլէր , քի ենք ոաւթ իլէն մուախէր
 օլուրլէր , նիճէքի պունլար : պետրոսենք,
 պօղոսենք , մարիամենք , վէ դայըրլարը :

Ֆասլ պէշնճի . Ե .

Քի նէ շէքիլ տէ՛վը օլունուրլար գայրլը
գալան իսիմլէր :

Ուալ իթմէք իշին լազըմ օլան
իսիմլէր պոյլէ տէ՛վը օլունուր-
լէր :

Եղական .

ուղ. ով, որ .
սեռ. օրու .
տրա. օրու, ում .
հայ. ով .
բաց. յուամէ .
գոր. օրով .

Միւֆրէտի .

պին. քիմ .
ասլ. քիմինկ .
հիտ. քիմէ .
նաս. քիմի .
ճէռ. քիմտէն .
ալէ. նէիլէն, քիմին-
իլէն .

Յոգնախան .

ուղ. որոնք .
սեռ. որոնց .
տրա. որոնց .
հայ. որոնք .
բաց. որոնցմէ .
գոր. որոնցմով .

Ճէմի .

պին. քիմլէր .
ասլ. քիմլէրինկ .
հիտ. քիմլէրէ .
նաս. քիմլէրի .
ճէռ. քիմլէրտէն .
ալէ. քիմլէրիլէն .

Եղական .

ուղ. ինչ .
սեռ. ինչու .
տրա, ինչուն .
հայ. ինչը .

Միւֆրէտի .

պին. նէ .
ասլ. նէնինկ .
հիտ. նէյէ .
նաս. նէյի .

В 3

բաց .

բաց. ինչէն .
գոր. ինչով .

Ճէռ. նէտէն .
ալէ. նէիլէն .

Աէ պու սուալն իսմին ճէմիսի եօք տուր :

Պու իքի իսիմէր , մէկմի , պիր քիմսէ . աւ
մէնն , հէփսի , պոյլէ տէ՛վը օլունուրլէր :

Եղական .

ՄիւՔրէտի .

ուղ. մէկմի .
սեռ. մէկիմի .
տրա. մէկիմի .
հայ. մէկմի .
բաց. մէկէմի .
գոր. մէկովմի .

պին. պիրքիմսէ .
ասլ. պիրքիմսէնինկ .
հիտ. պիրքիմսէյէ .
նաս. պիրքիմսէյի .
Ճէռ. պիրքիմսէտէն .
ալէ. պիրքիմսէիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. մէկքանի .
սեռ. մէկքանիի :
տրա. մէկքանիին .
հայ. մէկքանին .
բաց. մէկքանիէն .
գոր. մէկքանիով .

պին. պիրգաչ .
ասլ. պիրգաչընկ .
հիտ. պիրգաչընա .
նաս. պիրգաչընը .
Ճէռ. պիրգաչընտան .
ալէ. պիրգաչըիլէն .

Եղական .

ՄիւՔրէտի .

ուղ. ամէնն .
սեռ. ամէնուն .
տրա. ամէնուն .
հայ. ամէնն ,
բաց. ամէնէն .
գոր. ամէնովն .

պին. հէփսի .
ասլ. հէփսինինկ .
հիտ. հէփսինէ .
նաս. հէփսինի .
Ճէռ. հէփսինտէն .
ալէ. հէփսիիլէն .

Պուռնունկ ճէմիսի եօքտուր : վէ շիմտիէ
տէք հէրնէքի եազտըք իսիմէրինկ տէվը
օլունմասը իշիւն՝ եէթէր տիր :

Քասլ Ալթընճը . 2.

Քինէ թարղ տէվը օլունուր՝ տղամիր ,
եյաննի պէտէլ իամի :

Ու լուղղէթէր , ես , պէն : դու ,
սէն : ան , օլ : սա , պու : տվի ,
շու : նա , օ : նվի , օլ : աս , շօլ :
աու , շու : ինքն , քէնտի : մե-
րոնք , պիղիմքիէր : ձերոնք , սիղինքիէր :
տղամիր՝ տէյիլիլէր , եայաննի պէտէլ իս-
մի : զիրէ իսմինկ եէրինէ տախիլ օլուրլէր
քէլամլէր իշինտէ : անընկ իշիւն պուռնլարըն
տէվը օլունմասընը՝ սըրա իլէն պու եէրտէ
դօրուղ :

Եղական .

ուղ. ես .
սեռ. իմ .
տրա. ընձի .
հայ. զիս .
բաց. յիսմէ .
գոր. ինձմով .

ՄիւՔրէտի .

պին. պէն .
ասլ. պէնիմ .
հիտ. պանկա .
նաս. պէնի .
ճէռ. պէնտէն .
ալէ. պէնիմիլէն .

Յողնական .

ուղ. մենք .
սեռ. մեր .
տրա. մեզի .
հայ. զմեզ .

Ճէմի .

պին. պիղ .
ասլ. պիղիմ .
հիտ. պիղէ .
նաս. պիղի .

բաց. մէնէ .
գոր. մեղմով .

Ճէռ. պիղտէն .
ալէ. պիղմիլէն .

Եղական .

Միւթրէտի .

ուղ. գու .
սեռ. քոյ .
տրա. քեղ , կամ քեղի .
հայ. զքեղ .
բաց. քէնէ .
գոր. քեղմով .

պին. սէն .
ասլ. սէնինկ .
հիտ. սանկա .
նաս. սէնի .
Ճէռ. սէնտէն .
ալէ. սէնինկիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ. գութ .
սեռ. ձեր .
տրա. ձեղ , կամ ձեղի .
հայ. զձեղ .
բաց. ձէնէ .
գոր. ձեղմով .

պին. սիղ .
ասլ. սիղինկ .
հիտ. սիղէ .
նաս. սիղի .
Ճէռ. սիղտէն .
ալէ. սիղինկիլէն .

Եղական .

Միւթրէտի .

ուղ. ան .
սեռ. անոր .
տրա. անոր .
հայ. զան .
բաց. անկից .
գոր. անով .

պին. օ .
ասլ. օնունկ .
հիտ. օնա .
նաս. օնու .
Ճէռ. օնտան .
ալէ. օնունկիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի :

ուղ. անոնք .
սեռ. անոնց .
տրա. անոնց .
հայ. զանոնք .

պին. օնլար .
ասլ. օնլարնկ .
հիտ. օնլարա .
նաս. օնլարը .
բաց.

բաց. անոնցմէ .
գոր. անոնցմով .

Ճէռ. Օնլարտան .
ալէ. Օնլարիլէն .

Եղական .

ՄիւՔրէտի .

ուղ. սա .
սեռ. սըվոր .
տրա. սըվոր .
հայ. սա .
բաց. սըլից .
գոր. սըվով .

պին. պու .
ասլ. պունունկ .
հիտ. պունա .
նաս. պունու .
Ճէռ. պունտան .
ալէ. պունունկիլէն .

Յողնական .

Ճէմի .

ուղ. սըվոնք .
սեռ. սըվոնց .
տրա. սըվոնց .
հայ. սըվոնք .
բաց. սըվոնցմէ .
գոր. սըվոնցմով .

պին. պունլար .
ասլ. պունլարընկ .
հիտ. պունլարա .
նաս. պունլարը .
Ճէռ. պունլարտան .
ալէ. պունլարիլէն .

Եղական .

ՄիւՔրէտի .

ուղ. տըվի .
սեռ. տվոր .
տբա. տվոր .
հայ. տվի .
բաց. տկից .
գոր. տվով .

պին. շու .
ասլ. շունունկ .
հիտ. շունա .
նաս. շունու .
Ճէռ. շունտան .
ալէ. շունունկիլէն .

Յողնական :

Ճէմի .

ուղ. տվոնք .
սեռ. տվոնց .
տրա. տվոնց .
հայ. տվոնք .

պին. շունլար .
ասլ. շունլարընկ .
հիտ. շունլարա .
նաս. շունլարը .

բաց. տվոնցմէ .
գոր. տվոնցմով .

Ճէռ. շունլարտան .
ալէ. շունլարիլէն .

Եղական .

Միւֆրէտի .

թւղ. նա, կամ, նվի .
սեռ. նվոր .
տրա. նվոր .
հայ. նվի .
բաց. նկից .
գոր. նվով .

պին. օ .
ասլ. օնթւնկ .
հիտ. օնա .
նաս. օնու .
Ճէռ. օնտան .
ալէ. օնուներիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

թւղ. նվոնք .
սեռ. նվոնց .
տրա. նվոնց .
հայ. նվոնք .
բաց. նվոնցմէ .
գոր. նվոնցմով .

պին. օնլար .
ասլ. օնլարընկ .
հիտ. օնլարա .
նաս. օնլարը .
Ճէռ. օնլարտան .
ալէ. օնլարիլէն .

Եղական .

Միւֆրէտի .

թւղ. աս .
սեռ. ասոր .
տրա. ասոր .
հայ. զաս .
բաց. ասկից .
գոր. ասով .

պին. պու .
ասլ. պուներկ .
հիտ. պունկա .
նաս. պունու .
Ճէռ. պունտան .
ալէ. պունուներիլէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

թւղ. ասոնք .
սեռ. ասոնց .
տրա. ասոնց .
հայ. զասոնք .

պին. պունլար .
ասլ. պունլարընկ .
հիտ. պունլարա .
նաս. պունլարը .
բաց.

բաց. ասոնցմէ .
գոր. ասոնցմով .

Եղական .

ուղ. ատ .
սեռ. ատոր .
տրա. ատոր .
հայ. զատ .
բաց. ատկից .
գոր. ատով .

Յոգնական .

ուղ. ատոնք .
սեռ. ատոնց .
տրա. ատոնց .
հայ. զատոնք .
բաց. ատոնցմէ .
գոր. ատոնցմով .

Եղական .

ուղ. ինքն .
սեռ. իր .
տրա. իրեն .
հայ. զինքն .
բաց. իրմէ .
գոր. իրմով .

Յոգնական .

ուղ. իրենք .
սեռ. իրենց .
տրա. իրենց .
հայ. զիրենք .

Ճէռ. սլունլարտան .
ալէ. սլունլարիլէն .

Միւթրէտի .

սլին. շու .
ասլ. շունունկ .
հիտ. շունկա .
նաս. շունու .
ճէռ. շունտան .
ալէ. շունունկիլէն .

Ճէմի .

սլին. շունլար .
ասլ. շունլարընկ .
հիտ. շունլարա .
նաս. շունլարը .
ճէռ. շունլարտան .
ալէ. շունլարիլէն .

Միւթրէտի .

սլին. քէնտի .
ասլ. քէնտինիլնկ .
հիտ. քէնտիսինէ .
նաս. քէնտիսինի .
ճէ. քէնտիսինտէն .
ալէ. քէնտիսիլէն .

Ճէմի .

սլին. քէնտիլէր .
ասլ. քէնտիլէրինկ .
հիտ. քէնտիլէրինէ .
նաս. քէնտիլէրինի .

բաց. իրենցմէ .
դոր. իրենցմով .

ճէ. քէնտիլէրինտէն
ալէ. քէնտիլէրիլէն .

Պու տղամիրլէր՝ մերոնք, պիղիմբիլէր. ձե-
րոնք, սիղինքիլէր, միւ քիտսիղ,
սլոյլէ տէ՛վը օլունուրլար :

ուղ. մերոնք .
սեռ. մերոնց .
տրա. մերոնց .
հայ. մերոնք .
բաց. մերոնցմէ .
դոր. մերոնցմով .

պին. պիղիմբիլէր .
ասլ. պիղիմբիլէրինկ .
հիտ. պիղիմբիլէրէ .
նաս. պիղիմբիլէրի .
ճէռ. պիղիմբիլէրտէն .
ալէ. պիղիմբիլէրիլէն .

ուղ. ձերոնք .
սեռ. ձերոնց .
տրա. ձերոնց .
հայ. ձերոնք .
բաց. ձերոնցմէ .
դոր. ձերոնցմով .

պին. սիղինքիլէր .
ասլ. սիղինքիլէրինկ .
հիտ. սիղինքիլէրէ .
նաս. սիղինքիլէրի .
ճէռ. սիղինքիլէրտէն .
ալէ. սիղինքիլէրիլէն .

Պունտա պիլմէք լաղմմորը քի՛ սու իւչ
հառֆ, ս, դ, ն, սիֆաթ, եա պաշ-
քալք պէյան էտիճի տիրլէր, նիճէքիմ՝,
պու օրինէկ կեսսթէրիր : Տունս, էվիմ՝,
տունըդ, էվինկ, տունըն, էվի : Չեռքս,
էլիմ, ձեռքդ, էլինկ, ձեռքն, էլի : Վէ
պու դատար՝ եթէրտիր տղամիր իչլէն :

Ֆառլ Եհաննիս Է.

Քի նէ տիր ֆէալ : վէ նիճէ Թասրիֆ
օլունուր :

Էալ իշին մաալում օլայ քի , օլ
լուղլէթլէր՝ քի ֆէալ տէյի-
լիլէր , քէնտիլէրիննի իւչ
սիֆաթլէրի վար տըր : վէ
ալթը ղէմանլէրիննի , իւչ շէքլ
լէրիննի ալթընտայ Թիւուլու
Թիւուլու տէվը օլուրլար : վէ
պունտան տըր քի՝ պիր ֆէալիննի չէօք
Թիւուլու մուաթիթէսի օլուր : նիճէքիմ
իշտէ՝ քէնտիլէրիննի օրինէլլէրիննի դօ-
րուղ տէօրթ Թիւուլու Թասրիֆ ալթըն-
տայ : վէ հէրքիմ քի պու օրինէլլէրի էյի-
ճէ ֆիքրիննի ալըրիսէ , դատըր օլուր
Թասրիֆ էթմէկէ հէր դայըր դաւան ֆէալ-
լէրի :

Քի նիճէ Թասրիֆ օլունուր ղաթի ֆէալ :

Սահմանական եղանակի ներկայ : Թասրի-
ֆի շէքլնիննի հաղըրի :

Եղական : Ես եմ , դու ես , ան է :

Միւլֆրէտի : Պէն իմ , սէն սին , օ տըր :

Յողնական : Մենք ենք , դուք էք , անոնք են :

Ճէմի : Պիղիղ , սիղ սինիղ , օնլար տըրլէր :

Անկատար : Պէքէմալ :

Էդ Ես էի , դու էիր , ան էր :

Պիւֆ . Պէն իտիմ , սէն իտին , օ իտի :

յող . Մենք էանք , դուք էիք , անոնք էին :

Ճէմ . Պիղ իտիք , սիղ իտինիղ , օնլար իտիլէր :

5229

1208

Կատարեալ : Մաղի :

եզ. Ես եղայ , դու եղար , ան եղաւ :
 միւֆ. Պէն օլտում , սէն օլտուն , օ օլտու :
 յոդ. Մենք եղանք , դուք եղաք , անոնք եղան :
 ճէմ. Պիղ օլտուք , սիղ օլտունուղ , օնլար
 օլտուլար :

Յարակատար : Կէջմիշ :

եզ. Ես եղերեմ , դու եղերես , ան եղերէ :
 միւֆ. Պէն օլմուլքմ , սէն օլմուլքն , օ օլ-
 մուլորր :
 յոդ. Մենք եղերենք , դուք եղերէք , ա-
 նոնք եղերեն :
 ճէմ. Պիղ օլմուլքղ , սիղ օլմուլքնրղ , օն-
 լար օլմուլորրլար :

Գերակատար : Ալայէթէն կէջմիշ :

եզ. Ես եղերէի , դու եղերէիր , ան եղերէր :
 միւֆ. Պէն օլմուլիտիմ , սէն օլմուլիտին , օ
 օլմուլիտի :
 յոդ. Մենք եղերէանք , դուք եղերէիք ,
 անոնք եղերէին :
 ճէմ. Պիղ օլմուլիտիք , սիղ օլմուլիտինիղ ,
 օնլար օլմուլիտիլէր :

Ապառնի . Մուսթափալէլ :

եզ. Ես ըլամ , դու ըլաս , ան ըլայ :
 միւֆ. պէն օլամ , սէն օլասըն , օ օլայ :
 յոդ. Մենք ըլանք , դուք ըլաք , անոնք
 ըլան :
 ճէմ. Պիղ օլայըղ , սիղ օլասընրղ , օնլար
 օլալէր :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմրի
 շէքին հաղըրի :

եզ. Դու եղիր , մի՛ ըլար , ան թող ըլա ,
 թող չըլա :
 միւֆ. Սէն օլ , օլմա : օ դօ օլտուն , դօ
 օլմասըն :

յոգ. Գուք եղիք, մի ըլլաք : անոնք թող
ըլլան, թող չըլլան :

Ճեմ. Սիղ օլունուղ, օլմայընըղ : օնլար դօ
օլսունլար, դօ օլմասընլար :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարընկ
չեքլինինկ հաղըրի :

ԸԼԼԼԼ. օլմաք :
Ապառնի : Մուսթագուէլ :

ԸԼԼԼԼԼԼ, օլաճաք :
Դերբայ : Պէտէլի Քէալ :

ԸԼԼԼԼԼԼ, օլմաքիէն : ըլլանինի, օլուրիքէն :

Քասլ Սեքիղինճի : Ը.

Քինիճէ թասրիք օլունուր պու Քարլի
Քէալ, վառեղ, եաքմաք :
Էվլէլինճի թասրիք :

Սահմանականի ներկայ : Թաարիքինինկ
հաղըրի :

եզ. Ս կուվառեմ. դու կուվա
ռես, ան կուվառէ :
միւք. Պէն եաքարըմ. սէն եա
քարսըն, օ եաքար :

յոգ. Մենք կուվառենք. դուք կուվառէք.
անոնք կուվառեն :

Ճեմ. Պիղ եաքարըղ, սիղ եաքարսընըղ :
օնլար եաքարլար :

Անկատար. Պէքէմալ :

եզ. կուվառէի, կուվառէիր, կուվառէր.
միւք. Եաքարըտըմ, եաքարըտըն, եա
քարըտըլ :

յոգ. կուվառէանք, կուվառէիք, կուվա
ռէին :

Ճեմ.

Ճէմ. Եաքարլորք , եաքարլորնը , եաքարլորլար :

Կտտարեալ : Մաղի :

եզ. Վառեցի , վառեցիր , վառեց :

միւֆ. Եաքտրմ , եաքտըն , եաքար :

յոդ. Վառեցանք , վառեցիք , վառեցին :

Ճէմ. Եաքտրք , եաքտընը , եաքարլար :

Յարակառար . Կէշմիշ :

եզ. Վառերեմ , վառերես , վառերէ :

միւֆ. Եաքմըլմ , եաքմըլըն , եաքմըլոր :

յոդ. Վառերենք , վառերէք , վառերեն :

Ճէմ. Եաքմըլը , եաքմըլընը , եաքմըլորլար :

Գերակառար : Ղայէթէն կէշմիշ :

եզ. Վառերէի , վառերէիր , վառերէր :

միւֆ. Եաքմըլտրմ , եաքմըլտըն , եաքմըլտր :

յոդ. Վառերէանք , վառերէիք , վառերէին :

Ճէմ. Եաքմըլտրք , եաքմըլտրնը , եաքմըլտրլար :

Աստուծի : Մուսթաֆայէլ :

եզ. Վառեմ , վառես , վառէ :

միւֆ. Եաքայրմ , եաքասըն , եաքսըն :

յոդ. Վառենք , վառէք , վառեն :

Ճէմ. Եաքայրմ , եաքասընը , եաքսընլար :

Հրամայական եղանակ ներկայ : Էմրի

չէքլին հաղբրի :

եզ. Վառէ' , մի' վառեր , թող վառէ ,

թող չվառէ :

միւֆ. Եա՛ք , եաքմա , դօ եաքսըն , դօ

եաքմասըն :

յոդ. Վառեցէք , մի' վառէք , թող վառեն ,

թող չվառեն :

Ճէմ. Եաքընը , եաքմայընը , դօ եաքսըն ,

լար , դօ եաքմասընլար :

Աներևոյթ եղանակի, ներկայ : Մատար-
ընկ շէքլինինկ հազըրը :

Վառեւ. եաքմաք :
Ապառնի. Մուսթաֆայէլ :

Վառեւրու, եաքաճաք :
Դերբայք : Պէտէլի Քէալ :

Վառեւրով, եաքմաքիլէն, վառեւնինի, եա-
քարիքէն :

Վէ սլու Քէալինի մէճուլի, եաանի մէՔ-
յուլի սլոյէ օլուր :

Սահմանական եղանակի ներկայ : Թատարի-
Քի շէքլինինկ հազըրի :

եղ. Եօ կուվառւիմ, դու կուվառւիւ, ան
կուվառւի :

միւՔ. Պէն եաքըլըրըմ, սէն եաքըլըրսըն,
օ եաքըլըր :

յոդ. Մենք կուվառւինք, դուք կուվառւիք-
անոնք կուվառւին :

ճէմ. Պիզ եաքըլըրըզ, սիզ եաքըլըրսընըզ,
օնլար եաքըլըրլար :

Անկատար : Պէքէմալ :

եղ. Կուվառւէի, կուվառւէիր, կուվա-
ռւէր :

միւՔ. Եաքըլըրըրըմ, եաքըլըրըրսըն, եա-
քըլըրըր :

յոդ. Կուվառւէանք, կուվառւէիք, կու-
վառւէին :

ճէմ. Եաքըլըրըրք, եաքըլըրըրսընըզ, եա-
քըլըրիտիէր :

Կատարեալ. Մազի :

եղ. Վառւեցայ, վառւեցար, վառւեցաւ :

միւՔ. Եաքըլըրըմ, եաքըլըրսըն, եաքըլըր :

յոդ. Վառւեցանք, վառւեցաք, վառւեցան :
ճէմ.

Ճէմ. Եաբըլտօբ, եաբըլտնըլ, եաբըլտը
լար :

Յարակատար : Կէշմիշ :

Եղ. Վառւերեմ, վառւերես, վառւերէ :

Միւֆ. Եաբըլմըլմ, եաբըլմըլմն, եաբըլ
մըլար :

յոգ. Վառւերենք, վառւերէք, վառւերեն :

Ճէմ. Եաբըլմըլըլ, եաբըլմըլըլնըլ, եա
բըլմըլըլըլէր :

Գերակատար : Ղայէթէն կէշմիշ :

Եղ. Վառւերէի, վառւերէիր, վառւերէր :

Միւֆ. Եաբըլմըլտօրմ, եաբըլմըլտօրն, եա
բըլմըլտօր :

յոգ. Վառւերէանք, վառւերէիք, վառ
ւերէին :

Ճէմ. Եաբըլմըլտօրբ, եաբըլմըլտօրնըլ,
եաբըլմըլտօրիէր :

Ապառնի : Մուսթադպէլ :

Եղ. Վառւիմ, վառւիս, վառւի :

Միւֆ. Եաբըլայմ, եաբըլասն, եաբըլսն :

յոգ. Վառւիք, վառւիք, վառւին :

Ճէմ. Եաբըլալմ, եաբըլասնըլ, եաբը
լսնլար :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմիի
շէքլին հաղըրի :

Եղ. Վառւէ, մի՛ վառւիր, Թող վառւի՛,
Թող չվառւի :

Միւֆ. Եաբըլ, եաբըլմա, դօ եաբըլսն,
դօ եաբըլմասն :

յոգ. Վառւեցէք, մի՛ վառւիք, Թող վառ
ւին, Թող չվառւին :

Ճէմ. Եաբըլնըլ, եաբըլմայնըլ, դօ եա
բըլսնլար, դօ եաբըլմասնլար :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարնկ
շէքլինինկ հաղըրի :

Վառւիլ, եաբըլմաք :

Ապառն

Այլառնի : Մուսթադպէլ :

Վառւելու , եաքըլաճաք :

Դերբայ : Պէտէլի Քէալ :

Վառւելով , եաքըլաքիլէն : Վառւիլնին ,
եաքըլըրիքէն :

Պունուռնի կիսի Թասրիֆ օլունուրլար պու,
ալթուսաքի եաղըլան Քէալէր :

Ազատել , էղատ էթմէք : Ածիլէլ , Թրաշ
էթմէք : աղտոտել , քիրլէթմէք : Անի-
ծէլ , պէտտուա էթմէք : ապսպրել , սը-
մառլամաք : Աւրել , պօղմաք : Բաժնել
փայ էթմէք : Բժշկել , սաղալթմաք : Բը-
դէլ , տօղրամաք : Գամել , մըխլամաք :
Գերել , եասըր էթմէք : Գովել , էօլմէք :
Գրել , եաղմաք : Դարտըկել , պօշալթ-
մաք : Դատել , շէրիէթ էթմէք : Դիզել ,
երղմաք : Դուրել , աիւղէթմէք : Դըջել ,
ըսլաթմաք : Եղծել , պօղմաք : Եփել ,
պիշիրմէք : Եղէրել , պիթիրմէք : Եղել ,
եաղլամաք : Զատել , այըրմաք : Զօկել ,
զուլումէթմէք : Թալթըլ , պուլաշորլ-
մաք : Թալանել , սոյմաք : Թաղել կեօմ-
մէք : Թամքել , էյէրլէմէք : Թըրել ,
եօղուրմաք : Դողմել , տեօղուրմէք : Խս-
տակել , թէմիղլէմէք : Խաբել , ալտաթ-
մաք : Խնայել , էսիրկէմէք : Խոցել ,
եարալամաք : Խմել , իշմէք : Ծալլել ,
տրւրմէք : Ծախել , սաթմաք : Ծածկել ,
էօրթմէք : Ծակել , տէլմէք : Ծեծել ,
տեօլմէք : Ծեփել , սոճամաք : Ծռել ,
էկմէք : Ծրարել , տիւլիւմլէմէք : Կա-
խել , ասմաք : Կանչել , չաղըրմաք : Կա-
պել , պաղլամաք : Կարկտել , եամալամաք :
Կեղեպել , սոյմաք : Կերակրել , մանճա
լէրմէք : Կիսել , պեօլմէք : Կլայկել , դա-
լայ-

լայլամաք : Կլուել , տարթմաք : Կոխել ,
 պամաք : Կոճկել , տիւկմէլէմէք : Կո-
 չել , տաւէթ էթմէք : Կոարել , դրոմաք :
 Կորել , քէմէք : Կըրել , տաշմաք :

Պունտա պիլմէք կեէրէք տիր , քի պիր
 դաջ Քէալէր վարաըրլէր շօլ օրինէկին ալ-
 թընտայ , քի քէնտիլէրիննի Քաըլիննի
 մաղի ղէմանը , վէ էմրիսի , դայըլ թիւռ-
 լիու օլուրլէր , նիճէքի պունլար : Կու-
 բերեմ , կէթիրիրիմ : Կուգնեմ , դօ-
 բում : Կու խաճնեմ , ըսըրըլմ : Կուգու-
 նեմ , պուլուրում : Վէ մաղի ղէմանընի
 դայըլ թիւռլիու օլմասը պուտուր : Բե-
 րի , բերիր , բերաւ , բերանք , բերիք ,
 բերին : Վէ եօքքի բերեցի , բերեցիր ,
 բերեց , բերեցանք , բերեցիք , բերեցին ,
 վէ դուստրու : Դրի , դրիր , դրաւ :
 Դրանք , դրիք , դրին : Խածի , խածիր ,
 խածաւ : Խածանք , խածիք , խածին :
 Գտայ , գտար , գտաւ : Գտանք , գտաք ,
 գտան : Վէ էմրիննի դայըլ թիւռլիու
 օլմասը պուտուր : Բեր , բերէք : Դիր ,
 դրէք : Խած , խածէք : Գտիր ,
 գտէք :

Վէ տախի՝ պու օրինէկ ալթընտայ
 չեօք Քէալէր տէ վարաըրլէր , քի մէճ-
 հուլլէրի եօքուր , վէ մէսալի տէյիլը-
 լէր , նիճէ քիմ , պունլար : Աղօթել ,
 խղատէթ էթմէք : աղաղակել , չաղըր-
 մաք : աղաչել , եալվարմաք : Բարեխօ-
 սել , չէֆայէթճիօլմաք : Լըռել , սիւ-
 բիւթ օլմաք : Ծառայել , խղմէթ էթմէք :
 Մեղանչել , կիւնահ էթմէք : Ներել ,
 յաֆ էթմէք : պատասխանել , ճէվադ
 վէրմէք : Վաղել , սէկիրթմէք : վկայել ,
 շահըտէթլէք էթմէք : Քայլել , եիւրու-
 մէք :

մէք : Օգնել , եարտըմ էթմէք :

Վէ տախի՝ պիլմէք լաղմտըր , քի նէ
դատարժէալէր քի վարտըրլէր , հէր հան-
կըսը քի սաւթի հառժիլէն պաշանըլըր ,
անընկ թասրիժիլնի հաղըրի , վէ պէքէ-
մալի (Կ) հառժ ալըպտէ օնունկիլէն
պաշանըլսա կէրէք . վէ հէր հանկը Քէալ-
քի պէ սաւթի հառժիլէն պաշանըլըր
(Կու) ալըպ պաշանըլսա կէրէք , նիճէքի
պու դոյուլան օրինէկ , կեօստէրիր : Կա-
ղաղակեմ , կաղաղակես , չաղըրըրմ :
Կու թրեմ , կու թրես , եօղըրուրում :

Փառ տօքուզունճի : Թ .

Քի նիճէ թասրիժ օլունուր պու
Փալի Քէալ , լոճալ , եայ-
քամաք :

Իքինճի թասրիժ :

Սահմանականի ներկայ : Թասրիժիլնի
հաղըրի :

եղ .

Ու լոճամ , կու լուսա , կու-
լոճայ :

միւժ .

Եայքարմ , եայքարսըն ,
եայքար :

յող . Կու լոճանք , կու լոճաք , կու լոճան :
ճէմ . Եայքարըղ , եայքարսընըղ , եայ-
քարլար :

Անկատար : Պէքէմալ :

եղ. Կուլուայի , կուլուայիր , կուլուար :
 միւֆ. Եայքարլորմ , եայքարլորն , եայ-
 քարլոր :

յոգ. Կուլուայանք , կուլուայիք , կուլուային :
 ճէմ. Եայքարլորք , եայքարլորնը , եայ-
 քարլորլար :

Կատարեալ : Մաղի :

եղ. Լուացի , լուացիր , լուաց :

միւֆ. Եայքատրմ , եայքատրն , եայքատր :

յոգ. Լուացանք , լուացիք , լուացին :
 ճէմ. Եայքատրք , եայքատրնը , եայքա-
 տրլար :

Յարակատար : Կէչմիչ :

եղ. Լուացերեմ , լուացերես , լուացերէ :

միւֆ. Եայքամըլմ , եայքամըլն , եայ-
 քամըլոր :

յոգ. Լուացերենք , լուացերէք , լուացերեն :
 ճէմ. Եայքամըլք , եայքամըլնը , եայ-
 քամըլորլար :

Գերակատար : Ղայէթէն. Կէչմիչ :

եղ. Լուացերէի , լուացերէիր , լուացերէր :

միւֆ. Եայքամըլտրմ , եայքամըլտրն ,
 եայքամըլտր :

յոգ. Լուացերէանք , լուացերէիք , լուա-
 ցերէին :

ճէմ. Եայքամըլտրք , եայքամըլտրնը ,
 եայքամըլտրիլէր :

Աղաւնի : Մուսթադպէլ :

եղ. Լուամ , լուաս , լուայ :

միւֆ. Եայքայայմ , եայքայասն , եայ-
 քասն :

յոգ. Լուանք , լուաք , լուան :
 ճէմ. Եայքայալմ , եայքայասնը , եայ-
 քասնլար :

Տրամադական եղանակի ներկայ : Էմբի
չեքին հաղորդի :

Եղ. Լուա , միլուար , Թող Լուա , Թող
լուա :

Միւֆ. Եայքա , եայքամա , դօ եայքասըն ,
դօ եայքամասըն :

յոգ. Լուացէք , մի Լուաք , Թող Լուան ,
Թող Լուան :

Ճէմ. Եայքայընը , եայքամայընը . դօ
եայքասընլար , դօ եայքամասընլար :

Աներեոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարընկ
չեքինինկ հաղորդի :

Լուալ . եայքամաք :

Աղառնի : Մուսթադուէլ :

Լուալու , եայքայաճաք :

Դերբայք , Պէտէլի ֆէալ :

Լուալուլ , եայքամաքիլէն , Լուալինի , եայ-
քարիքէն :

Վէ պու ֆէալինկ մէճուլի պոյլէ օլուր :

Սահմանականի ներկայ : Թաարիֆինինկ
հաղորդի .

Եղ. Կուլուացւիմ , կուլուացւիս , կուլու-
ացւի :

Միւֆ. Եայքանըրըմ , եայքանըրսըն , եայ-
քանըր :

յոգ. Կուլուացւիւք , կուլուացւիք , կու-
լուացւին :

Ճէմ. Եայքանըրը , եայքանըրսընը , եայ-
քանըրլար :

Անկատար : Պէքէմալ :

Եղ. Կուլուացւէի , կուլուացւէիր , կու-
լուացւէր .

Միւֆ.

միւժ. Եայքանըրըտում, եայքանըրըտուն,
եայքանըրըտը :

յոգ. Կու լուացւեանք, կու լուացւեիք, կու
լուացւեին :

ճէմ. Եայքանըրըտըք, եայքանըրըտընըզ,
եայքանըրըտըլէր :

Կատարեալ : Մաղի :

եզ. Լուացւեցայ, լուացւեցար, լուացւ
եցաւ :

միւժ. Եայքանտում, եայքանտուն, եայ
քանտը :

յոգ. Լուացւեցանք, լուացւեցաք, լուաց
ւեցան :

ճէմ. Եայքանտըք, եայքանտընըզ, եայ
քանտըլար :

Յարակատար : Կէջմիշ :

եզ. Լուացւերեմ, լուացւերես, լուաց
ւերէ :

միւժ. Եայքանմըտում, եայքանմըտուն, եայ
քանմըտըր :

յոգ. Լուացւերենք, լուացւերէք, լուաց
ւերեն :

ճէմ. Եայքանմըտըզ, եայքանմըտընըզ, եայ
քանմըտըլար :

Գերակատար : Ղայէթէն կէջմիշ :

եզ. Լուացւերէի, լուացւերէիր, լուաց
ւերէր :

միւժ. Եայքանմըտում, եայքանմըտուն,
եայքանմըտըր :

յոգ. Լուացւերէանք, լուացւերէիք, լու
ացւերէին :

ճէմ. Եայքանմըտըք, եայքանմըտընըզ,
եայքանմըտըլար :

Ապուռնի : Մուսթադպէլ :

եզ. Լուացւիմ, լուացւիս, լուացւի :

միւժ.

մի ք. Եայքանայլմ, եայքանասըն, եայ-
քանսըն :

յոգ. Լուացւինք, լուացւիք, լուացւին :
Ճէմ. Եայքանալմ, եայքանասընըլ, եայ-
քանսընլար :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմբի
չէքլին հաղըրի :

եղ. Լուացւէ, մի լուացւիր. Թող լուաց-
ւի, Թող լուացւի :

մի ք. Եայքան, եայքանմա, դօ եայքան-
սըն, դօ եայքանմասըն :

յոգ. Լուացւեյէք, մի լուացւիք, Թող
լուացւին, Թող լուացւին :

Ճէմ. Եայքանընըլ, եայքանմայընըլ. դօ
եայքանսընլար, դօ եայքան-
մասընլար :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարընկ
չէքլինինկ հաղըրի :

Լուացւիւ. եայքանմաք :

Այստնի : Մուսթագպէլ :

Լուացւելու, եայքանաճաք :

Դերբայք : Պէտէլի ֆէալ :

Լուացւելով, եայքանմաքիլէն :

Լուացւիլինի, եայքանըրիքէն :

Վէ պունտա պիրմէք լաղըմորըքի՝ պու-
նունկ կիպի ալ քարլի ֆէալէր վարտը-
լէր. նիճէքի պունլար : հոգալ, բանալ :
վէ լաքին մէսազի ֆէալէր չեօք վարտը-
լէր. քի պունճիլային թասրիֆ օլունու-
լէր : նիճէքի պունլար : Խնդալ, սէ-
վինմէք : Խաղալ, օյնամաք : Զուալ, ան-
ղըրմաք : Գնալ, կիթմէք : Դողալ, Թի-
թրէմէք : Կսկծալ, աճըմաք : Հաղալ,
էօքսիւրմէք : Մնալ, դալմաք : Մուրալ,
աիլէնմէք : Որոալ, ալէթմէք : Լալ,
ալ-

աղլամաք , վէ գուսուրու : Աէ պուսնտայ
պիլմէք կէրէք տիր , քի պու իքի (բանալ ,
լալ) Քէալինկ մաղը զէմանընընկ իւչուն
ճիու սըֆաթըն միւֆրէտիսի՝ գոյուլան օ
րինէկ քիպի օլմաղ . վէլաքին՝ պոյլէ օլուր ,
բացաւ , լացաւ : վէ էմրիսի օլուր , բաց ,
լաց :

Աէ տախի պիլմէք կէրէք տիր քի , չեօք
մէսամի , վէ պիրգա՛ Ֆաւլի Քէալէր տէ
վարուրէր՝ քի պուսնուն կիպի թասրիֆ
օլուսուրէր : վէ լաքին քէնտիլէրինինկ
մաղը զէմանը , վէ էմրիսի գայրը թիւո
լիու օլուրէր . անընկ իլին պուրատա պիր
ֆուլի Քէալինկ օրինէկինի եաղարըղ . վէ
օլ թարղ օլան Քէալէրի՝ ալթընտայ գօ
րուղ :

Սահմանականի ներկայ : Թատրիֆինինկ
հաղըրի .

Եղ. Կու մոսնամ , կումոսնաս , կումոս
նայ :

Միւֆ. Ունուտուրըմ , ունուտուրսըն , ու
նուտուր :

Երգ. Կու մոսնանք , կումոսնաք , կումոս
նան :

Ճէն. Ունուտուրըղ , ունուտուրսընըղ , ու
նուտուրլար :

Անկատար : Պէքէմալ :

Եղ. Կումոսնայի , կումոսնայիր , կումոս
նար :

Միւֆ. Ունուտուրըմ , ունուտուրսըն ,
ունուտուրըղ :

Երգ. Կումոսնայանք , կումոսնայիք , կու
մոսնային :

Ճէմ.

Ճէմ. Ունուտուրութիւնք, ունուտուրութիւնը,
ունուտուրութիւնը:

Կատարեալ: Մազի:

Եղ. Մոռցայ, մոռցար, մոռցաւ:

Ֆիւֆ. Ունութիւնք, ունութիւնը, ունութիւնը:

Եղ. Մոռցանք, մոռցաք, մոռցան:

Ճէմ. Ունութիւնք, ունութիւնը, ունութիւնը:

Յարակատար: Կէլի:

Եղ. Մոռցերեմ, մոռցերես, մոռցերէ:

Ֆիւֆ. Ունութիւնք, ունութիւնը, ունութիւնը:

Եղ. Մոռցերեմք, մոռցերէք, մոռցերէն:

Ճէմ. Ունութիւնք, ունութիւնը, ունութիւնը:

Գերակատար: Կէլի:

Եղ. Մոռցերէի, մոռցերէիք, մոռցերէի:

Ֆիւֆ. Ունութիւնք, ունութիւնը, ունութիւնը:

Եղ. Մոռցերէնք, մոռցերէիք, մոռցերէին:

Ճէմ. Ունութիւնք, ունութիւնը, ունութիւնը:

Ապառնի: Մոռցապէլ:

Եղ. Մոռնամ, մոռնաս, մոռնայ:

Ֆիւֆ. Ունուտայր, ունուտասը, ունուտասը:

Եղ. Մոռնանք, մոռնաք, մոռնան:

Ճէմ. Ունուտայր, ունուտասը, ունուտասը:

Հրամայական եղանակի ներկայ: Էմի:

Եղ. Մոռցի, մի՛ մոռնար, թող մոռնա, թող չմոռնա:

միւթ. Ունուտ, ունութմա : օ դօ ունու-
տարն, դօ ունուտմարն :
յոյք. Մոռցեք, մի' մոռնաք. թող մոռնան,
թող չմոռնան :
ճէմ. Ունուտունուղ, ունուտմայրնղ. դօ
ունութսունլար, դօ ունութ-
մասընլար :

Աներեղթ եղանակի ներկայ : Մաստարնկ
չէքինինկ հաղըրի :

Մոռնալ, ունութմաք :

Ապառնի : Մուսթադպէլ :

Մոռնալու, ունուտաճաք :

Դերբայ : Պէտէլի Քէալ :

Մոռնալով, ունութմաքիլէն :

Մոռնալնինի, ունուտուրիքէն :

Աէ պու Ֆէալինկ մէճհուլի օյլէ օլուր,
նիճէքի եօքարտայ եաղըլար շօլ մէճհուլ
Ֆէալ, կուլուաղւիմ :

Պունունկ կիպի թասրիֆ օլունուրլար,
շօլ Քաըլի Ֆէալէր : Գիտնալ, պիլմէք :
Գողնալ, օղուրամաք : Իմանալ, վուդուֆ
օլմաք : Հասկնալ, անկնամաք :

Աէ տախի' պունճիլային թասրիֆ օլու-
նուրլար չեօք մէսապի Ֆէալէր, նիճէքիմ
պունլար : Աղէկնալ, էյիլէնմէք : Ամի-
նալ : փէքիլմէք : Ամուսնանալ, էվէնմէք :
Անուշնալ, տաթլըլանմաք : սուողջանալ,
սաղալմաք : արբենալ, սարհօշ օլմաք : արթ-
ըննալ, օյանմաք : արտօրալ, էվէթլէն-
մէք : Բարկնալ, ինճէլէնմէք : Բարկա-
նալ : տաուրլմաք : Բարձրնալ, իւքսէք-
լէնմէք : Գթալ, քաֆէթ էթմէք : Գիր-
նալ, սէմիդլէնմէք : Գոհանալ, չիքր էթ-
մէք : Դօթէնալ, ուիւղօլմաք : Դաշնալ,
գառթլանմաք : Դառնալ, տեօնմէք :
Դթո-

Դժուարանալ, կիւճէնմէք : Դիմանալ,
 տայանմաք : Երգւնալ, եէմին էթմէք :
 Երկնալ, ուղանմաք : Զարմանալ, թան-
 ճիպ գալմաք : Զգուշանալ, սաղրնմաք :
 Ընդդիմանալ, դարչոտութմաք : Ընկերա-
 նալ, եօլտալօլմաք : Լաննալ, կէնկիլէն-
 մէք : Լաւնալ, էյիլէնմէք : Խէւնալ, տէ-
 լիլէնմէք : Խլանալ, սաղըրօլմաք : Խօջը-
 նալ, իրիլէնմէք : Ծարւնալ, սուսան-
 մաք : Ծերանալ, դօճարանմաք : Կակըղ-
 նալ, իւմուշալանմաք : Կարօտնալ, հաս-
 րէթլէնմէք : Կենալ, տութմաք : Կիշտա-
 նալ, տօյմաք : Կուրնալ, քեօռ օլմաք :
 Կանչնալ, եէշիլէնմէք : Հեռանալ, ու-
 դադլանմաք : Զանձրանալ, տէղար օլմաք :
 Մերկանալ, լըսլաքլանմաք : Յուսալ,
 ումուտլանմաք : Նեղանալ, տառլմաք :
 Շատնալ, լօղալմաք : Ուրախանալ, շաղ-
 օլմաք : Զօրնալ, դուռումաք : Տկարա-
 նալ, զայիֆլանմաք : Փարթամանալ, ղէն-
 կինլէնմէք : Քաղցրանալ, տաթլըլանմաք :
 Օտարանալ, եւնտ օլմաք :

Քասլ Օնուանու : Ե.

Քինիճէ թասրիք յունուս պու Քարլէ
Քէալ, թողուլ, գոյվէրմէք :

Յիւլինճի թասրիք :

Սահմանականի ներկայ : Թասրիքիննի
հազարի :

եղ. Ու թողում, կուժողում ,
կուժողում :
միւք. Գոյվէրիւրմ, գոյվէրիւ-
սին, գոյվէրիւր :
յոգ. Կուժողումք, կուժողումք,
կուժողումն :
ճէմ. Գոյվէրիւրիւ, գոյվէրիւրսինիւ, գոյ-
վէրիւրէր :

Անկատար : Պէքէմալ :

եղ. Կուժողէի, կուժողէիւ, կուժողում .
միւք. Գոյվէրիւրիւրմ, գոյվէրիւրիւրսին ,
գոյվէրիւրիւրի :
յոգ. Կուժողէանք, կուժողէիք, կուժո-
ղէին :

ճէմ. Գոյվէրիւրիւրիւք, գոյվէրիւրիւրսինիւ,
գոյվէրիւրիւրէր :

Կատարեալ : Մաղի :

եղ. Թողի, թողիւ, թողալ :
միւք. Գոյվէրսիւմ, գոյվէրսին, գոյվէր-
սի :
յոգ. Թողանք, թողիք, թողին :
ճէմ. Գոյվէրսիւք, գոյվէրսինիւ, գոյվէր-
սիէր :

Յա.

Յարակատար : Կէշմիշ :

1

եղ. Թողերեմ, Թողերես, Թողերէ :

միւթ. Գոյվերմիւլիմ, գոյվերմիւլին, գոյվերմիւլիւր :

յոգ. Թողերենք, Թողերէք, Թողերեն :

ճէմ. Գոյվերմիւլիւ, գոյվերմիւլինիւ, գոյվերմիւլիւրիւ :

Գերակատար : Այլեթէն կէշմիշ :

եղ. Թողերէի, Թողերէիր, Թողերէր :

միւթ. Գոյվերմիւլիւիմ, գոյվերմիւլիւին, գոյվերմիւլիւի :

յոգ. Թողերէանք, Թողերէիք, Թողերէին :

ճէմ. Գոյվերմիւլիւիւք, գոյվերմիւլիւինիւ, գոյվերմիւլիւիւրիւ :

Ազառանի : Մուսթաֆայէլ :

եղ. Թողում, Թողումս, Թողում :

միւթ. Գոյվերէյիմ, գոյվերէսին, գոյվերսին :

յոգ. Թողումք, Թողումք, Թողումն :

ճէմ. Գոյվերէյիւք, գոյվերէսինիւ, գոյվերսինիւրիւ :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմրի չէքին հազըրի :

եղ. Թող, մի՛ Թողում, Թող Թողում, Թող չԹողում :

միւթ. Գոյվեր, գոյվերմէ, գոյվերսին, գոյվերմէսին :

յոգ. Թողէ՛ք, մի՛ Թողումք, Թող Թողումն, Թող չԹողումն :

ճէմ. Գոյվերինիւ, գոյվերմէյինիւ, գոյվերսինիւ, գոյվերմէսինիւ :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստաբընկ չէքինինկ հազըրի :

Թողում, գոյվերմէք :

Աղառնի : Մուսթաֆայէլ :
 Թողելու , գոյվերէճէք :
 Դերբայք : պէտէ Քէալ :
 Թողելով . գոյվերմէքիլէն : Թողուլննի ,
 գոյվերրիքէն :

Պու Քէալննկ մէճհուլի , վառեմ Քէալննկ
 մէճհուլի կիպի օլուր , վէ հէլ ֆառդը
 եօքուուր . նիճէքի իշտէ
 կեօրիւնիւր :

Սահմանականի ներկայ : Թաարիֆիննկ
 հաղըրի :

եզ. Կուլթողւիմ , կուլթողւիս , կուլթողւի :
 միւֆ. Գոյվերիւրիւրիմ , գոյվերիւրսին ,
 գոյվերիւրի :

յոգ. կուլթողւինք , կուլթողւիք , կուլթողւին :
 ճէմ. գոյվերիւրիւրիզ , գոյվերիւրսինիզ ,
 գոյվերիւրիւրէր :

Անկատար : Պէքէմալ :

եզ. Կուլթողւէի , կուլթողւէիր , կուլթողւէր :

միւֆ. Գոյվերիւրիւրիւրիմ , գոյվերիւրիւրսին ,
 գոյվերիւրիւրի :

յոգ. Կուլթողւէանք , կուլթողւէիք , կուլթողւէին :

ճէմ. Գոյվերիւրիւրիւրիւրիմ , գոյվերիւրիւրիւրսինիզ ,
 գոյվերիւրիւրիւրիւրէր .

Կատարեալ : Մազն :

եզ. Թողւեցայ , Թողւեցար , Թողւեցաւ :

միւֆ. Գոյվերիւրիւրիմ , գոյվերիւրիւրսին , գոյվերիւրի :

յոգ. Թողւեցանք , Թողւեցաք , Թողւեցան :

ճէմ. Գոյվերիւրիւրիւրիմ , գոյվերիւրիւրսինիզ , գոյվերիւրիւրիւրէր :

Յարակատար : կէշմիշ :

եղ. Թողւերեմ, Թողւերես, Թողւերէ :
միւժ. Գոյվերիւմիւմ, գոյվերիւմիւմն,
գոյվերիւմիւմիւր :

յոգ. Թողւերենք, Թողւերէք, Թողւերեն :
ճէմ. գոյվերիւմիւմիւ, գոյվերիւմիւմիւիւ,
գոյվերիւմիւմիւրիւր :

Գերակատար : Ղայէթէն կէշմիշ :

եղ. Թողւերէի, Թողւերէիւ, Թողւերէիւ :
միւժ. Գոյվերիւմիւմիւմ, գոյվերիւմիւմիւմն,
գոյվերիւմիւմիւմի :

յոգ. Թողւերէանք, Թողւերէիք, Թողւերէին :
ճէմ. Գոյվերիւմիւմիւմիւ, գոյվերիւմիւմիւմիւ,
նիւ, գոյվերիւմիւմիւմիւր :

Աստուանի : Մուսթադուէլ :

եղ. Թողւիւմ, Թողւիւ, Թողւի :
միւժ. Գոյվերիւմիւմիւմ, գոյվերիւմիւմիւմն, գոյ-
վերիւմիւմիւմ :

յոգ. Թողւինք, Թողւիք, Թողւին :
ճէմ. գոյվերիւմիւմիւմ, գոյվերիւմիւմիւմիւ, գոյ-
վերիւմիւմիւմիւր :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմրի
շէքլին հաղըրի :

եղ. Թողւէ, մի՛ Թողւիր, Թող Թողւի, Թող
լի Թողւի :

միւժ. գոյվերիւ, գոյվերիւմիւ, գո՞ գոյվե-
րիւմիւն, գո՞ գոյվերիւմիւմիւն :

յոգ. Թողւեցէք, մի՛ Թողւիք, Թող Թող-
ւին, Թող լի Թողւին :

ճէմ. գոյվերիւմիւմիւ, գոյվերիւմիւմիւմիւ, գո՞
գոյվերիւմիւմիւմիւր, գո՞ գոյվե-
րիւմիւմիւմիւմիւր :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարընկ
շէքլիննկ հաղըրի :

Թողւիւ, գոյվերիւմիւք :

Աստուանի : մուսթադուէլ :

Թողւելու, գոյվերիւմիւմիւք :

Ը , Դեր

Գերբայ : Պէտէլն Քէալ :
Թողւելով , դոյվերիւմքիւն : Թողւիւնի-
նի , դոյվերիւմքիւն :

Աէ պունտա պիւմք վաճիւղ տիր . քի
պու Քէալինկ ալթընտայ սիզիմ յէմումի լի-
սանընկ իշիտոէ լեօք Քէալէր եօք տուր-
լար . անընկ իշիւն դոմատըք :

Քասլ Օնպիրինճի . իւ

Քի նիճէ Թասրիֆ օլունուր պու սաւթը
մէճոլ օլան Քէալ , ալխատիւ ,
չալըւմաք :

Տիօրտինճի Թասրիֆ :

Սահմանականի ներկայ : Թասրիֆինինկ
հաղըրի :

եզ .

միւֆ .

յոգ .

ճէմ .

Աշխատիմ , կաշխատիս , կա-
շխատի :

Չալըլըրւմ , չալըլըրսըն ,
չալըլըր :

Կաշխատինք , կաշխատիք ,
կաշխատին :

Չալըլըրը , չալըլըրսընը , չալըլը-
լար :

Անկատար . Պէքէմալ :

եզ . Կաշխատէի , կաշխատէիր , կաշխա-
տէր :

միւֆ . Չալըլըրըւմ , չալըլըրըւն , չալը-
լըրըր :

յոգ . Կաշխատէանք , կաշխատէիք , կաշխա-
տէին :

ճէմ .

Ճէմ. Չալճըրըրը , չալճըրըրընը , չալճըրըրըր :
Կատարեալ : Մաղի :

եղ. Աշխատեցայ , աշխատեցար , աշխատեցաւ :

միւֆ. Չալճըրմ , չալճըրն , չալճըր :

յոդ. Աշխատեցանք , աշխատեցաք , աշխատեցան :

Ճէմ. Չալճըրք , չալճըրնը , չալճըրըր :
Զարակատար : Կէշմիշ :

եղ. Աշխատերեմ , աշխատերես , աշխատերէ :

միւֆ. Չալճըրլմ , չալճըրլան , չալճըրլոր :

յոդ. Աշխատերենք , աշխատերէք , աշխատերեն :

Ճէմ. Չալճըրլը , չալճըրլընը , չալճըրլըրըր :

Գերակատար : Այեթէն կէշմիշ :

եղ. Աշխատերէի , աշխատերէիր , աշխատերէր :

միւֆ. Չալճըրլըրմ , չալճըրլըրնի , չալճըրլըրըր :

յոդ. Աշխատերէանք , աշխատերէիք , աշխատերէին :

Ճէմ. Չալճըրլորք , չալճըրլորնը , չալճըրլորըրըր :

Աղաունի . Մուսթադպէ :

եղ. Աշխատիմ , աշխատիս , աշխատի :

միւֆ. Չալճըյիմ , չալճըսըն , չալճըն :

յոդ. Աշխատինք , աշխատիք , աշխատին :

Ճէմ. Չալճըյլմ , չալճըսընը , չալճըսընլար :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմրի չէքլն հաղըրի :

եղ. Աշխատէ՛ . մի՛ աշխատիր , թող աշխատի , թող չաշխատի :

միւֆ. չալըչ, չալըչմա, դօ չալըչսըն, դօ
 չալըչմասըն :
 յոգ. աշխատեցեք, մի՛ աշխատիք, թող աշ-
 խատին, թող չաշխատին :
 ճէմ. չալըչընըլ, չալըչմայընըլ, դօ չալըչս-
 ընըլ, դօ չալըչմասընըլ :
 Աներևոյթ եղանակի ներկայ. Մաստարընի
 չէքլինինի հաղորի :
 Աշխատիլ, չալըչմաք :
 Ապառնի. Մուսթապայէլ :
 Աշխատելու. չալըչաճաք :
 Դերբայք. Պէտէլի ֆէալ :
 Աշխատելով, չալըչմաղլէն. աշխատիլնի-
 նի, չալըչըրիքէն :

Պունա կէօրէ չէօք սաւթը մէճհուլ ֆէ-
 ալէր թասրիֆ օլունուրըլ, նիճէ քի
 պունըլ : Ապրիլ, եաշամաք : Բորոտիլ,
 ուիւղանմաք : Երկբայիլ, շիֆէլէնմէք :
 Զբաղիլ, տաղտաղայ իլինտի օլմաք : Ըն-
 դունիլ, դասուլէթմէք : Խոնարհիլ,
 ալչաք կէօնկիւլիու օլմաք : Ծաղկիլ, չի-
 չէքլէնմէք : Կամիլ, իստէմէք : Հաճիլ,
 խօշնութօլմաք : Ղալտտիլ, եանդըլմաք :
 Ծղծիլ, թիթիղլէնմէք : Մգիլ, քիւֆ-
 լէնմէք : Նայիլ, պադմաք : Շուարիլ,
 շաշմաք : Թմրիլ, պէխօտ օլմաք : Ուռե-
 ցուրիլ, շիշմէք : Պաղիլ, սօվումաք : սա-
 հիլ, սիւրչմէք : վաստիլ, դաղանմաք :
 Տրտմիլ, դասէվէթլէնմէք : Տաւիլ, աղբը-
 մաք : Վոլըմիլ, վիւլչմէն օլմաք : Քրտը-
 նիլ, թէշլէնմէք : Օթեանիլ, դօնմաք :
 վէ դուսուրու :

Պունտայ մաալոււմ օլա՛քի պու պապէթ
 ֆէալէրտէն պաաղը ֆէալէր վարտըրըլ,
 քի՛

քի՛ քէնտիւրիննկ մաղը զէմանը, վէ՛ էմ-
րիւերի գայրը թիւռլիու օլուրլէր . նիճէ
քի պու Քէալտէ կեօրիւնիւր :

եղ. Կուբուսնիմ, կուբուսնիս, կուբուսնի:
միւֆ. Պիթէրիմ, պիթէրսին, պիթէր .
դուսուրուլլէն :

Կատարեալ. Մաղի :

եղ. Բուսայ, բուսար, բուսաւ :

յոգ. բուսանք, բուսաք, բուսան :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմի
չէքլին հաղըրի :

եղ. Բուսիր, մի՛ բուսնիր . թող բուսնի-
թող չբուսին :

յոգ. բուսէք, մի՛ բուսնիք . թող բուսնին .
թող չբուսնին :

Պունա կեօրէ թասրիֆ օլունուրլար պու
Քէալլէր . կորիլ, գայտ օլմաք : անցնիլ,
կէչմէք : Պրծիլ, գուրթուլմաք : Ընկ-
նիլ, տիւլմէք : Թռչիլ, ուչմաք : Հադ-
նիլ, կէյմէք : հասնիլ, եէթիլմէք : հառ-
նիլ, թիւքէնմէք : Մեռնիլ, ուլմէք :
Ուսնիլ, օլլէնմէք : Սընիլ, պէսլէնմէք :
Փախչիլ, գաչմաք : փլչիլ, երբըլմաք :
Նստիլ, օթուրմաք :

Փասլ Օնիֆինձի . ՃԲ .

Քի նիձէ Թասրիֆ օլունուր պսւ կէշիրի
ձի ֆէալ, հաշտեցնէլ, պարը
շորըմաք :

Սահմանականի ներկայ : Թասրիֆինինէ
հաղըրի :

- եղ. Ու հաշտեցնեմ, կուհաշտեց
նես, կուհաշտեցնէ :
- Միւֆ. Պարըշորըրըմ, պարըշորը
ըսըն, պարըշորըր :
- յոգ. Կուհաշտեցնէնք, կուհաշտեցնէք, կու
հաշտեցնեն :
- Ճէմ. Պարըշորըրըրը, պարըշորըրըրը
պարըշորըրըրը :
- Անկատար : Պէքէմալ :
- եղ. Կու հաշտեցնէի, կուհաշտեցնէի, կու
հաշտեցնէր :
- Միւֆ. Պարըշորըրըրըմ, պարըշորըրը
տըն, պարըշորըրըրըր :
- յոգ. Կուհաշտեցնէանք, կուհաշտեցնէիք,
կուհաշտեցնէին :
- Ճէմ. Պարըշորըրըրըրը, պարըշորըրըրը
նը, պարըշորըրըրըրը :
- Կատարեալ : Սազի :
- եղ. Հաշտեցուցի, հաշտեցուցիր, հաշ
տեցուց :
- Միւֆ. Պարըշորըրըմ, պարըշորըտըն, պար
ըշորըր :
- յոգ. Հաշտեցուցանք, հաշտեցուցիք, հաշ
տեցուցին :

Ճէմ.

Ճէմ. Պարըշորորք , պարըշորորնը ,
պարըշորորլար :

Յարակատար : Կէշմիշ :

Էզ. Հաշտեցուցերեմ , հաշտեցուցերես ,
հաշտեցուցերէ :

Միւք. Պարըշորմըլմ , պարըշորմըլսն ,
պարըշորմըլտը :

յոգ. Հաշտեցուցերենք , հաշտեցուցերէք ,
հաշտեցուցերեն :

Ճէմ. Պարըշորմըլը , պարըշորմըլսնը ,
պարըշորմըլտըլար :

Գերակատար : Այթին Կէշմիշ :

Էզ. Հաշտեցուցերէի , հաշտեցուցերէիւ ,
հաշտեցուցերէր :

Միւք. Պարըշորմըլտըմ , պարըշորմըլտը
տըն , պարըշորմըլտը :

յոգ. Հաշտեցուցերէանք , հաշտեցուցե
րէիք , հաշտեցուցերէին :

Ճէմ. Պարըշորմըլտըք , պարըշորմը
լտընը , պարըշորմըլտը
լար :

Աստուծի : Մուսթաֆայէլ :

Էզ. Հաշտեցնեմ , հաշտեցնես , հաշ
տեցնէ :

Միւք. Պարըշորայլմ , պարըշորասըն ,
պարըշորսըն :

յոգ. Հաշտեցնենք , հաշտեցնէք , հաշ
տեցնեն :

Ճէմ. Պարըշորալմ , պարըշորասընը ,
պարըշորսընլար :

Հրամայականի եղանակ ներկայ : Էմրի
շէքլին հազըրի :

Էզ. Հաշտեցուր , մի՛ հաշտեցներ , թող
հաշտեցնէ , թող հաշտեցնէ :

Միւք. Պարըշոր , պարըշորմա , դօ պարը
շորսըն , դօ պարըշորմաթըն :

յոգ.

յող. Հաշտեցուցէք, մի՛ հաշտեցնէք՝, թող
հաշտեցնեն, թող հաշտեցնեն :
Ճէմ. Պարշտըրընը , պարշտըրմայընը ,
դօ պարշտըրմայընը , դօ պարշտըր-
մայընը :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : մաստարընկ
շէքլինինկ հազըրի :

Հաշտեցնել , պարշտըրմաք :

Ապառնի : Մուսթադպէլ :

Հաշտեցնելու , պարշտըրմաք :

Դերբայք : պէտէլի ֆէալ :

Հաշտեցնելով , պարշտըրմաքիլէն . հաշ-
տեցնենինի , պարշտըրըրլէքէն :

Պունա կեօրէ թասրիֆ օլունուրլար հէփ
կէլիրիճի ֆէալէր , նիճէքիմ պունլար :
Դողցնել , թիթրէթտիրմէք : խմյնել ,
իշտիրմէք : կենդանացնել , տիրիթմէք :
կիշտացնել , տօյուրթմաք : կորսնցնել , եխ-
թիրմէք : կսկծցնել , աճըթտրմաք : հանդ-
չեցնել , ռահաթլաթմաք : Հասարցնել ,
դալընլաթմաք : Հառցնել , թիւքէթմէք :
հաւնեցնել , պէկէնտիրմէք : հեծցնել , պին-
տիրմէք , վէ դուսուրու :

Վէ չեօք սաւթը մէճհուլ ֆէալէր վար-
տըրլար՝ քի նէղէման քէնտիլէրինինկ իչինէ
կիրիր պու սաւթ (ցն) կէլիրիճի օլուր-
լար . նիճէքի պունլար : խոտովանիլ ,
իդրարէթմէք : խոտովանցնել , իդրա-
րէթտիրմէք : ծիծաղլլ , կիւլմէք : ծիծաղ-
ցնել , կիւլտիրմէք : Բանիլ , իշէմէք :
Բանեցնել , իշէթտիրմէք . վէ դուսուրու :

Ֆաալ Օնիւնիւնճիու . ԵԳ.

Քի նիճէ թասրիֆ օլունուրլար դանուն
տան տաշրայ օլան ֆէալէր :

Ուրատայ պիւմէք լազըմուրը քի ,
շիմուիէտէք եազըլան , վէ թաս
րիֆ օլան ֆէալէրինկ , հազըր
ղէմանըն սաւթը , վէ մազը զէ
մանըն սաւթը պիր իտիլէր . ամմա պուն
լարըքի եազսաք կէրէք , դանունտան տաշ
րայ տըրլէր . վէ քէնտէլէրինինկ հազըր
ղէմանըն սաւթը պիր տէկիլտիր մազը զէ
մանընկ սաւթը իլէն , նիճէքիմ իշտէ
կեօրիւնիուրլէր :

Սահմանականի ներկայ : թասրիֆինինկ
հազըրի :

եզ. կուտեմ , կուտես , կուտէ :
միւֆ. եէրիմ , եէրսին , եէր :
յոգ. կուտենք , կուտէք , կուտեն :
ճէմ. եէրիզ , եէրսինիզ , եէրլէր :

Անկատար . Պէքէմալ :

եզ. կուտէի , կուտէիր , կուտէր :
միւֆ. եէրիտիմ , եէրիտին , եէրիտի :
յոգ. կուտէանք , կուտէիք , կուտէին :
ճէմ. եէրիտիք , եէրիտինիզ , եէրիտիլէր :

Կատարեալ : Մազի :

եզ. կերայ , կերար , կերաւ :
միւֆ. եէտիմ , եէտին , եէտի :
յոգ. կերանք , կերաք , կերան :
ճէմ. եէտիք , եէտինիզ , եէտիլէր :

Յարակատար . Կէշմիշ :

եղ. Կերերեմ, կերերես, կերերէ :
 մւֆ. Եէմիշմ, եէմիշմին, եէմիշմիր :
 յող. Կերերենք, կերերէք, կերերեն :
 ճէմ. Եէմիշմիզ, եէմիշմինիզ, եէմիշմիր-
 լէր :

Գերակատար : Ղայէթէն կէշմիշ :

եղ. Կերերէի, կերերէիր, կերերէր :
 մւֆ. Եէմիշմիմ, եէմիշմինն, եէմիշ-
 միտի :
 յող. Կերերէանք, կերերէիք, կերերէին :
 ճէմ. Եէմիշմիք, եէմիշմինիզ, եէմիշմ-
 արլէր :

Աղառնի : Մուսթադպէլ :

եղ. Ուտեմ, ուտես, ուտէ :
 մւֆ. Եէյէյիմ, եէյէյինն, եէյինն :
 յող. Ուտենք, ուտէք, ուտեն :
 ճէմ. Եէյէյիմ, եէյէյինիզ, եէյիննլէր :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմրի
 շէքլին հաղջրի :

եղ. Կե'ր, մի ուտեր : Թող ուտէ, Թող
 չուտէ :
 մւֆ. Եէ. եէմէ. դօ եէյինն, դօ եէմէյինն :
 յող. Կերէք, մի ուտէք, Թող ուտենն,
 Թող չուտենն :
 ճէմ. Եէէինիզ, եէմէյինիզ, դօ եէյիննլէր,
 դօ եէմէյիննլէր :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստար,
 ընկ շէքլինինկ հաղջրը :

Ուտեւ. եէմէք :

Աղառնի . Մուսթադպէլ :

Ուտելու, եէէէճէք :

Դերբայք : Պէտէլի ֆէալ :

Ուտելով, եէմէկիլէն, ուտելնինի, եէ-
 րիքէն :

Սահմանական եղանակի ներկայ : Թատրի-
ֆինինկ հաղորդի :

եղ. Կուգամ, կուգաս, կուգայ :

միւֆ. Կելրիւմ, կելրսին, կելր :

յոգ. Կուգանք, կուգաք, կուգան :

ճեմ. Կելրիւղ, կելրսինիւղ, կելրլէր :

Անկատար : Պէքէմալ :

եղ. Կուգայի, կուգայիր, կուգար :

միւֆ. Կելրիւտիւմ, կելրիւտին, կելրիւտի :

յոգ. Կուգայանք, կուգայիք, կուգային :

ճեմ. Կելրիւտիւք, կելրիւտինիւղ, կելրիւ-
տիլէր :

Կատարեալ. Մաղի :

եղ. Եկի, եկար, եկա :

միւֆ. Կելտիւմ, կելտինկ, կելտի :

յոգ. Եկանք, եկաք, եկան :

ճեմ. Կելտիւք, կելտինիւղ, կելտիլէր :

Յարակատար : Կելմիլ :

եղ. Եկերեմ, եկերես, եկերէ :

միւֆ. Կելմիլիւմ, կելմիլսին, կելմիլսիր :

յոգ. Եկերեմք, եկերեք, եկերեն :

ճեմ. Կելմիլիւղ, կելմիլսինիւղ, կելմիլ-
տիլէր :

Գերակատար : Ղայէթէն կելմիլ :

եղ. Եկերէի, եկերէիր, եկերէր :

միւֆ. Կելմիլիւտիւմ, կելմիլիւտին, կելմիլիւտի :

յոգ. Եկերէանք, եկերէիք, եկերէին :

ճեմ. Կելմիլիւտիւք, կելմիլիւտինիւղ, կելմիլ-
լիւտիլէր :

Ազատնի : Մուսթաֆայէլ :

եղ. Գամ, գաս, գայ :

միւֆ. Կելէլիւմ, կելէսին, կելլին :

յոգ. Գանք, գաք, գան :

ճեմ. Կելլիւմ, կելլսինիւղ, կելլինիլէր :

Հրա-

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմբի
լէքին հաղըրի :

եզ. Եկո , մի՛ դար . Թող դայ , Թող չդայ :
միւֆ. կել , կելմէ . դօ կելին , դօ կելմէսին :
յոգ. Եկէք , մի՛ դաք . Թող դան , Թող
չդան :

Ճէմ. կելինիդ , կելմէինիդ . դօ կելինիւր ,
դօ կելմէսինիւր :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստար
ընկ շէքլինինկ հաղըրը :

Դալ . կելմէք :

Աղառնի . Մուսթադդէլ :

Դալու , կելէճէք :

Դերբայք : Պէտէլի Քէալ :

Դալով , կելմէկիլէն , դալնինի , կել
րիքէն :

Սահմանական եղանակի ներկայ : Թաարի
Ֆինինկ հաղըրի :

եզ. կերթամ , կերթաս , կերթայ :
միւֆ. կիտէրիմ , կիտէրսին , կիտէր :

յոգ. կերթանք , կերթաք , կերթան :

Ճէմ. կիտէրիդ , կիտէրսինիդ , կիտէրլէր :

Անկատար : Պէքէմալ :

եզ. կերթայի , կերթայիր , կերթար :

միւֆ. կիտէրիւմ , կիտէրիւսին , կիտէ
րիւսի :

յոգ. կերթայանք , կերթայեք , կերթային :

Ճէմ. կիտէրիւմք , կիտէրիւսինիդ , կիտէ
րիւսիլէր :

Կատարեալ : Մաղի :

եզ. Գնացի , գնացիր , գնաց :

միւֆ. կիթամ , կիթաին , կիթաի :

յոգ. Գնացանք , գնացեք , գնացին :

Ճէմ. կիթամք , կիթաինիդ , կիթաիլէր :

Յարակատար : Կէշմիշ :

եղ. Գնացերեմ , գնացերես , գնացերէ :
միւֆ. կիթմիշիմ , կիթմիշին , կիթմիշտիւ :
յոգ. գնացերենք , գնացերէք , գնացերեն :
ճէմ. կիթմիշիղ , կիթմիշինիղ , կիթմիշտիւ
լէր :

Գերակատար : Ղայէթէն կէշմիշ :

եղ. Գնացերէի , գնացերէիւ , գնացե-
րէի :
միւֆ. կիթմիշտիմ , կիթմիշտին , կէթմի-
շտի :
յոգ. գնացերէանք , գնացերէէք , գնա-
ցերէին :
ճէմ. կիթմիշտիք , կիթմիշտինիղ , կիթմի-
շտիլէր :

Աղառնի . Մուսթադուէլ :

եղ. Երթամ , երթաս , երթայ :
միւֆ. կիտէյիմ , կիտէօին , կիտօին :
յոգ. երթանք , երթաք , երթան :
ճէմ. կիտէլիմ , կիտէսինիղ , կիթօինլէր :
Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմիլի
շէքլինինկ հազըրի :
եղ. Գնա , մի՛ երթար . թող երթա , թող
չերթա :
միւֆ. կիթկիթմէ . դօ կիթօին , դօ կիթմէսին :
յոգ. գնացէք , մի՛ երթաք . թող երթան ,
թող չերթան :
ճէմ. կիտինիղ , կիթմէյինիղ , դօ կիթօին
լէր . դօ կիթմէսինլէր :

Աներևոյթ եղանակի ներկայ : Մատարընկ
շէքլինինկ հազըրի :

Երթալ , կիթմէք :

Աղառնի : Մուսթադուէլ :

Երթալու , կիտէճէք :

Դերբայք . Պէտէլի ֆէալ :

Երթալով , կիթմէկիլէն , երթալնինի , կիտէ-
րիքին :

Փասլ

Քասլ Օնտեօրտիւնճի . ՃԴ.

Քի նիճէ թասրիՔ օլունուրլար սըֆաթ,
սըլ ֆէալէր :

Անլում օլա , քի տասնղը ֆէալէ-
րինկ եալընըլ իւլիւնճիու սը-
ֆաթը վարտըր , վէ օնլարընկ
ճէմլիսի եօք տուր , նիճէ քի
պու օրինէկլէրտէ կեօրիւնիւրլէր :

Էվվէլինճի օրինէկ .

Սահմանական եղանակի ներկայ : Թասրի-
Քինինկ հաղըրի :

Կանձրևէ , եաղար :

Պէքէմալ :

Կանձրևէր , եաղարըտը :

Մաղի :

Անձրևեց , եաղտը :

Կէշմիլ :

Անձրևերէ , եաղմըլտը :

Ղայէթէն կէշմիլ :

Անձրևերէր , եաղմըլտը :

Մուսթաֆալէլ :

Անձրևէ , եաղսըն :

Հրամայական եղանակի ներկայ : Էմրի

շէքլին հաղըրի :

Թող անձրևէ , թող չանձրևէ :

Գօ եաղսըն , Դօ եաղմասըն :

Անբրևոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարընկ

շէքլինինկ հաղըրի :

Անձրևել , եաղմաք :

Ապաա .

Աղառնի : Մուսթադպէլ :
 Անձրեւելու , եաղաճաբ :
 Դերբայք : Պէտէլի ֆէալ :
 Անձրեւելու , եաղաճաբիլէն : անձրեւելինի ,
 եաղարիլէն :

Պունա կեօրէ թասրիֆ օլունուրլար պու
 ֆէալէր : Մթնել , դարանլըք օլմաք :
 աթել տէկմէք : բլբել , դառ կէլմէք :
 կաթել , տամլամաք : սըղել , պահալը օլ-
 մաք : վայել , վայ չաղըրմաք : ջերնել , սը-
 ճաքլանմաք : օդտել , եէթէր օլմաք :

Իքինճի օրինէկ :

Սահմանականի ներկայ : Թասրիֆիննկ
 հաղըրի :

Կու գոռայ , դիւռլէր :

Պէքէմալ :

Կու գոռար , դիւռլէրիտի :

Մալի :

Գոռայ , դիւռլէտի :

կէչմիշ :

Գոռացերէ , դիւռլէմիշտիր :

Ղայէթէն կէչմիշ :

Գոռացերէր , դիւռլէմիշտի :

Մուսթադպէլ :

Գոռայ , դիւռլէսին :

Հրամայական եղանակի ներկայ : էմրի

չէքլին հաղըրի :

Թող գոռա , թող չգոռա :

Գօ դիւռլէսին , գօ դիւռլէմէսին :

Աներեւոյթ եղանակի ներկայ : Մաստարընկ

չէքլիննկ հաղըրի :

Գոռալ , դիւռլէմէք :

Աղառն

Աղառնի : Մուսթադպէլ :
 Գոռալու , դիւռլէյէճէք :
 Դերբայք : Պէտէլի ֆէալ :
 Գոռալով , դիւռլէմէյիլէն :
 Գոռալնինի , դիւռլէրիքէն :

Պաւնա կեօրէ տիրլէր պուշլար : Յուալ
 փառլամաք : Տփալ , տալհալանմաք :
 կաճկլտալ , ըլլլանմաք :

Քիլ ախէր՝ հէփ պու չէյլէրտէն սօնկրա՝
 քի ֆէալլէր իւղէրինէ թէքլիմաթ . էյլէտիք՝
 պիլմէք վաճըպ ալլըքի , պու պիլիմ՝ յէ-
 մուսի լիսանլնի իչինտէ պիր զաթի միւնքը-
 րի ֆէալ վարտըր , քի քէնտիսինինի սալթ
 թաարիֆինինի հազըրի , վէ պէքէմալի
 վարտըր . վէ պու զայէթէն լազըմ՝ օլուր
 քէլիմաթ իչինտէ . վէ ճիւմլէ ֆէալլէր իլէն
 իթթիֆադ օլունուր : Անլնի իչիւն , էվ-
 վէ՝ քէնտիսինի ետզարըլ , վէ սօնկրա
 ֆէալլէրիլէն իթթիֆադ օլունմաարըր :

Սահմանականի ներկայ : Թաարիֆինինի
 հազըրի :

եզ. Չեմ , չեա , չէ :
 մի. ֆ. տէկիլիմ , տէկիլտին , տէկիլտիր :
 յոդ. չենք , չէք , չեն :
 ճէմ. տէկիլիլ , տէկիլտինիլ , տէկիլտիր-
 լէր :

Անկատար : Պէքէմալ :

եզ. չէի , չէիր , չէր :
 մի. ֆ. տէկիլիլտիմ , տէկիլիլտին , տէկիլիլտի :
 յոդ. չէանք , չէիք , չէին :
 ճէմ. տէկիլիլտիք , տէկիլիլտինիլ , տէկիլի-
 տիլլէր :

Հէր

Հէր հաշան քի պունլար Քէալէրիլէն
 իթթիֆադ օլունուրլար , տայիմէն օլէ
 օլունլար քի Քէալէրինկ մաստարէնկ սօնդ
 ընտաքի . Լ. հառֆը՝ լէյէ տէկիշիլը . վէ
 օլէճէնէ դալմաղիլէն՝ իթթիֆադ օլուն
 նուրլար . նիճէքի պունտա իշտէ տիօրթ
 թիւուրիւ թասրիֆլէրինկ իւզէրինէ , տի
 օրթ օրինէկ դօրուզ . վէ պէյան օլունուրլար :
 Վառել , եաքմաք :

Սահմանականի ներկայ : Թաարիֆինինկ
 հազըրի :

եզ. Չեմ վառեր , չենվառեր , չիվառեր :
 միւֆ. Եաքմամ , եաքմազսըն , եաքմազ :
 յոգ. Չենքվառեր , չէքվառեր , չենվա
 ուեր :

Ճէմ. եաքմազըզ , եաքմազսընըզ , եաքմազ
 լար :

Անկատար : Պէքէմալ :

եզ. Չէի վառեր , չէիր վառեր , չէր վա
 ուեր :

միւֆ. Եաքմազըտըմ , եաքմազըտըն , եաք
 մազըտըլ :

յոգ. Չէանք վառեր , չէիք վառեր , չէին
 վառեր :

Ճէմ. Եաքմազըտըք , եաքմազըտընըզ , եաք
 մազըտըլար :

ՄԱՍ

Լոճանալ . եայ բամաք :

Թ

Սահմանական եղանակի ներկայ : Թաարի
 ֆինինկ հազըրի :

եզ. Չեմ լոճանար , չես լոճանար , չիլոճ
 անար :

D

միւֆ.

միւթ. Եայքամամ, եայքամաղսրն, եայ-
քամաղ:

յոգ. չենք լոճանար, չէք լոճանար, չեն
լոճանար:

Ճէմ. եայքամայըղ, եայքամաղսրնըղ, եայ-
քամաղլար:

Անկատար: Պէքէմալ:

եղ. Չէի լոճանար, չէի լոճանար, չէր
լոճանար:

միւթ. Եայքամաղլորմ, եայքամաղլորն,
եայքամաղլոր:

յոգ. չենք լոճանար, չէք լոճանար, չեն
լոճանար:

Ճէմ. Եայքամաղլորոք, եայքամաղլորնըղ,
եայքամաղլորլար:

Թողուլ, գոյվերմէք:

Սահմանականի ներկայ: Թաարի՝ Քինինկ
հաղըրի:

եղ. Չեմ թողուր, չես թողուր, չի թողուր:
միւթ. Գոյվերմէմ, գոյվերմէղսին, գոյ-
վերմէղ:

յոգ. չենք թողուր, չէք թողուր: չեն թո-
ղուր:

Ճէմ. գոյվերմէյիղ, գոյվերմէղսինիղ, գոյ-
վերմէղէր:

Անկատար: Պէքէմալ:

եղ. Չէի թողուր, չէի թողուր, չէր թո-
ղուր:

միւթ. գոյվերմէղիւթիմ, գոյվերմէղիւթին,
գոյվերմէղիւթի:

յոգ. չենք թողուր, չէք թողուր, չեն
թողուր:

Ճէմ.

75

Ճէմ. Դժպէրմէ զիտիք, Դժպէրմէ զիտինիչ,
Դժպէրմէ զիտիլէր :

Աշխատիլ. Հալըմաք :

Սահմանականի ներկայ : Թասարի Քինինկ
հաղըրի :

Եղ. Չեմ աշխատիր, չես աշխատիր, չե
աշխատիր :

Միւք. Հալըմամ, Հալըմաղըրն, Հալըմաղ:
յոգ. չենք աշխատիր, չեք աշխատիր, չեն
աշխատիր :

Ճէմ. Հալըմայըղ, Հալըմաղըրնըղ, Հալը-
մաղըար :

Անկատար. Պէքէմալ :

Եղ. Չէի աշխատիր, չէիր աշխատիր, չէր
աշխատիր :

Միւք. Հալըմաղըրմ, Հալըմաղըրն, Հալը-
մաղըր :

յոգ. չենք աշխատիր, չէիք աշխատիր,
չէին աշխատիր :

Ճէմ. Հալըմաղըրք, Հալըմաղըրնըղ,
Հալըմաղըրլար :

Պունլար քիպի իթթիֆադ օլունուրլար
զաթի միւնքըրի Քէալիլէն Դայըր Դալան
Ճիւմէ քէալլէր, քի պու տեօթ թիւո-
լիու թասարի Քինկ ալթընտայ տըրլէր :

Վէ քէալ իլին պու Դատար Էթթէր
տիր :

Փառլ Օնպէշնճի . ԺԵ .

Քի նէ տիր իսմի Քառլ վէ նէ Թարղ ալը
քէնտիսիննկ տէվը օլունմասը :

Սմի Փառլ իշին պիլմէք կէրէք
տիր՝ քի օլլուղէթլէր քի իսմի
Փառլ տէյլլըրլէր՝ հէփիսի ֆէալ
լէրտէն խրուճ օլլուրլար , վէ
տեօրթ Թիւռլիու օլլուրլար . նիճէ քիմ
սլուրլար : Ուտող , եէյէն : կերած , եէ
միշ : Ուտելու , եէյէճէք : Ուտելք ,
եէյիլէճէք :

Օղ սաւթ իլէն մուսխէրէ օլան՝ հաղըր
զէման ալթընտայ կեօսթէրիւր շէյի . վէ
տէվը օլլունուր իսիմքիսլի , նիճէ քի պու :

Եղական .

Միւլքէտի .

Ուղական . ուտող .	Պինայի . եէյէն .
Սեւական . ուտողի .	Ասլի . եէյէնինկ .
Տրական . ուտողին .	Հիտայի . եէյէնէ .
Հայցական . Ուտողը .	Նասպի . եէյէնի .
Բացառակ . ուտողէն .	Ճէռուի . եէյէնտէն .
Կոչական . ով ուտող .	Նիտայի . եւ եէյէն .

Յոգնական .

Ճէմի .

ուղ . ուտողներ .	պին . եէյէնլէր .
սեւ . ուտողներու .	ասլ . եէյէնլէրինկ .
տրա . ուտողներուն .	հիտ . եէյէնլէրէ .
հայ . ուտողները .	նաս . եէյէնլէրի .

բաց .

բաց. ուսողներուն . Ծէռ. եկեղեցիքուն .
կող. զմ ուսողներ . նիտ. եւմ եկեղեցիք .

Աէ տախի, էկէր օղ սաւթ իլէն մուա-
խէրէ օլան Քարլի Քէալտէն իխրաճ օ-
լունմուշիսէ , քէնտիսիտէ Քարլի տիր .
վէ մէճհուլի օլուր (հիուն) հառՔ իլէն ,
նիճէքի սլու : Ուտուղ , եէյիլէն : վէ
տէվր օլունուր , ուտուղ , ուտուղի : Նիճէ-
քի եօքարտա եաղըլուր :

Ած սաւթ իլէն մուախէրէ օլան , կէլմիշ
ղէմանընկ ալթընտայ կեօսթէրիք շէյի . վէ
տէվր օլունուր . նիճէքի եօքարտայ եաղ-
ալք . կերաճ . կերաճի : կերաճներ . կե-
րաճներու :

Քէ տախի, էկէր տծ սաւթ իլէն մուա-
խէրէ օլան իսմիֆարլ Քարլի Քէալտէն
իխրաճ օլմուշիսէ , քէնտիսի տէ Քարլի
տիր . վէ մէճհուլի օլուր (հիուն) հառՔ
իլէն , նիճէ քի սլու . կերաճ . եէյիլմիշ :
Աէ տէվր օլունուր , կերաճ , կերաճի :
կերաճներ , կերաճներու : Եէյիլմիշ .
եէյիլմիշնկ , եէյիլմիշէր , եէյիլմիշ-
լէրինկ :

Ու սաւթ իլէն մուախէրէ օլան , մուս-
թադպէլ զէմանընկ ալթընտայ կեօսթէրիք
շէյի , վէ տէվր օլունմաղ . նիճէքի սլուն-
լար : Ուտելու , եէյիլճէք : Նստելու ,
օթուրաճաք :

Իք սաւ . իլէն մուախէրէ օլան տէ՝ մուս-
թադպէլ զէմանընկ ալթընտայ կեօսթէրիք
շէյի . վէ սլու տախի Գօլայլքիլէն տէվր
օլունմաղ . նիճէքիմ սլունլար : ուտելիք ,
եէյիլճէք : Խմելիք , իլիլճէք :

Աէ սլունտա ալիլմիք կերէք տիր՝ քի հէր-
ֆէալ , իսմի ֆարլ օլուր : վէ լաքին ,
D 3 ֆալ

Փարլի Քէալէր իւլ թիւալիու օլուրլար ,
նիճէ քի պունլար : Վառօղ , եաքան : վա-
ռած , եաքմըլ : վառելու , եաքաճաք :

Մէճհուլի Քէալէր տէ՛ իւլ թիւալիու
օլուրլար . նիճէ քի պունլար : վառօղ ,
եաքըլան : վառած , եաքըլմըլ : վառե-
լիք , եաքըլաճաք :

Վէ օլ Քէալէր քի Փարլի , վէ եախօտ՝
մէճհուլի տէկիլ տիր լէր , եաանի մէսաւի
տիրլէր , եա սաւթը մէճհուլ՝ տեօրթ թիւա-
լիու օլուրլար , նիճէ պունլար : գնացօղ .
կիտէն , գնացած , կիթմիլ : գնալու , կի-
տէճէք : գնալիք , կիտիլէճէք : Նստօղ ,
օթուրան : Նստած , օթուրմուլ . նստելու ,
օթուրաճաք : Նստելիք , օթուրուլաճաք :

Վէ պու գառար քի Փայէթ տիր իսմի Փարլ
իլին :

Փասլ Օնալթընճը . Ժ2:

Քի նէ տիր խաֆղ . վէ նիճէ տախիլ
օլուր լադըուտը իլինէ :

Իրգաշ լուղղէթիւր վարտըրլէր
քի խաֆղ տէյիլիլլէր . վէ
տէվը օլունմաղլար . ամմա լադ-
ըուտը իլինէ չեօք քէռռէ տա-
խիլ օլուրլէր . վէ տէվը օլունմուլ իսիմլէ-
րիլէն իթթիֆադ օլուրլար . նիճէ քիմ
պունլար : Դուս , տըլարը . մէջըլիլ : ներ-
քև , ալթ : Վրայ , իուստ : առջև , էօնկ ,
էտև , արտ : Յետքը , սօնղրա : առջևէն ,
էօնկիւնտէն : Էտէւէն , արտընտան :
հա-

համար , իշխան : Տեղն , եկեղնատե : Հետ ,
 իւրն : մօտ , ետքըն : հեռու , ուղաք : ա-
 ռանց , սուղ : Դէմ , դառը : դիմացն .
 դառըսընտայ : դէպ , տօղթու : իզատ ,
 մատատե : Քան , տան : հինչօր , թաքի :
 լատ , կեօրէ :

Վէ սլաւնլար տէվը օլունմուշ խիմլէրիւն
 սլայլէ մութթասըլ օլունլար :

Դուս , տնէն դուս ելաւ : Էվտէն տը-
 շարը լոքոր :

Մէջը . անտկին մէջը դրաւ : Սանտըղն
 իշինէ դօտու :

Ներքե . փէշն ներքեմտաւ : Էթէկին ալթ-
 ընայ կիրտի :

Վրայ . գլխուն վրայ առաւ : Պաշը իռս-
 տունէ ալոր :

Աջը . աշին առջը կանդնեցաւ :

Կեօզիս ոսկիւնտէ տուրտու :

Էտե . սլատին էտե սրահեցաւ . տա-
 արընկ արտընտա կիզէնտի :

Յետք . հացէն յետք եկաւ . էքմէքտէն
 սօնղրա կէլտի :

Աջւէն . տանն առջւէն անցաւ . էվին
 ոսկիւնտէն կէլտի :

Էտէւէն . սլալասլին էտէւէն սլտտեց .
 հիսարընկ արտընտան տօլաշոր :

Համար . սօրվէլու համար կու կարդամ :
 ոսկրէնմէկ իշխան օքուրում :

Տեղն . խնդալու տեղն կու լայ . սէվինմէք
 եկեղնատէ աղւար :

Հետ . հօրդ հետ դնա . սլալանկ իւրն
 կիթ :

Մօտն . քաղքին մօտն եկաւ : Շհիրէ
 ետքըն կէլտի :

Հեռու . մնէ հեռու է . սիզտէն ուղաք տը :

Առանց , առանց անոր չեմ երթար . Օն
սուղ կիթմէմ :

Դէմ . ճմարտութե դէմ մի' կենար . հադ
գա դառլը տուրմա :

Դիմաց . այն մարդուն դիմացն մի' կանգ
նիր . օ ատամընկ գարլըսընտա տուրմա :

Դէպ . այն մարդն դէպ իշուկայն կերթայ .
օ ատամ չարսըեա մողրու կիտէր :

Իզատ . տղոցմէն իզատ ուրիշերն թող
նստին . չօճուկլարտան մատե դայրլլար
դօ օթուրսունլար :

Քան . աս քան զան լաւ է . պու օնտան
էյի տիր :

Հինչօր . հինչօր ի տուն որ եկաւ իրինկը
նեց . թաքի է վէ կէլտի ադչամօլտու :

Ըստ . ըստ քոյ խօսիցն աշխատանք պէտք է ,
որ զասոնք սօրվինք :

Սէնինկ սեօզինկէ կեօրէ չալըյմաք լաղըմ
տըր քի պունլարը ոսկրէնէլիմ :

Վէ պու գատար քիֆայէթ տիր խաֆղ
իլին :

Քասլ Օնեէտինճի . Ժէ .

Քինէ տիր ֆէալ իուստիու , վէ նիճէ
մութթասըլ օլուր ֆէալէր իլին :

Եօք լուղէթլէր տախի վարտը
լէր քի ֆէալ իուստիու տէյի
լիրլէր , վէ տէվր օլունմաղէր .
Քէ լաքին պունլար տէ' չեօք
քէռուէ սեօզիլինէ կիրիրլէր . վէ ֆէալ
լէրիլէն մութթասըլ օլուրլէր . վէ ֆէալ
լէրինկ նէ չէքիլ լիղինի պէյան էտէրլէր .
վէ չեօք թիւռլիու տիրլէր :

Ֆէալ

Ֆէալ իւտօրիւրինկ պիւր դալը մէքեան
կեօսթէրէն տիրլէր . նիճէքի պուն-

լար :

Ուր , ներէյէ . Ա տեղս , պուրայայ . Ան
տեղը , օրայայ : Տեղ տեղ , պաղը եէր .
Ամէն տեղ , Հէր եէր : Ուրիշ տեղ , դայրը
եէր . վեր , եօքարը : Վար , աշաղը . ներս ,
իշէրի . ներսէն , իշէրտէն :

Դրսէն , տըշարտան . Ասկից , պունտան :
Ատկից , Շունտան . Անկից , օնտան :

Վէ պունլար՝ Ֆէալ լէրիլէն ոյոյլէ մութ
թասըլ օլուրլար . Ուր դնաց , ներէյէ կիթ
տի : Ա տեղս եկաւ , պուրայայ կէլտի :
Ան տեղը մտաւ . օրայայ կիրտի : Տեղ տեղ
փլէրէ . պաղը եէր երբըմըշ : Ամէն տեղ
քեզ մէջ կու ձգես . հէր եէրտէ սէնի օր
թայայ պրաքըսըն : Ուրիշ տեղ դրի .
դայրը եէրէ դօտում : Վեր դնաց . եօք
արը կիթտի : Վար եկաւ , աշաղը կէլտի :
ներս մտաւ . իշէրի կիրտի : Ներսէն հայե
ցաւ , իշէրտէն պաքտը : Դրսէն ճամբեց .
տըշարտան եօլատը : Ատկից առաւ , պուն
տան ալտը : Ատկից կերաւ , շունտան եէ
տի : անկից գողցաւ , օնտան չալտը :

Պիւր դալը զէման կեօսթէրէն տիրլէր .
նիճէ պունլար : Երբ , հաչան : Ինչ ատեն ,
նէ զէման : Հիմի , լինտի : Ան ատենը ,
օլ զէման : Աօր , պէօկիւն : Վաղը ,
եարըն . Էրէկ , տիւուն : Հէրու , պըլտըր :
Միշտ , տայիմայ . Երբեմն , կեահիճէ .
Ան կէտն , օլ սահէթ . Դեռ , տահա .
Երբ որ , հաչանքի : Քանիոր , նէ դա
տարքի : Վաղուց , չեօքտան . Շատոնց ,
D ; չեօք

չեօքտան : Վէ պունլար՝ Քէալէր իլէն
սոյլէ իթթիֆադ օլուրլար : Երբ կուխե-
լօքնաս , հաչան յադըլլանըրսըն , ինչ ատեն
կուգաս . նէ զէման կէլըրսին : Հիմի կու-
գամ . շինտի կէլըրիմ : Անատենն խօսե-
ցայ , օլ զէման սեօյլէտիմ : Ասօր լսեցի :
պէօկիւն իշիթտիմ . Վաղըն կուգնամ ,
եարըն կիտէրիմ : Երէկ տեսայ , տիուն
կեօրտիում . Հէրու հիւընդցայ , պըլտըր
հաստալանտըմ : Միշո գըլուխս կու ցաւ-
էր , տայիմա պաղմ աղըրըրիտի . Երբեմն
լաւ կուհասկնամ , կեահիճէ էյի անդնարմ .
Ան կէտն որ լսեցի՝ գնացի , օլ սահէթ քի
իշիթտիմ , կիթտիմ : Դեռ ծաղկներն լեն
բացւեր , տահա շիլէքէր ալըմամըլտըր-
լէր : Երբ որ կուզէ կուտամ , հաչան քի
իտտէր վէրիւրիմ : Քանի որ լնի կու վճա-
րեմ , նէ գատարքի օլուրիսէ էօտէրիմ .
Վաղուց տոճերեմ , չեօքտան վէրմիւնիմ .
Շատոնց գրերեմ , չեօքտան եաղմըլմ :

Պիր գալը քէյֆէյէթ կեօսթէրիճի տիր-
լէր . Նիճէ քիմ պու սաւթ լէր : Յի ,
ակի , սէս . քի գայրը լուղէթլէրիլէն
սոյլէ մութթասըլ օլուրլար : Բռնցի ,
եռմրուղիլէն : Յանկարծակի , գղաֆիլ .
Աջուպէս , այըքիպի : Վէ պունլար ,
Քէալէր իլէն լոյլէ մութթասըլ օլուրլար .
Բռնցի զարկալ , իռմրուղիլէն վուրտու :
Յանկարծակի ընկաւ , գղաֆիլ տիւշտիու .
Աջուպէս կերաւ , այըքիպի եէտի :

Պիր գալը նէմիգտարըք կէօստէրիճի
տիրլէր , նիճէքի պունլար : Որչափ , նէ
գատար : Այս չափ , պուգատար : Ան-
չափ , օգատար : Այսքան , պուգատար .
Այն .

Այնքան , օգտաւոր : Մէկհեղ , պիրքեռ-
 աէ : Հատհեղ , չեօք քեռաէ : Ամենհեղ ,
 հէր քեռաէ . Բիւ , աղ . շատ , չեօք .
 Բիւռակ , աղածըք : շատկեկ , չօքճա . քիւ
 քիւ , անգանգ :

Վէ պունկար ֆէալ լէրիւնն պոյլէ իթ-
 թիֆադ օլուրլար : Որչափ առիր . նէ
 փառաւորն : այս չափ խմեց . պուղա-
 տար իչտի : Այնչափ դիրցաւ , օգտաւոր
 սէմիրտի : Այնքան կերաւ , պուղատար
 եէտի : այնքան խենթեցաւ , օգտաւոր
 տէլիւնտի : Մէկհեղ զարկաւ . պիրքեռ-
 աէ վուրտու : Հատհեղ բարկացուց զես .
 չօք քեռաէ տառլթուրտը պէնի : Ամեն
 հեղ համբերեցի . հէր քեռաէ սապր էթ-
 տիմ : Բիւ նեղացայ , աղ տառլտըմ :
 Հատհամբերեցի , չօք սապրէթտիմ : Բի-
 շուկ առի , աղածըք արտըմ : շատկեկ տըլի-
 չօքճա վէրտիմ : Բիւքիւ վճարեց , աղ
 ոտտէտի :

Պիր փալ իսթիֆհամ էթմէկինի պէյան
 էտէրլէր . նէ չէքիւքի պունկար : Ինչ .
 նէ : Ինչու , նիչիւն . Ինչպէս , նիճէ :
 Ինչուհամար . նէ իչիւն , նէտէն ոսթիու-
 րու : միթէ , մէկէր :

Վէ ֆէալ լէրիւնն պոյլէ իթթիֆադ օ-
 լուրլէր : Ինչ կերար . նէ եէտին . Ինչու
 կուրաս . նիչիւն աղլարսըն : Ինչպէս խալը-
 սեցար , նիճէ դուռթուրտուն : Ինչուհա-
 մար եկար . նէ իչիւն կէլտին : միթէ չլոտ-
 սար . Մէկէր կեօրմէտինմի :

Պիր փալ , իճաղ էյլէմէտինի կեօսթէ-
 րիւրլէր . նիճէ քի պունկար : Հա , հէ :
 Հրամարես , պէլի : Ատանկ , լոյլէ . Իրաւ .
 D 6 Թահ

Թահգդիգ : Ճշմարիտ , կերչէք : Ստոյգ ,
սահիհ :

Վէ ֆէալ լերիլէն շոյլէ իթթիֆադ օլուր-
լէր : Հա անանկ է' , հէ . օյլէ տիր :
Հրամբրես , պէլ : այնպէսէ , օյլէ տիր : ա-
տանկ է' , շոյլէ տիր : Իրաւ է' , Թահգդիգ
աիր : Ճշմարիտ է . կերչէք տիր : Ստոյգ
է , սահիհ տիր :

Պիր դաչը իմթիազլըք պէյան էտէրլէր .
նիճէքի պունլար : Մօտ մօտ , եաքըն
եաքըն : Չատ զատ , պաշկա պաշկա : մէկ
մէկ , պիրէր . պիրէր : Երկ երկու , իքիշէր
իքիշէր : հեռու հեռու , ուզաք ուզաք :
Վէ ֆէալլէրիլէն պօյլէ իթթիհհատ օ-
լուրլէր : Մօտ մօտ դիր . եաքըն եաքըն
դօյ : Չատ զատ նստան , պաշկա պաշկա
օթուրուլար : Մէկ մէկ գողցան . պիրէր
պիրէր չալորլար : Երկ երկու վերցուցին ,
իքիշէր իքիշէր դալորլորլար : հեռու հե-
ռու գրին , ուզաք ուզաք դօտուլար :

Պիր դաչը կիզլիլիլինի միւտղահըր է-
տէրլէր . նիճէքի պունլար : Ծածկաբար ,
կիզլինճէ : Գաղտուկ , կիզլի : կամկրուկ .
եափճաճըք : գողիպէս , խըւսըզ կիպի :
Վէ ֆէալ լերիլէն շոյլէ մութթասըլ օլուր-
լար : Ծածկաբար խօսեցաւ , կիզլինճէ
սօյլէտի : Գաղտուկ կերաւ , կիզլի եէտի :
կամկրուկ ներս մտաւ . եափճաճըք իշէրի
կիրտի . գողիպէս դուս ելաւ . խըւսըզ
քիպի տըշարը չըքուր :

Պիր դաչը աշիքհարէ օլտուղուսու պէյան
էտէրլէր . նիճէքի պունլար : Զայտնի ,
աշիքհարէ : Զայանապէս , աշիքհարէտէն :
Վէ

Աէ ֆէալ լէրիլէն ալոյէ իթթիֆադ օլ-
լուրլար : Յայտնի եղաւ , աշխատէ օլտու :
Յայտնապէս խօսեցաւ , աշխատէտէն
սեօյլէտի .

Պիր դալը թէզիլէլիլի իեօսթէրիլլէր .
նիճէքի պուճլար : Հուտ , թէզ : շուտ
շուտ : թէզ թէզ : կանուխ , երբէն :

Աէ ֆէալլէրիլէն շոյէ մութթասըլ օլտալ-
լար : Հուտ եկօ . թէզ կէլ : շուտ շուտ
քալէնք , թէզ թէզ եօրույէլիմ : կանուխ
արթընցիր , երբէն օյեան :

Պիր դալը թէրթիպ կէօսթէրէն տիր լէր ,
նիճէքի պուճլար : Առաջ , էվվէլ : Յե-
տոյ , սօնդրա : Ասկից ետե , պուճնտան
սօնդրա : Անկից ետե , օնտան սօնդրա :
Տեղն 'ի տեղն , եէրլի եէրինճէ : պինտ
յետքը . էնկ սօնդընտա :

Աէ պուճլար ֆէալլէրիլէն ալոյէ իթ-
թիհատ օլտուրլար : Առաջ ուսիր . էվ-
վէլ էւկրէն : Յետոյ խօսէ , սօնկրա սոյլէ :
Ասկից ետե կարգա . պուճնտան սօնդրա օ-
գու : Անկից ետե հանգչէ , օնտան սօնդրա
ռահաթլան : Տեղն իտեղն պատմեց . եէր-
լի եէրինճէ նաքլ էթալի : Պինտ յետքն
հասկըցուց , էնկ սօնդընտա անդնաթտ-

ըրտը :

Պիր դալը մասն պիրլէլիլի միւտղահըր
ետէրլէր . նիճէքի պուճլար : մէկտեղ .
պիրեէրտէ : մէգէտէ . պիրտէն : Բո-
լորն , հէփիսի : ամենեւին , ապա :

Աէ ֆէալ լէրիլէն ալոյէ պիրլէնիլլէր :
մէկ տեղ նստան , պիր եէրտէ օթուրտու-
լար : մէգէտէ վերցուցին , պիրտէն դալ-
տըրտըլար : Բոլորն դերեցաւ , հէփիսի
եասսըր օլտու : Ամենեւին չկերան , ապա
էէմէտիլէր :

Պիր

Պիր դալը շիւղհեղինի պէյան էտէր-
լէր, նիճէքի պունլար : Չըլնի թէ, օլ-
մայաքի : թերևս, պէլքի :

Աէ ֆեալլէրիլէն շոյլէ մութթասըլ օ-
լուրլար : չըլնիթէ դու առերես . օլմայա
քի սէն ալմըշըն : թերևս չգիտնալով առաւ,
պէլքի պիլմէղլիկիլէն ալտը :

Պիր դալը թէքրարլըղընը կեօսթէրիլ-
լէր, նիճէքի պունլար : Կրկին, թէք-
րար : վերատին, կեէնէ : Դարձեալ,
կեէնէ :

Աէ ֆեալլէրիլէն ալոյլէ իթթիֆադ օ-
լուրլար : Կրկին ապստամբեցաւ, թէքրա-
րէն յառը օլտու : վերատին հնազանդեցաւ
կէնէ մութէհ օլտու : դարձեալ խենթե-
ցաւ, կեէնէ տէլի օլտու :

Պիր դալը դղաթըլըղընը պէյան էտէր-
լէր . նիճէքի պունլար : խիստ, փէք :

Յոյժ, դղաթը : յորդ, տաշկըն :

Աէ ֆեալլէրիլէն ալոյլէ իթթիհատ օ-
լուրլար : խիստ կուքարկանաս, փէք տառը
լըրսըն : Յոյժ յիմարեցաւ, դղաթը չօք ահ-
մաքլանտը : Յորդ կուվաղէ այս ջուրս,
տաշկըն աքար պու սու :

Պիր դալը խուսուսի տիրլէր . եասնի
պիր շէյին, օլպիրշէյ իուստիւնտէ զիատէ
օլտուղունու կեօսթէրիլլէր, նիճէքիմ
պունլար : ալէւել, տահա զիատէ, մանա-
ւանդ, խուսուսա :

Աէ ֆեալլէրիլէն ալոյլէ իթթիֆադ օ-
լուրլէր : ալէւել գինի կուղէր խմել, քան-
թէ ջուր, տահա զիատէ խտէրիտի շարապ
իլմէք, նէքի սու : Մանաւանդ մեր-
ջողմէ քան թէ ձեր . խուսուսա պիղիմ թա-
քաճըլմըղտան տիր, նէքի սիղին :

Պիր դալը նէֆի տիրէր, նիճէքի պուն
լար. լէ. տէկիլ: Բնաւ. հէլ:

Վէ ֆէալէրիլէն շոյլէ իթթիֆադ օ
լուրլար: Չէ կարգըւեր, էվէնմիշտէկիլ:
Բնաւ՝ կամք չունի կարգըւելու, հէլ իրա
տէթի եօք տուր էվէնմիշէ:

Պիր դալը շէյին հաղըրլըղընը միւտղահըր
էտէրլէր, նիճէքի պունլար: Ահա, իշտէ:
Ահա ահա, իշտէ իշտէ:

Վէ ֆէալէրիլէն պոյլէ իթթիֆադ օլուր
լար: Ահա մակըայն վերջացաւ, իշտէ
ֆէալ իւստիուս պիթտի: ահա ահա կու
դայ. իշտէ իշտէ կէլիր:

Փաւլ Օնսէքիզինճի. ԺԸ.

Քի հանկըսը տըր յաթըֆ, վէ նիճէ
սեօղէրի պիր պիրիսիլէն
պաղլար:

Աթըֆէ՝ տէյիլէրլէր պու լուղ
ղէթլէր, և, վէ: ու, վէ: նաւ
վէ տախի: ևևւ, վէ թէֆ
րար: ալ, տէ: Կամ, եայ:
Կամթէ, եայ խօտքի: այլ, ամմա: Բայց,
լաքին: Իբրթէ, եասնիքի: Ուրեմն,
էյինտի: Եթէ, էկէր: ապա թէ, անճաք
էկէր: այլթէ, ֆէ ամմա էկէր: Թէ լէ,
եօքսա: վասն այսորիկ, պունունկ իլին:
Անորհամար, օնունկ իլին: ղի, ղէրէ:
քանղի. ղիրայ: թէ, էկէր:

Վէ պու յաթըֆէլէր, քէլմաթլէրի
պիր պիրիսի իլէն պաղլէրլէր. նիճէքի
պունտա սըրա իլէն. օրուղ քէլամլէր. քէ
պու

պու յաթըֆէէր իլէն պաղ լանըր լար :
 Ես քեզի, և քո եղբօրն շատ խրատներ տուի :
 Պէն սանղա , վէ սէնին դարտաշնկա չօք
 ոսկիւ թլէր վէրտիմ :
 Դու ու քո որդին միատեղ եկէք մօտիկ անել :
 Սէն վէ սէնինկ է վատընկ պէրապէր կէլի
 նիղ տիկնէմէյէ :
 Նաւ հայրն քո՝ լաւ է որ ձեր հետ դայ : վէ
 տախի սէնինկ փէտէրինկ տէ էյի տիրքի
 սիղինկիլէն կէլէ :
 Եւ ևս քո բարեկամ ներուդ իմաց արէ
 որ դան :
 Վէ թէքրար՝ սէնինկ տօսթլարընկա տէ
 խապէր վէր քի կէլսիլէր :
 Թշնամիքդ ալ որ թէ կամենան դալ հետքեր :
 Տու մանլարընկ տէ էկէր իստէրլէրիսէ կէլ
 մէկէ՝ պիլէ կէթիլ :
 Ես ձեզի լաւ խրատներ տուի, կամ կու պա
 հէք , կամ չէք պահէր :
 Պէն սիղ էյի էօկիւ թլէր վէրտիմ . եայ
 հըֆղ էտէրսինիզ, եայ հըֆղ էթմէզսինիզ :
 Այս բաներուս վերա ձեզի կուխօսիմ ,
 կամ թէ կուգրեմ :
 Պու շէյլէր իւզէրինէ սիղէ սեյլէրիմ ,
 եախօտքի եազարմ :
 Ալ գրեւն առաւել լաւ է : ամմա եազմասը
 տահա էյի տիր :
 Բայց դուք ալ պիտի ջանաք լաւ կարգալ :
 Լաքին սիղ տէ կէրէք քի չալըսարնըղ էյի
 օգու մաք :
 Իբրթէ լաւ մոքերնիդ առնել զայո դրա
 ծներս :
 Ես անի՝ քի էյի ֆիբրինիղէ ալասընըղ պու
 եազարմ քլարմը :
 Ուրեմն հիմակուց ետեւ պիտի չասէք թէ
 սօր վեցնօղ լանինք :

Էյին

Եյինտի շնտէն սօնկրա տէմէսէնիդ կէրէք
քի ոսկրէթտիրէնիմիդ եօք տիր :

Եթէ կարողուծի ունիք նէ , այս գրգովօ
կու սօրվիք :

Եկէր գուտրէթինիդ վար իսէ , պու քիւ
թապլիլէն ոսկրէնիսինիդ :

Ապա թէ կարողուծի ունիք սօրվիլու , և
չէք կամիր աշխատիլ մեղադրուծին ձերէ :

Անճաք էկէր գուտրէթինիդ վարտըր ոօ-
կրէնմէյէ , վէ իստէմէզսինիդ չալըշմաղայ
սուչ սիղին տիր :

Այ թէ կարողուծի ունիք , և աշխատիլ
կամիք ՚ի հարկէ կու սօրվիք :

Քէ ամմա էկէր գուտրէթինիդ վարտըր ,
վէ չալըշմաք իստէրսինիդ՝ հէլհէլպիթտէն
ոսկրէնիսինիդ :

Ես ժամանակ չունէի, թէ չէ շատոնց դրած
էի դասոնք ձեզի :

Պէնիմ զէմանըմ եօք իտի , եօքսա չօքտան
եազմըշտըմ պունլարը սիղի :

Վս այսորիկ պէտք է , որ չմեղադրէք մեզի :
Պունունկ իչլան լազըմտըր քի , այլիլամայ-
ասընըզ պիղի :

Ես շատ հոգալու բան , և զբաղմունք ունէի :
անոր համար ժամանակս քիչ էր :

Պէնիմ չէօք դայըրաճաք շէյիմ , վէ տաղ-
տաղամ վարըտը , օնունկ իչլան զէմանըմ
ազըտը :

Քիչ գծուարուծի կուքաչէք դասոնք սօր-
վիլու , զի ձեր գիտցած լեզուովն դրերեմ :

Ազ զօս չէքէրսինիդ պունլարը ոսկրէնմէյէ ,
զէրէ սիղինկ պիլտիկինիդ լիսանիլէն
եազմըշտմ :

Չայս քերականուծին գրաբառ լեզուով
չգրեցի , քանզի ձեզի աշխարհաբար հայե-
րէնն պէտք է :

Պու

Պու սառ. քը . քիթապի տիլի իլէն եազմա
 տըմ . զիւրայ՝ սիղէ յէմուսի երմէնիճէսի
 լազըմորը :

Թէ այս լեզուովս խօսիք , Թէ այն լեզու
 ունէ , ամէնքն Թող 'ի փառս ան լինին , և
 այն է ամէնէն լաւն :

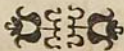
Էկէր պու տիլիլէն սեօյլէյէսինիզ , Էկէք
 օ տիլիլէն , հեփիսի ալահընկ սալթանաթը
 իլիւն օլսուն , վէ օ տուր հեփսինտէն
 էյիսի :

Վէ պուգատարը քիթայէթէտէր սառ. ք
 իլին . վէ եախօտ պապի նահու իլին :

Վէ պունտան սօնկրս միւթապի օլունուր
 լուղլէթ քիթապի . վէ օնունկ իլինտէ
 եազըմորլէր միւթրէտի իսիմլէրինկ
 սալիլէրի , վէճէմիլէրինկ պի
 նայիլէրի :

Վէ ֆէալլէրինկ մազի զէմանընկ իլք սը
 ֆաթը , վէ հմրի շէքլինինկ իքինճի սը
 ֆաթը . քի պունլարիլէն հէր քիմէսնէյէ
 քօլայ օլա ճիւմլէ եազըլան լուղլէթլէրի
 տէվը վէ Թասրիֆ էթմէյէ :

Վ Ե Ր Զ :

Բ Ա Ռ Գ Ի Ր Ք :

Որ հետևի դրան քերականութեան :

Գարակ . ի . ներ . չիլթիկ :
 Ադի . ի . ներ . գոյրութ :
 Ագահ , ի . ներ . Թամահքեար :
 Ագռաւ , ի . ներ . զարղայ :
 Ագապ , ի . ներ . էրկէն :
 Ագաւ , ի . ներ . էղաւ :
 աղդ . ի . եր . սոյ , միլէթ :
 Ադգական , ի . ներ . խսրմ , ախրապա :
 Ագնիւ , նւի . ներ . չիլէպի , լաթիք :
 Ագոխ , ի . ներ . դռուխ :
 Աթոռ , ի . ներ . իսկէմի , քիւրսիու :
 Աթան . ներ . ուճուղ :
 ալիք , ներ . տաղլա :
 Ալուր , լի . ներ , ուն :
 Ալամար , ի . ներ . ահմաք :
 Ասոռ , ի . ներ . ահրու :
 Աստ , ի . եր . մարալ , խույ :
 Ածիլի , լու . ներ . ուստուռա :
 Ահնատ , ի . ներ . տուպախ :
 ալուայ , ի . ներ . տիշ :
 ահ , ի . եր . դօքքու :
 ահա , (մակըայ է) իշտէ :
 աղ , ի . եր . տուղ :
 աղէլ , եցի . է . տուղլամաք :
 աղալ , ցի . ա . իւկիլթմէք :
 աղէկ , ի . ներ . էյի :
 աղէլ , եցի . է . եալլարմաք :
 աղթէլ , եցի . է . իսլատէթ էթմէք :
 աղէկնալ , ցայ . ցիր . էյիլէնմէք :
 աղ

Աղճատեւ, եցի, է. օրսէլէմէք.
 աղաման, ի, ներ. տուղղասպլ:
 աղախին, խնու, իններ. հալայք.
 աղաղակ, ի, ներ. շամաթայ.
 աղաչանք, ի, ներ. եալվարմաք.
 աղւընիկ, լընկան, լընկներ. կիեօկերչին.
 աղաւաշ, ի, ներ. ղէշմէր.
 աղբ, ի, եր. ղիպիլ.
 աղբուր, բրի, բրներ. փուռնղար.
 աղեղ, ի, ներ, եայ:
 աղւոր, ի, ներ, կիւղէլ.
 աղի, ի, իներ. տուղլու.
 աղուեւ, եցի, է. ղէհիւլէմէք.
 աղուս, ի, ներ. քէրփիճ.
 աղիք, ի. ներ. սլաղըրսաք.
 աղմուռք, ի, ներ. դանկա.
 աղոռէս, լիսու, ներ, Թիլքի.
 աղջիկ, ջկան, կներ. դըշ.
 աղտ, ի, եր. քիր.
 աղտոտ, ի, ներ. քիրլի.
 աղտոտիւ, եցայ, է. քիրլէնմէք.
 աղքատ, ի, ներ. ֆաքըր.
 աճլուեւ, եցի, է. օվալամաք.
 ամբշնալ, ցայ, ցիր. ութանմաք:
 ամառն, ամառն, ներ, եաղ.
 ամրաւ, ի. ներ. խուրմա.
 աման, ամնի, ամըններ. դասլ.
 ամբոխ, ի. հալի, ճիւմհուռ:
 ամսլ, ի, եր. սլուլութ.
 ամբողջ, ի, ներ. պիթուռն, սաղ.
 ամուր, ամբրներ, փէք:
 ամբրնալ. ցայ, ցիր. փէքլէնմէք.
 ամէնօր, աւուր, օրեր. հէրկիւն.
 ամէնբան, ի. եր. հէք շէյ.
 ամէնեւին. (մակբայ է) հէչ.
 ամիս. ամսու, ամսներ. այ.
ամու

Ամուսին , ամուսնու . էհլ .
 ամուսնանալ , ցայ , ցիր . էւլէնմէք .
 ամօթ , ու . այիսլ .
 ամօթիւած , ի . ներ . էտէսլի .
 այժմ , (մակբայ է) շինտի .
 այլ , (շաղկապ է) ամմա .
 այլ և այլ . թիւրլիու թիւրլիու .
 այլազգի , ու , ներ . եատ միլէթ .
 այրի , ի . ներ . տուլ .
 այծ , ու , եր . քէշի .
 անկից ետև . օնտան սօնդրա .
 անուշ , ի . ներ . տաթլը .
 անուշնալ , ցայ , ցիր . տաթլը օլմաք .
 անվախ . ղօռխուսուղ .
 անամօթ . ի , ներ . ու թանմաղ .
 անուն , անընի , անըններ . իսմ . ատ .
 անապատ , ի . ներ . շէնլիքսիղ էէր . լիօլ .
 անառիկ բերթ , ի . եր . ալընմաղ դալէ .
 անառակ , ի , ներ . հոմարտա .
 անասուն , նու , ներ . հէյվան .
 անարաս , ի . ներ . այըսըղ .
 անարգել . եցի , է . սեօկմէք .
 անարժան , ի . ներ . սլէլայիք .
 անբախտ , ի . ներ . թալէհսիղ .
 անողորմ , ի . ներ . մէրհամէթսիղ . աւ
 հիմսիղ .

անդու թ . ուէհիմսիղ .
 անթիւ . հիսսապսըղ , սայըսըղ .
 անշափ . ոօլլիսիղ .
 անդէտ , գիտի , ներ . պիլմէյէն .
 անդիտելի . պիլլինմէյէնէք .
 անդադար . (մակբայ է) տայիմա .
 անդամալուծ , ի . ներ . քեօթրիում .
 անդարձ . տեօնմէյէն .
 անզեղջ . թէօսլէսիղ .
 անյատակ . տիսլսիղ .

Անդունդ , դնդի , ներ . եէրին տիպի .
անշարժ . զմըրտամազ .
անեղը . ուճուեօք :
անել , արի , արէ . էթմէք .
անէծք , ի . ներ . պէտտոռա :
անիծել , եցի , է . պէտտոռա էթմէք .
աննենդ . հիլէսիզ .
աներուռութ ի . ներ . կեօրինմէյէն .
աներես ի . ներ . իւզսիւզ .
անդգամ , ի . ներ . ինաթլը հայասըղ .
աներկբայ . շիֆէսիզ .
աներկիւղ , ի , ներ . դօռդուսուղ .
անղբաղ . տաղտաղասըղ .
անղաւակ . էշլաթսըղ .
անթառամ . սօլմաղ .
անսղակաս . էքսիկսիզ .
անթողելի մեղք . աֆօլմայան կիւնահ .
անհասկնալի . անղնանը լմայաճաք .
անիրաւ , ի . ներ . զալւմ .
անհամբեր . ի . ներ . սապուսըղ .
անխելք . ի . ներ . աքըլսըղ .
անխմոր . ի . ներ . խամուրսուղ .
անխոտիր . իրտէնիլմէզ .
անճանանչ . թանըլմաղ .
անկաճ . անկճի , անկճներ . դուլաք :
անկարդ , ի . ներ . եօլսուղ . թէրպիւ
էսիզ .
անկարծակի . (մակբայէ) դաֆիլ .
անկիւն , ի . ներ . քեօլէ .
անկողին , նու . իններ . եօրկան տօլէկ .
անկուշտ : կշտի . ներ . տօյմաղ .
անհամ , ի . ներ . տաթսըղ .
անլի . տուզսուղ .
անհանդիստ . լուահաթսըղ .
անհաշտելի . պարըլըմայաճաք .
ան .

Անհատատ , ի . ներ . Թէմէլիդ .
 անհատատ , ի . ներ . տինսիդ .
 անհատատի . ինանըմայաճաք .
 անհմուտ . վուդուֆուդ .
 անհնազանդ , ի , ներ . մուԹէհսիդ .
 անհնար . միւնքիւնսիուդ .
 անճրե . ի . ներ . եաղմուր .
 անձնիշխան , ի . ներ . քէնտիպաշ .
 անճառեի . Թատպիրօլունմադ .
 անճար . նաչար .
 անմահ . օլիւմսիուս .
 անմարմին , մու , ներ . Թէնսիդ .
 անմեղ . ի , ներ . սուչուդ .
 անմիտ . մտի . ներ . աքըլըլ . ֆիքիրսիդ .
 անշահ . ի . ներ . ֆայիտէսիդ .
 անօգուտ . եարարօրըլ .
 անօխակալ . դարեղ սաքլամայան .
 անուժ . դուվէԹսիդ .
 անպատշաճ . մինասիպէԹսիդ .
 անպարկեշտ , ի . ներ . էտէսիդ .
 անպարտ . ի , ներ . ճիւրիւմսիւդ .
 անպատրաստ , ի . ներ . Թէպտիրսիդ .
 անպէտ . իւրազըմօրըլ .
 անտառ . ի . ներ . օրման .
 անցած . ի . ներ . կէշմիշ .
 անցնիլ , ցայ . ցիր . կէշմէք .
 անցաւոր , ի . ներ . կէշկինճի .
 անփոյթ . հաճաթսըլ .
 աշկերտ , ի . ներ . շայիրԹ .
 աշխատանք . զահմէԹ .
 աշխատիլ . եցայ , է . չալըլմաք .
 աշխարհ . ի . ներ . տիւնեայ .
 աշխարհասէր , սիրի . ներ . տիւնեա
 սէվէն .
 աշուն . աշնան . կիւղ .
 աշտա .

Արտարակ , ի . ներ . դուռն .
 աւբ , ի . եր . կեօղ .
 ասպադայ , ի , ներ . կէլէճէք .
 ասլերախտ . ի . ներ . էյիլիքպիլիէն .
 ասլականել , եցի , է . մուռտառլամաք .
 ասլառերեմ , (շաղկապէ) տէինտի .
 ասլառաթ , ի . ներ . դայայ թաշ .
 ասլրոճան , ի . ներ . սլիլէղիկ .
 ասլսպըրել , եցի , է . սըմառլամաք .
 ասլուր . ասլրի , ասլրներ . չօսպա .
 ասլստամբիլ , եցայ . է . յասը օլմաք .
 ասլրանք , ի . ներ . ըսըզկ .
 ասլրիլ , եցայ , է . կէլինմէք .
 ասլրուստ . կէլինէճէք .
 ասլիկ կողմ . սաղ թարաֆ .
 ասլակ , ի . ներ . մէսէլէ .
 ասլասպէլ , ի , ներ . մասալ .
 ասլիք , ի . ներ . թաւան .
 ասլառ , սլօլ .
 ասլառօտ , ու , ներ . սասլահ .
 ասլաւել , (մակբայէ) զիատէ .
 ասլաքինի . ֆաղիլէթլի .
 ասլնել , ասլի , ասլ . ակմաք .
 ասլիւծ , ու , ներ . ասլան .
 ասլող , ի . ներ . սաղ .
 ասլողմանալ , ցայ . ցիր . սաղալմաք .
 ասլու , ի . ներ . հառղ .
 ասլ . ջու , ջեր . այլ .
 ասլել , ասլի . է . տէմէք .
 ասլել , ասլի , ասլներ . ինկնէ .
 ասլալ . գալգան .
 աստ , (մակբայ է) սլուռտա .
 աստօր . աստաւուր , աստօրեր , սլեօկիւն .
 աստիճան , ի . ներ . տէրիճէ .
 աստապաշտ , ի . ներ . ալլահաթափան .
 աստապէր , սիրի , սիրներ , ալլահը սէւէն .
 ատեան ,

Ատեան , ենի . տիւան .
ատեւ , ցի , է . Քէնտ խտեմէք , իբրահ
էթմէք :

արծեւ , եցի , է . կիւտմէք :
արախ . լրսբը :
արատ , ի . ներ . յայտ , սախատ :
արարիչ . եարատան :

արարմունք , ի . ներ . յամէլ :
արդեւեւ , եցի , է . պէնտ էթմէք :
արդար , ի . ներ . կիւնահարդ , սատրդդ :
արդարանալ , աջայ , ցիր . կիւնահարդ օլմաք :
արեգակ , ան . ներ . կիւնէշ :
արև , ու . ներ . կիւնէշ :

արթննալ , ցայ , ցիր . օյանմաք :
արժան . լայլք :
արժանանալ , աջայ , ցիր . լայլք օլմաք :
արուն , արլնի , արլններ , դան :
արլնտէր , տիրոջ , ներ . դանլը :

արծաթ , ի . ներ . կիւմիւշ :
արծաթասէր , ռիրի , սիրներ , ահա սէւէն :
արծիւ , ծւի . ներ , դառթալ .
արհամարհեւ , եցի . է . ստամ եէրինէ ,
գօմամաք :

արուեստ . ի . ներ . սէնաթ :
արձրկեւ , եցի , է . չէղմէք :
արծիճ , ճըճի . ներ . դուռչուն :
արմատ , ի . ներ . քեօք :

արմատանալ , աջայ , ցիր , քեօքլէնմէք :
արմունկ , միկի , միկներ , տիրսէկ :

սուջառ , ի . ներ . թօսուն :

արտ , ի , եր . թառլա :

արցունք , ի . ներ . կեօղեալը :

արցունքեւ , եցի , է . կեօղեալը տեօքմէք :

արտօրալ , աջի , ա . էվէթլէնմէք :

արքայութի , թեան . ճէննէթ :

աւաղ , ի . ներ . ղում :

Աւաղան , ի . ներ , հաւուղ :
 աւեր , պօղուղ :
 աւրել , եցի , է . պօղմաք :
 աւլուք , ի . ներ . սիւփրիւնթի . զիպիւ :
 աւլել , եցի , է . սիւփրիւմէք :
 աւերակ , ի , ներ . վերանէ :
 աւտալ , աւտցի , աւտա , ինանմաք :
 աւտընել , ցուցի , ցուր , ինանտըմաք :
 ափ , ի . աւուճ :
 աքլօր , ի , ներ . խօրօզ :
 աքսորել , եցի , է . սիւրկիւն էթմէք :

Բ

Բազուկ , կի , ներ . դօլ :
 բաղայ , ի . ներ . շահըն :
 բազպանտ , ի . ներ . գղօլապ :
 բադ , ի . եր . ոօրտէկ :
 բաժնել , եցի , է , փայ էթմէք :
 բաժին , նի . իններ . փայ :
 բախտ , ի . եր , թալէհ :
 բակլա , ի . ներ . փաղլա :
 բակ , ի , եր . աւլու :
 բաշնիք , նեց , ներ . հէմամ :
 բաղարջ , ի , ներ . խամուրտղ շեօրէք :
 բաղձանք , ի , ներ . միւշթաղղ :
 բաղձալ . ացի . ա . միւշթաղղ օլմաք :
 բամբասանք , ի , ներ . տիլէմէք , զէմմ :
 բամբասել . եցի . է , տան էթմէք . զէմմ
 էթմէք :
 բամպակ . տկի , ներ . փամպուղ :
 բանիլ . եցայ . է . իլլէմէք :
 բանալ . բացի . բաց . ալմաք :
 բանձար . ի . ներ . փէնձէր :
 բալէք . բալէց . ներ . անահտար :
 բա

Բանական , ի . եր . նաթըղ :
 բանաւոր . ի . ներ . մատդղուլ . նաթըղ :
 բանա , ի , եր . զընտան :
 բառգիրք , գրքի , ներ , լուղէթ բիթապի :
 բառնալ , ցայ , ցիր . իւքլէմէք :
 բաճական . եկէթէր :
 բարակ , ի . ներ . ինճէ :
 բարկնալ . ցայ . ցիր . ինճէլէնմէք :
 բարկութի , թեան , տառկընլըք :
 բարկանալ , ցայ , ցիր . տառըմաք :
 բարեխօս , ի . ներ . շէֆայէթճի :
 բարեխօսել . եցի . է . շէֆայէթէթմէք :
 բարեգործ , ի , ներ . էյիամէլլ օլան :
 բարեկամ , ի . ներ . տօտ :
 բարերար , ի . ներ . էյիլիք էտէն :
 բարև , ի . ներ . օէլամ :
 բարի , էյի :
 բարկացող , ի , ներ . տառըլան :
 բարձ , ի , եր . էաստղ :
 բարձր . իւքօէք :
 բարձրնալ . ցայ , ցիր . իւքսէքլէնմէք :
 բութ , բքի . թֆան :
 բեմ , ի , եր . մէղպահ :
 բերդ , ի , եր . դալէ :
 բերան , բերնի , ներ . աղըղ :
 բեռն , ան . ներ , իեռք :
 բերել , բերի , բեր , կէթիլմէք :
 բծիչ , բծչի , ներ . հէքիմ :
 բծչեւ , եցի . է . սաղալթմաք :
 բիճ , բճի , եր . փիճ :
 բիր , բրի , բրեր . տէկէնէք :
 բնակիւ , եցայ , է . գղոնմաք . սաքին օլմաք :
 բնա , (մակբայէ) հէչ :
 բնութի , թեան . թապիէթ :
 բութ , բթի , բթեր . սրաչ սրտմադ :
 բուռ , բան , առաճ :

Բուսնիւ, այ, իր. պիթմէք :
 բուսցնել, ցուցի, ուր. պիթտիրմէք :
 բուրել. եցի, է. դօդուկէրմէք :
 բարդ. բրդի. բրդեր. եռն :
 բոլոր. ի. ներ. չէւրէ. տէկիրմի :
 բոկիկ, ի, ներ. չալաք այաք :
 բողկ, ի. եր. թուռփ :
 բորոտ, ի. ներ. ույուղ :
 բոց, ի. եր. ալէֆ :
 բուռնց, ընցի, ներ. իւմրուք :
 բրուտ, բրտի. ներ. չէօմիւքճի :
 բրինձ. ընձի. ներ. փրիւնճ :

Գ

Գազաթ, ի. ներ. թէփէ :
 գաղ, ի, եր. նէսօվուք նէ սըճաք. լըճաք :
 գաղտուկ. (մակբայ է) կիղլինճէ :
 գաճ. ի, եր. ալլը :
 գամ, ի. եր. մըխ :
 գամել, եցի, է. մխլամաք :
 գանկ, ի. եր. սինէ. կեօռ :
 գանկատ, ի, ներ. չէքվա :
 գանկտիւ, եցայ, է. չէքվա էթմէք :
 գանձ, ի, եր. խաղնայ :
 գառն, ան, ներ. գուզու :
 գարի, ու, ներ. աուփա :
 գարուն, գարնան. սրահար :
 գարշիւ, եցայ. է. լքրահ էթմէք :
 գաւաթ, ի. ներ. գատէհ :
 գեղ, ի. եր. քեօյ :
 գեղացի, ու, ներ. քեօյի :
 գեղեցիկ, եցի, ներ. կիւղէլ :
 գետ, ի, եր. չայ :
 գետին, գետնի, գետններ. եէր :
 գերի, ու, ներ. եասսըր :
 գե-

գերեւել, եցի, է. հասարը էթմէք,
 գերան, ի, ներ. Թաւանդտիրէկի,
 գէշ, գիշի, եր. Ֆէնա:
 գէր, գիրի, եր. սէմիդ:
 գլթած, ի. ներ. մէրհամէթի.
 գլթալ, ացի. ա. մէրհամէթ էթմէք:
 գիծ, գծի, գծեր. չըղը:
 գինի, ու, ներ. շարապ:
 գին, գնի. սլահա.
 գինարբու. ճիւղիտան:
 գինէսեր, սիրի, շարապա մոյլի:
 գինոջալ, ցայ, ցիր. սարհոշ օլմաք:
 գինալ, ցայ, ցիր, Ֆէնա օլմաք:
 գիշեր, ւան, ւներ, կէճէ:
 գիտնալ, ցայ, ցիր. պլլմէք:
 գիտցնել, ցուցի, ցուր. պլլտիրմէք:
 գիր, գրի, գրեր. հաղը:
 գիրնալ. ցայ. ցիր. սէմիդ էթմէք:
 գիրի. գրի. գրիեր. գուճաք:
 գիտուն. ի. ներ. էլիմտար. յարիֆ:
 գիրցնել, ուցի, ցուր. սէմիդ էթմէք:
 գիրք. ի, եր. քիթապ:
 գլուխ, գլու. գլխներ. սլաշ:
 գլխիվար. սլաշաշաղը.
 գլխըլթիլ, եցայ, է. սլաշաշաղը օլմաք:
 գլրեւ, եցի. է. իւվաւլումաք:
 գնալ, ացի. ա. կիթմէք.
 գնել, եցի. է. սաթընալմաք.
 գոթի, ի. ներ. ույուղ.
 գոհ. հօշնութ.
 գող, ի. եր. խորը.
 գողնալ. ցայ. ցիր. խորըլումաք:
 գողունի. օղբուն.
 գոմ. ի. եր. ահլա.
 գոյն. ըռէնի:

Գողոզ, ի. ներ. մաղրուլ է
 գովել, եցի, է. ոսկմէք է
 գործք, ի, եր, յամէլ. էթտիկի շէյ
 գործել, եցի. է. էթմէք. եալիմաք է
 գործիք, ի. ներ, աւատանլըք. ալէթ է
 գորտ, ի. եր, գուռալաղը է
 գուք. գբի, գբեր. գույու է
 գութ. ըռէհմ է
 գուլ. քէսմէղ է
 գունդգոյն. էլլան էլլան է
 գուգուել, եցի, է. քիշտիրմէք է
 գտակ, ի, ներ. գալիաք է
 գտնել, այ, իր. պուլմաք է
 գրադէտ, գիտի, ներ. եաղըճը է
 գրգակաղմ, ի, ներ. քիթապ պաղլայան է
 գրաւ, ի, ներ, ըռէհին է
 գրել, եցի, է. եաղմաք է
 գրկել, եցի, է. գուճաք լամաք է
 գոթենալ, եցայ, ցիր. միսկին օլմաք է
 գոմէշ, գօմշու, գօմշներ, սուսրղըրը է
 գօտի. ու, ներ. գուշաք է

Գ

Գադաղ, ի, ներ. թաղուլթ է
 գահ, ի, եր. գառթ է
 գահնալ, ցայ, ցիր. գառթլանմաք է
 գահիճ, գահճի, ներ, ճէլլաու է
 գահեկ, ի. ներ. էպէ է
 գանակ, գանկի, գանկներ. պուշաք է
 գալինք, ի, ներ, գաւլ. պաղար է
 գառնալ, ցայ, ցիր. տեօնմէք է
 գատ, շէրիէթ.
 գատուել, եցի, է. շէրիէթ էթմէք է
 գատախաղ, ի, ներ, տաւաճը է
 Գա

Դատաստան, ի, ներ. չերիէթ :
 դատարկ, ի, ներ, պօշ. հաւա :
 դարտըկէլ, եցի, է. պօշաթմաք :
 դատարկաբան, ի, ներ, պօշաբըւտը սօյլ
 էյէն :

դատաւոր, ի, ներ. չերիէթ էտէն :
 դարբին, բընի, ներ. տէմիրձի :
 դարձնել, ուցի, ցուր. տեօնտիւրմէք :
 դարմանել, եցի, է. պէսլէմէք :
 դաւանիլ, եցայ, է. իբրար էթմէք :
 դըդում, դըդմի, ներ. դասաք :
 դէգերիլ, եցայ, է. օյալանմաք :
 դէղ, ի. եր. իլաճ :
 դէղին, ի, ներ. սարը :
 դէղնիլ, եցայ, է. սարու օլմաք :
 դէղձ, ի, եր. չէթթալի :
 դեռ. (մակբայ է) տահա :
 դեռաբոյս. եէնկի էէթմէ. Քիտան :
 դեսպան, ի, ներ. էլլի :
 դերձակ, դերձկի. ներ. թէրզի :
 դե. դիւի, դիւեր, ճին. չէթան :
 դէմք, ի. եր. սըֆաթ :
 դէզ, դիլի. դիզեր. երղըն :
 դէտ. դիտի. կեօզի :
 դերձան, ձնի, ձններ, իփլիկ :
 դժար, ի. ներ. չէթին :
 դժոխք, ի. ներ. ճիհհէննէմ :
 դժարնալ, ցայ. ցիր. չէթինլէնմէք :
 դժարցնել, ցուցի, ցուր. չէթինլէթտիր
 մէք :

դիզել, եցի, է. երղմաք :
 դիմադարձիլ, եցայ, է. դառը տուրմաք :
 դիմանալ, ացայ, ցիր. տոյանմաք :
 դիւահար, ի, ներ. ճինլի :
 դըղըդել, եցի, է. ղէլղէլէբարմաք :
 դնել, դրի. դիր, դօմաք :

Դողալ, ացի, ա. Թիթրեմէք:
 Դողցնել, ցուցի, ցուր. Թիթրեթաիրմէք:
 Դուռն, դռան, դռներ. դարու.
 Դուռս անել Դուռ արի. Դուռ արէ. տշարը
 էթմէք:

Դուր. տիւղ.
 Դուրել. եցի, է. տիւղ էթմէք.
 Դպրատուն, տան, ներ. մէքտեպ.
 Դռնապան, ի. ներ. դարուծի.
 Դժձել, եցի, է. լալաթմաք.
 Դրախտ, ի. ներ. ճէննէթ. պահճա.
 Դրամ. ի, ներ. ահճա. դուռուշ.
 Դրացին, Դրացնի, ներ. դոնչու:
 Դժժել, եցի. է. ֆիթ վէրմէք:

Ե
 Ելն. ան, ներ. ոտքիւղ:
 Եզլրել. եցի, է. ուճա չքարմաք.
 Եզր, ի, եզլրներ. քէնար.
 Եթէ. (չաղկասկէ) էկէր.
 Ելել, ելայ, ել. չքմաք.
 Եղ, ի. եր. եաղ.
 Եղել. եցի. է. եաղամաք.
 Եղանակել. եցի. է. ելուլամաք.
 Եղբայր. եղբօր. ներ. դարտաշ.
 Եղբայրդիր. դարտաչլիս.
 Եղնիկ. նկան, ներ. կէյիկ.
 Եռալ. ացի, ա. գայնամաք.
 Եսան, ի. ներ. պիլէկի.
 Երազ, ի. ներ. տիւղ.
 Երախտամուաց. էյիլիք ունուտան.
 Երախտագէտ. դիտի. ներ. էյիլիքպիլէն.
 Երախտաւոր, ի. ներ. էյիլիք էտէն.
 Երակ, ի. ներ. տամաք.
 Երամ. ի. ներ. տիւրիու.
 Երանի. նէմութլու.
 Երաւ.

Էրաշխաւոր , ի . ներ . քէֆիլ .
 երբ . (մակբայէ) նէ ղէման .
 երբեմն (մակբայէ) կեանքի՞ն .
 երդեւ . եղի . է . սէտախիւն օգուամաք .
 երդ . ի . եր . սէտա .
 երդումն , ի , ներ . եէմին . անա .
 երդմաւ , ցայ , ցիր . եէմին էթմէք .
 երդմեցնեւ , ցուցի , ցուր . եէմին էթախիմէք .
 երդմազանց . էէմինինի պազան .
 երեխայ , ի . ներ . մադորմ .
 երես . ի . ներ . երազ .
 երես ելեւ , ելայ . եւ . երազէ չքմաք .
 երեսապաշտ . խօշմէտի .
 երեստաւ , ալի . տուր . երազ վերմէք .
 երերաւ , աջի , ա . թէփրէնմէք . սալանմաք .
 երերցնեւ . ցուցի . ցուր . թէփրէթմէք .
 երեւիլ . ցայ . է . կեօրունմէք .
 երեւելի . կեօրունէն .
 երթաւ . գնացի , գնա . կէթմէք .
 երիկամունք , ի . ներ . պօկրէկ .
 երինջ , երլնջի . ներ . պոյլաք տանա .
 երիտաւարդ , ի . ներ . երկիթ .
 երկաթ , ի . ներ . տէմիք .
 երկայն , ի , ներ . ուղուն .
 երկնաւ , ցայ , ցիր . ուղանմաք .
 երկանք . ի . ներ . ելոէկիրմէնի .
 երկնցնեւ , ցուցի , ցուր , ուղաթտուրմաք .
 երկբայիլ . եցայ . է . չէֆէլէնմէք .
 երկինք , կնքի . ներ , կեօկ .
 երկիր . կրի . կրներ . եէր .
 երկիրպազեւ . եցի . է . սէճոէ գլմաք .
 երկիւղ , ի . ներ . դօռգա .
 երկմիտ , մօի , մաներ . իքիֆիքիլի .
 երկնչիլ , եցայ . է . դօրդմաք .
 երկուտակ . իքի դաթ .
 երկրագործ , ի . ներ . էքինճի .
 Է , երեւ

Եփեղ, եցի. Է. պիշիրմէք:
 Եփած, ի. ներ. պիշիշ:
 Եփող, ի. ներ. աշճը. պիշիրիճի:

2

Զազիր, մուռտառ:
 զայրանալ, ացայ, ցիր, տառըմաք:
 զանազան, ԹիւրլիԹիւրլի:
 զանազանեղ, եցի. Է. ֆարգ ԷԹմէք:
 զանկակ, ի. ներ. չանկ:
 զատ, (նախադրուԹի Է) պաշկա:
 զատեղ, եցի. Է. այլըմաք:
 զարգարեղ, եցի, Է. տոնաԹմաք:
 զարԹիլ, եցայ, Է. օյանմաք:
 զարնեղ, զարկի, զարկ, վուրմաք:
 զարհուրիլ, եցայ, Է. դօրդմաք:
 զարմ, ի. եր. սինսիլէ. ոյ:
 զարմանալ, ացայ, ցիր, Թաճիփիլէնմէք:
 զաւակ, ի. ներ. Էվատ:
 զբաղմունք, ի, ներ. տաղտաղա:
 զբօսանք, ի. ներ. սէյիր:
 զգեստ, ի. ներ. Էսպաս, կէյիմիլք:
 զգուշանալ, ացայ, ցիր, սագընմաք:
 զէն, ի. ներ. զարար, զիյան:
 զզոճիլ, եցայ, Է. իբրահ ԷԹմէք:
 զինոճոր, ի. ներ. ճէնկճի:
 զղջալ, ացայ, ցիր, Թեօպէյէ կէլմէք:
 զմայլիլ, եցայ, Է. սէֆալանմաք:
 զոճարԹ, կիւլէրիւզլի. շաղ:
 զուտ, խալիս:
 զուր, բեօհտան:
 զրոյց, զրուցի, զրուցներ, լաբըւտը:
 զօրանալ, ացայ, ցիր, դուվէԹլէնմէք:
 զօրեղ, ի. ներ, դուվէԹլի:
 զօր.

զօրհանասրազ • (մակբայէ) տայիմա :
զօրք • յասկէր :

Է

էգ , իգի , տիշի :
էգի , ու . ներ . պաղ .
էւել , (մակբայէ) զիատի :
էրէիք , ի . ներ . տամ . պաճա :

Ը

Ըղեղ . ի , ներ . պէյն :
ըղունկ , ընկի , ներ . տունաք :
ընդդիմանալ , աջայ , ցիր . դառլը դամաք :
ընդէր . (մակբայէ) նիւն :
ընդունիլ , եցայ , է . դապուլ էթմէք :
ընդվայր . (մակբայէ) նաֆիլէ :
ընծայ , ի . ներ . փեշկէշ . հիտայէթ :
ընծայել , եցի . է . հիտայէթ էթմէք :
ընկեր , ի , ներ . եօլտաշ :
ընկերանալ , աջայ , ցիր . եօլտաշ օլմաք :
ընկնիլ , ընկայ , ընկիր . տիւշմէք :
ընտրել . եցի . է . սէշմէք :
ըռզակ , զկի , ներ . ըռըղի :
ըռինտ . կիւգէլ . էյի :
ըստակ , ըստկի , ըստկներ . ահճա :
ըստերջ , ի . ներ . զըօրր :

Թ

Թագ , ի , եր . Թաճ :
Թագաւոր , ի , ներ . փատիշահ :
Թագաւորել , եցի , է . փատիշահ օլմաք :
Թաթխել , եցի , է . պուլաշտուրմաք :
Թալանել , եցի . է . սոյմաք :
Է 6. Թա

Թաղէլ, եցի, է, կեօմէք:
 Թամբ. ի. եր. էյէր:
 Թամբէլ, եցի, է. էյէրլէմէք:
 Թան, ի. եր. ալրան:
 Թաննաք. ի. ներ. միւրէքէալ:
 Թանձր. դալըն. եօղուն:
 Թանձրցնէլ, ցուցի. ցուր, դալընլաթմաք:
 Թարախ, ի. ներ. իրին:
 Թարգման, ի. ներ. Թէրճիման:
 Թարգմանէլ, եցի, է. Թէրճիմէ Էթմէք:
 Թարթիլ. ի. ներ. քիփրիք:
 Թաց, ի. եր. եաշ:
 Թափօր, ի. ներ. ալայ:
 Թափ. դուվէթ. Թագէթ.
 Թափէլ, եցի, է. տեօքմէք:
 Թէզնիք, ի. ներ. եէնկ:
 Թեթև. ի. ներ, խաֆիֆ:
 Թեթևնալ, ցայ. ցիր. խաֆիֆ օլմաք.
 Թև. ի, եր. դօլ. դանատ.
 Թևաւոր, ի. ներ. դանատլը:
 Թեփ. ի. եր. քէփէկ.
 Թղենի, ու, ներ. ինճիր աղաճը.
 Թըթու, ի, ներ. էքլի.
 Թըթուլչաղ, ի, ներ. մայհօշ:
 Թըթուշիլ. եցայ, է. էկլիլէնմէք:
 Թիղ. դառըլ.
 Թիկունք, ի. ներ. օմուղ. սըրթ.
 Թիւ. Թւի. Թւեր. սայլ:
 Թիւք. էկրի:
 Թիւրիլ. եցայ, է. էկրիլէնմէք:
 Թըխուկ, ի. ներ. դարաճայ. էսմէր.
 Թխտաքեր, ի. ներ. մէքտիւս կէթիլէն.
 Թմրիլ, եցայ, է. սէհօտ օլմաք:
 Թշնամի, ու, եր. տուշման:
 Թշուառ, ի, ներ. սէֆիլ.
 Թողուլ, Թողի. Թող. դօյլէրմէք.
 Թոյլ

Թոյլ . կէւշէք :
 Թոշմիլ , եցայ , է . սօլուամք :
 Թոռն , ան , ներ . Թօռնու .
 Թոռել , եցի , է . սայմաք :
 Թուզ , Թղի . Թղեր . ինճիր :
 Թուղթ , Թղթի . Թղթեր . քեահըթ :
 Թուլնալ , Թուլցայ , ցիր . կէւշէլէնմէք .
 Թութ , Թըթի . Թըթեր . տուա :
 Թուր . Թրի . Թրեր . դըլըճ :
 Թութ . Թթի . Թթեր . Թիւքրիութ .
 Թուշիլ . Թաայ , Թուիլ . ուշմաք :
 Թուռն , ի . ներ . դուշ .
 Թրեւ . եցի . է . իւղուրմաք :
 Թրջեւ . եցի . է . ըսլաթմաք :
 Թքնեւ , Թքի . Թութ . Թութիւրմէք .
 Թօթմեւ , եցի . է . սիլկմէք :
 Թօնիր . Թօնրի . ներ . Թանտոր :

Ժ

Ժաթ , ի , եր . ղէլեթ :
 Ժաթցնեւ , ցուցի , ցուր . ղըմըլտաթմաք :
 Ժահահոտ , ի , ներ . ֆէնա դօդու .
 Ժամ , ու , եր . սահէթ . քիլիսէ :
 Ժամանակ , ի , ներ . ղէման :
 Ժամատուն , տան . տններ . իսլատէթ էւլէ :
 Ժանկ , ի . եր . փաս :
 Ժառանգ , ի , ներ . վարըս :
 Ժլատ , ի , ներ . նէքէս :
 Ժնեւ . եցի . է . եէթիշմէք :
 Ժողով . ի . ներ . ճիւմհիւռ :
 Ժողվեւ , եցի , է . պիրիքտիրմէք :
 Ժողովուրդ . վըդի . ներ . ճէմաէթ :
 Ժում . օյուն :
 Ժուսդաւ , Ժուսեկայ , Ժուսեկօ . կէղմէք :

Ի

Իշուր . (մակբայէ) նաճիլէ :
 Իմաստուն , Ի . ներ . էլիմտար :
 Իմացնել , ցուցի . ցուր . տոյտուրմաք :
 Ինքն իրեն . քէնտի քէնտինէ :
 Իշուան , Ի . ներ . պէկ . հէօդիւմ սահապը :
 Իշնել , եցի , է . հեօդիւմ էթմէք :
 Իշուծի , թեան . էշէքլիք :
 Իջնել , իջայ , իջիւր . էնմէք :
 Իջւան , Ի , ներ . դօնաք :
 Իջէցնել , ցուցի , ցուր . էնտիրմէք :
 Իրիկուն , կոճան , ւըներ , ալշամ :
 Իրաւ . կէրլէք :
 Իրաւունք . Ի . ներ . հախ :

Լ

Լալ , լացի , լաց . աղլամաք :
 Լալկան , Լ , ներ . աղլայան :
 Լակոտ , Լ , ներ . էնիկ :
 Լղար , Լ , ներ , զապուն :
 Լայն , Լ , ներ . էնիլ :
 Լաննալ , ցայ , ցիր . կէնկիլէնմէք :
 Լանցնել , ցուցի , ցուր . կէնկիլէթտիրմէք :
 Լար , Լ . եր . քիրիշ :
 Լարել , եցի . է . դուռմաք :
 Լացցնել , ցուցի , ցուր . աղլաթտրմաք :
 Լաւ , Լ . եր . էյի :
 Լաճնալ , ցայ . ցիր . էյիլէնմէք :
 Լեռ . լեռան . լեռներ . տաղ :
 Լերդ . Լ . եր . ճիկեր :
 Լեզու , լեզուի , լեզուներ . տիլ :
 Լեզունադէտ գիտի , գիտներ . տիլ պիլէն :
 Լեզունի , ու . ներ . տիլ պաղ :
 Լեղի .

Լեղի , ի . ներ . աճը :
 Լեղձնալ , ցայ , ցիր . աճըլանմաք :
 Լեռնցի , ու , ներ . տաղատամը :
 Լէցուն , ի , ներ . տօլու :
 Լէցնել , ցուցի . ցուր . տօլտուրմաք :
 Լիանալ , ացայ , ցիր . տօյում օլմաք :
 Լզդել , եցի . է . եալամաք :
 Լիճ . լճի . լճեր . կեօլ :
 Լինիլ . եղայ . եղիր . օլմաք :
 Լիւր . լարի . լարեր . սլաթման :
 Լիրբ . լրբի . լրբեր . առսրղ :
 Լիամ . ի , ներ . կեէմ . գանթարմա :
 Լիւնցնել . ցուցի . ցուր . թէմամ էթմէք :
 Լողալ , ացի . ա . չիմմէք . իւզմէք :
 Լման . ի . ներ . թէմամ :
 Լոյս . լուսու . լուսեր . նուր :
 Լոր . ի . եր . պլորճին :
 Լու . լուռ . լուր . փիրէ :
 Լուալ , ացի . ա . եայքամաք :
 Լուծ . լծի . լծեր . սլոյունտուրուք :
 Լուռ . սուռ :
 Լուսամուտ , մտի . մտներ . փէնճէրէ :
 Լուսնալ . սյտընլանմաք :
 Լուսաւորել , եցի . է . լըբլաթմաք :
 Լուել . եցի . է . սուս օլմաք . սասլու էթմէք :
 Լսել . եցի . է . էլիթմէք :
 Լրտես . ի . ներ . չաշուտ :
 Լրտեսել . եցի , է . չաշուտլանմաք :
 Լջ . ի . եր . պիտէ . իւքքա :

Ի,

Խաբեքայ , ի , ներ . ալտայան . ալտայլճի :
 Խաբել . եցի . է . ալտամաք :
 Խաղ . ի . եր . լզլը :
 Խաղել . եցի . է . լզլըլանմաք :
 Խախէ

խիստ . (մակբայէ) փէք , ղիաւոէ .
 խլիք , ի . ներ . սիւմիւք :
 խլանալ , ացայ , ցիր . սաղըրլանմաք :
 խլել , եցի , է . դափմաք :
 խղճմտանք . ի . ներ . ինսաֆ :
 խղճալ , ացի . ա . եաղըղլամաք :
 խմել , եցի . է . իլմէք :
 խմցնել , ցուցի . ցուր . իշտիրմէք :
 խմոր . ի . ներ . խամուր :
 խնամել , եցի , է . սահապլք էթմէք . դայրումաք :
 խնայել . եցի . է . էսիրկէմէք :
 խնդալ , ացի . ա . սէւինմէք :
 խնդիրք . ի . ներ . տիլէկ :
 խնդրել , եցի . է . տիլէմէք :
 խնծոր , ի . ներ . էլմա :
 խող , ի . եր . տոմուղ :
 խոհեմ , ի . ներ . ադըլը :
 խոնարհ , ի , ներ , ալչաք կեօնկիւլիու :
 խոնարհիլ , եցայ , է . ալչաքլանմաք :
 խոնջիլ , եցայ , է . եօուուլմաք :
 խոշոր , ի , ներ , իրի :
 խոշըրնալ , ցայ , ցիր . իրիլէնմէք :
 խոստանալ , ցայ , ցիր . իդրար էթմէք :
 խոստումն . ման , ներ . իդրար :
 խոտ , ի . եր , օթ . օթլուք :
 խօրուկ . տէրին :
 խորթ , եախըխսըղ :
 խորհիլ , եցայ , է . ֆիքլ էթմէք :
 խորհուրդ , հրդի , ներ , միւշաէերէ . սըու :
 խորոված , ի . ներ . քէուալ . պիրեան :
 խոց . ի . եր . եարա . փերէ :
 խոցել , եցի . է . եալալաթմաք :
 խոցոտ , ի . ներ . եարալը :
 խուլ , խլի , խլեր , սաղըր :
 խուխ , խըխի , խըխեր . պալլամիլէնթիւքրուք :
 խուսկ , խնկի . խնկեր . քիւսնիւք :
 խուց . խցի , խցեր . ըուօհպան օտասը :
 խուռ .

Խուռված, ի. ներ. քիւսմիշ :
 Խուռվել, եցայ. է. քիւսմէք :
 Խուռիլ, եցայ, է. իռւքմէք :
 Խուճած. ի. ներ, մաթուճ :
 Խտրել, եցի, է. իրտէմէք :
 Խրատ, ի. ներ. օկիւթ :
 Խրատատու, ի. ներ. օկիւթ վերէն :
 Խրատել, եցի. է. օկիւթ վերմէք :
 Խփել, եցի, է. դափամաք :
 Խօթել, եցի. է. սօքմաք :
 Խօսիլ. եցայ. է, սօլէմէք :
 Խօք. ի. եր. քէլամ, սեօղ :

Ծ

Ծաղել, եցի. է. տօղմաք :
 Ծաղել, եցի, է. տիւրմէք :
 Ծախել, եցի, է. սաթմաք :
 Ծածկաքար. (մակքայէ) կիզել՝ ճէ :
 Ծածկել, եցի. է. օրթմէք :
 Ծածկոց. ի. ներ. օրթիու :
 Ծածուկ. (մակքայէ) կիզի :
 Ծակ. ի, եր. տէլիք :
 Ծակել. եցի. է. տէլմէք :
 Ծաղիկ. Ծաղկի. Ծաղկներ. չիչէք :
 Ծաղկոց. ի. ներ. չիչէքլիք :
 Ծաղկիլ. եցայ. է. չիչէքլէմէք :
 Ծաղը. մասկարա :
 Ծամել. եցի. է. չէյնէմէք :
 Ծայր. ի, եր. ուճ :
 Ծայրհանել, եցի, է. ուճա չբարմաք :
 Ծանր. ի, եր. աղըր :
 Ծանորնալ, ցայ. ցիւր. աղըրլանմաք :
 Ծանօթ, ի, ներ. թանրշ :
 Ծառ. ի. եր, աղաճ :
 Ծառայ, ի, ներ, հղմէթբեար. քեօլէ :
 Ծա

Ճառայել, եցի. է. հղմէթ էթմէք ։
 ծարաւ, ի, ներ, սուսանմը ։
 ծարփաւ, ցայ, ցիր, սուսանմանք ։
 ծեծ, ի, եր, քեօթէք ։
 ծեծել, եցի. է. տեօկմէք ։
 ծեր, ի, եր, էխտիար ։
 ծերանալ, ացայ, ցիր, էխտիարլանմաք ։
 ծեփ, ի, եր, սուվա ։
 ծեփել, եցի, է. սուվալամաք ։
 ծծել, եցի, է. էմմէք ։
 ծիծ, ծըծի, ծըծեր, մէմէ ։
 ծիծաղել, եցայ, է. կիւլմէք ։
 ծիրան, ի, ներ, ղէրտալի, դայըսը ։
 ծնանիլ, ծնայ, է. տօղմաք ։
 ծօմ, ի, եր, օրուճ ։
 ծոյլ, ծուլի, ծուլեր, թէմդէլ ։
 ծով, ու, եր, տէնկիղ ։
 ծուխ, ծխու, թիւթիւն ։
 ծունկ, կան, եր, տիղ ։
 ծուծ, ծըծի, ծըծեր, լիլիկ ։
 ծուռ, ծռի, ծաեր, էկրի ։
 ծռել, եցի, է. էկրիթմէք ։
 ծրար, ի, ներ, չըխըն ։
 ծրարել, եցի, է. չըխընլամաք ։

Կ

Կաթ, ի, եր, սիւտ ։
 կաթել, եցի, է. տամլամաք ։
 կաթիլ, ի, ներ, տամլա ։
 կալ, ի, եր, հարման ։
 կալել, եցի, է. տքամաք ։
 կախել, եցի, է. ամաք ։
 կախարդ, ի, ներ, ճեաղըքեար ։
 կակաղ, ի, ներ, քէքէճ ։
 կակուղ, կղի, ներ, իւմուշաք ։
 կակը

Կակղնալ, ցայ, ցիր. իւմուշանմաք :
 կաղ, ի. եր. թօխալ :
 կաղամար, ի, ներ. տիւիթ :
 կաղնի, ի, ներ, փէլիթ :
 կամկար. (մակբայէ) եափճաճք :
 կամապալտ. ի. ներ. ինաթճր :
 կամաւոր. ի. ներ. իրատէթիլէն :
 կամիլ, եցայ, է. իստէմէք :
 կամք. ի. եր. իրատէթ :
 կայծակ, ի. ներ. երլորլմ :
 կայուէն. ի. ներ. թէմէլի :
 կանանչ. ի. ներ. եէշիլ :
 կանչնալ, ցայ, ցիր. եէշիլէնմէք :
 կանգուէն, ի. ներ. արշըն :
 կանթեղ. ի. ներ, դանտիլ :
 կանուխ. (մակբայէ) երքէն :
 կանոն, ի, ներ. դանուէն :
 կանչել, եցի, է. չաղըրմաք :
 կաշառ. ի. ներ. ըռըշվաթ :
 կաշի. ի, ներ, կեօն :
 կապ. ի. եր. սլաղ :
 կապել, եցի, է. սլաղըրմաք :
 կապայ, ի, ներ, դաթթան :
 կապուտ, ի. ներ, մալի. կեօկ :
 կատաղի. ու, ներ. գուտուղ :
 կատղիլ. եցայ, է, գուտուրմաք :
 կատարել, եցի. է. թէքմիլէթմէք :
 կատու. ի. ներ, քէտի :
 կարաս. ի. ներ. քիւփ :
 կարադ, ի, ներ. թէրէեաղը :
 կարգալ, ացի, ա, օդումաք :
 կարել. եցի, է. տիքմէք :
 կարկըրուել, եցի. է, եամալամաք :
 կարիճ, ի, ներ. ադրէսլ :
 կարծիք, ի, ներ, զանն. թահմին :
 կարծել, եցի, է. զանն էթմէք :
 կար

կարկուտ , կտի , կտներ , տօլու :
 կարճ , ի . եր . դրսա :
 կարճնալ , ցայ . ցիր . դրսականաք :
 կարպետ , ի , ներ . քիլիմ :
 կարմիր , մի , մրներ , դրմըլը :
 կարմրիլ , եցայ . է . դրմըլականաք :
 կարօղ , ի , ներ . դատըր :
 կարժունճ , մնճի . մնճներ , քեօփրու :
 կարողութի , թեան , դատըրըք :
 կարօտ , ի , ներ , հասրէթ . մօհտաճ :
 կարօտնալ . ցայ , ցիր . հասրէթլէնմէք :
 կացին , կացնի , ներ . պալթա :
 կալ . ի . եր . քիլ :
 կաքալ , ի , ներ . քէքլիկ :
 կեանք , ի . եր . օմր :
 կեղև , ի . ներ . դապուք :
 կեղտ . ի , եր . քիր :
 կեղտոտ , ի , ներ , քիրլի :
 կեղտոտել , եցայ , է . քիրլէթմէք :
 կենալ , ցայ , ցիր . տուրմաք :
 կենդանի , ու . ներ . տիրի :
 կենդանանալ . ացայ . ցիր , տիրլմէք :
 կեռաց , ի , ներ , քիրաղ :
 կեռալ , կիճիլմէք :
 կերակուր . կրի , ներ . մանճա :
 կերակրել , եցի . է . մանճա վերմէք :
 կերպ . ի . եր , թարգ . թիւրլիու :
 կերպարան . ի . ներ , քիսվէթ :
 կղակ , ի . ներ . չէնկէ :
 կուղ , կղի , կղեր . դամպուու :
 կէս , կիսի . եր , պուշուք :
 կէտ . ի , եր . նօքտա :
 կթել . եցի . է . սաղմաք :
 կին , կնոջ , կնքտիք , դաուր :
 կիսկատար , ի . ներ . եարըպուշուք :
 կիսել , եցի . է . պլեօլմէք :
 կից ,

Կից . սլիթիլիք :
 կլայեկ , այկի . ներ . դալայ :
 կլայկեւ , եցի , է . դալայլամաք :
 կլօր , ի . ներ . իւվաւլաք :
 կծկեւ , եցի , է . իւմաքլամաք :
 կծու , ի , ներ , աճը :
 կղզի . ու , ներ , ատա .
 կղպաք , սլքի , ներ . քիլիթ .
 կնիք , ի , ներ . մեօհիւր :
 կնտեւ , եցի , է . դափմաք :
 կշեւք , ի , եր . թէրաղի :
 կիշէւեւ , եցի . է , տարթմաք :
 կիշտանաւ , ցայ , ցիր , տօյմաք :
 կոթ . ի . եր . սափ :
 կոխեւ , եցի , է , սրսմաք :
 կոկ , ի . եր , փերտահալը , տիւղ :
 կոկեւ , եցի . է . փերտահալլամաք :
 կող . ի , եր . դապուուկա :
 կողմ . ի , եր . թարաֆ :
 կողոպտեւ , եցի , է . սօյմաք :
 կողով , ի , ներ . սէփիթ :
 կոճ , ի , եր . քիւթիւկ :
 կոճկեւ , եցի , է . տիւկմէ լէմէք :
 կոճեղ . ի . ներ . թօմրուի :
 կոյս , կուսի . կուսեր . սլիքիր :
 կոյր , կուրի , կուրեր , քեօռ .
 կոշտ , ի . եր . եօրտամօրղ :
 կով , ու , եր . ինէք :
 կօարեւ , եցի , է . դամաք :
 կօրեկ , ի , ներ . տաւը :
 կօրիւ , կօրայ . կօրիր , եթիմէք :
 կօրսցնեւ , ցուցի , կօրուր . եթիւրմէք :
 կուժ , կժի , կժեր . տէստի :
 կուշտ . թօք :
 կոււք , կաքի . կաքեր . փուլթ :
 կուսուլթի , թեան . սլիքիրիլիք :
կուտ

Կուռտ . կտի , կտեր , չէկիրտէք :
 կուրնալ , ցայ , ցիր . քեօռ օլմաք :
 կուրծք , կրծքի , կրծքեր , կեօքս :
 կուսպաշտ . ի . ներ . փուլթ փերէղ :
 կոնակ , նկի , նկներ , սըրթ :
 կոընճմտիլ , եցայ է . պիւղիւլմէք :
 կոխ , կուխ . ներ . դաւկա :
 կուվիլ , լեցայ , լէ . չէքիլմէք :
 կսկծալ . ացի . ա . աճըմաք :
 կսկծցնէլ , ցուցի , ցուր . աճըթ տրմաք :
 կտակ , ի . ներ . վասիէթ :
 կտաւ , ի , ներ . պէղ :
 կտտեւ , եցի , է . իլիշտիրմէք :
 կտոր , ի , ներ , փարշա :
 կըցեւ , եցի , ցէ . ուլաթ տրմաք . պիթ իշ
 տիրմէք :
 կտրեւ , եցի , է . քէսմէք :
 կտրտեւ , եցի , է . փարալամաք :
 կտրիճ , կտրճի , ներ . եիկիթ :
 կրակ , ի , ներ , աթէշ :
 կրակեւ , եցի , է . աթէշէմէք :
 կրակարան . ի . ներ . աթէշ եէրի . աթէշ
 դապը :
 կրեւ , եցի , է . թաշըմաք :
 կոծեւ , եցի , է . կէմիրմէք :
 կրկին , (մակբայ է) թէքրար :
 կրկնեւ . եցի . է . թէքրարլամաք :
 կրունկ , կրընկի , ներ . ոօքճէ :
 կրօն , ի , ներ . մէսսէպ :
 կօշիկ , կօշկի . կօշկներ . ճիղմի :
 կօշկկար , ի , ներ . ճիղմիճի :
 կօսլիտ , ի , ներ . եօղուն :
 կօճակ , ի , ներ . տիւկմի :

Հ

Հադնիլ, հադայ, հադիր, կէյմէք,
 հադուստ, կէյննէճէք, էսպապ,
 հադցնէլ, ցուցի, ցուր, կէյտիրմէք,
 հադ, ի, եր, ոօքսիւրուք,
 հադալ, ացի, ա, ոօքսիւրմէք,
 հադար, ի, ներ, պին,
 հալաֆ, ի, ներ, էսպապ,
 հալէլ, եցի, է', էրիթմէք,
 հալէուր, ի, ներ, դօճաման,
 հալէուրիլ, եցայ, է', դօճամաք,
 հակաճառիլ, եցայ, է', միւճառէլէ էթմէք,
 հակառակ, ի, ներ, քառլը, զըթ,
 հակառակիլ, եցայ, է', քառլը օլմաք,
 զըթ օլմաք,
 հաղորդիլ, եցայ, է', իլհալ օլմաք,
 հաճիլ, եցայ, է', բուտղը օլմաք,
 հաճոյանալ, ացայ, ացիր, մաքսուլ օլուն
 մաքս

համ, ի, եր, տատ,
 համաճայնիլ, եցայ, է', ուլմաք,
 համրէլ, եցի, է', սայմաք,
 համարձակ, ի, ներ, սէրպէսթ,
 համարձակիլ, եցայ, է', սէրպէսթ լէնմէք,
 համբալ, ի, ներ, նամ, խապէր,
 համբալէլ, եցի, է', չաւ էթմէք,
 համբուրէլ, եցի, է', էօթմէք,
 համեղ, ի, ներ, լէղէթլի, լէղիլ,
 համեղանալ, ացայ, ցիր, լէղիլ լէնմէք,
 համեմատ, ի, ներ, ուլկուս,
 համեմատել, եցի, է', ուլտուրմաք,
 համեստ, ի, ներ, էտէփլի,
 համեստանալ, ացայ, ցիր, էտէփլի օլմաք,
 համոեակ, եցի, է', տատալմաք,
 համր

Համբ, ի. եր. տիւրիդ :
 համբանալ. ացայ. ցիր. տիւրիդ օլմաք :
 հայիլ, եցայ. է. պաքմաք :
 հայլի, ի. ներ. այնա :
 հայհոյանք, ի. ներ. քիւֆիւր :
 հայհոյել, եցի. է. քիւֆիւր էթմէք :
 հայր, հօր. հարեր. պապա :
 հայցել, եցի. է, տիւրմէք :
 հանապաղ. (մակբայէ) տայլմա :
 հանգ. ի. եր. իւմուրձաք :
 հանգիստ, ըռահաթ :
 հանգստանալ, ացայ, ցիր. ըռահաթ
 ւանմաք :

հանդիպիլ. եցայ. է, ըռաստ կէլմէք :
 հանել, եցի, է. չքարմաք :
 հանձարեղ, ի, ներ. ֆիւրսէթլի :
 հանց, (մակբայէ) օլէ :
 հաշարի, եարամաղ :
 հաշտ. պարըլ :
 հաշտիլ, եցայ, է. պարըլմաք :
 հաշտեցնել, ցուցի, ցուր. պարըլտրմաք :
 հաջել, եցի, է. իուրմէք :
 հասնիլ. այ, իր. եէթիլմէք :
 հառարակ, ալէսէվիէ պայաղը :
 հատնալ, ցայ. ցիր. անկնամաք :
 հասկըցնել, ցուցի, ցուր. անկնաթտրմաք :
 հասուն, ի, ներ. եէթիլմիլ :
 հասցնել, ցուցի, ցուր. եէթիլտիրմէք :
 հաստ. ի, եր. դալն :
 հաստըցնել, ցայ, ցիր. դալնլաթմաք :
 հաստնալ, ցայ. ցիր. դալնլանմաք :
 հաստատ. ի. ներ. դավի :
 հաստատել, եցի. է. դավիէթմէք :
 հատ. ի, եր. տանէ :
 հատնիլ, հատայ, հատիր, թիւքէնմէք :
 հատցնել, ցուցի, ցուր. թիւքէթտիրմէք :

հատուցանել, ուցի, հատուր, էօտէմէք :
 հարազատ, ի. ներ. ոոզ :
 հարաք. դպլէ :
 հարբիլ. եցայ. է. սարհօշլոնմաք :
 հարբած. ի. ներ. սարհօշ :
 հարիւր. ի. ներ. իւզ :
 հարկ. ի, եր. խարաճ. լազըմի
 հարկաւոր, ի. ներ. իլազըմիլ :
 հարկել, եցի, է. ըռայէթ էթմէք :
 հարկիք. ըռայէթ. ինթիֆաթ :
 հարձ, ի, եր. հալայլք. օտալըք :
 հարուստ, հարըստի. հարըստներ, զէնկին :
 հարստնալ, ցայ. ցիր. զէնկինէնմէք :
 հարսնիք. նեց, ներ, տիուկիւն :
 հարս, ի, եր. կէլին :
 հարցնել, ցուցի. ցուր, սօրմաք :
 հաց, ի, եր. էքմէք :
 հաւ, ու. եր. թաւուք :
 հաւնիլ. եցայ. է, պէկէնմէք :
 հաւնեցնել, ցուցի, ցուր, պէկէնտիրմէք :
 հաւկիթ, կթի, կթներ. իւմուրթա
 հաւաասար, ի. ներ. պէրապէր :
 հաւասարել. եցի. է. պէրապէրէմէք :
 հաւատք, ի, ներ. տին. իման.
 հաւատալ, ացի. ա. ինանմաք. իքտիկաթ
 էթմէք :
 հաւատացնել, ցուցի, ցուր, ինանտրմաք :
 հեղ, ի, եր. մազլըմ :
 հեղանալ, ացայ. ցիր, մազլըմ լանմաք :
 հեղութի. թեան. մազլըմլըք :
 հեծան, ի. ներ. միրթէք :
 հեծնել, այ. իր. պինմէք :
 հեծցնել, ցուցի, ցուր. պինտիրմէք :
 հեղ. (մակբայէ) քէռուէ :
 հեղեղ, ի. ներ. սէլ :
 հեղուլ, հեղի, հեղ. տքտրմաք. տիօքմէք :
 հեշո

հելո , Գոլայ :
 հելոանալ , ցայ , ցիր , սեֆալանմաք :
 հելոասէր . սիրի , սիրներ , էհլիդէվք :
 հեռանալ . ցայ , ցիր , ուղաքլանմաք :
 հեռացնել . ցուցի , ցուր , ուղաքլաթորմաք :
 հեռի . (նախադրուծի է) ուղադ :
 հետեակ , ի , ներ . եայան :
 հերկել , եցի , է , շիւթ սիւրմէք :
 հերիք . (մակբայէ) եթէր :
 հիւռն . ի . ներ . պօնճուք :
 հիմայ , (մակբայ է) շինտի :
 հիմն , ան . եր . թէմէլ :
 հին , հնի . հներ . էսկի :
 հիւսնդ , ի . ներ . հաստա :
 հիւլնդնալ , ցայ . ցիր . հաստալանմաք :
 հիւանդանոց . ի . ներ . հաստալար :
 հիւր . ի . եր . միւսաֆիր :
 հիւրանոց . ի . ներ . միւսաֆիրխանէ :
 հիւրասէր . սիրի . սիրներ . միւսաֆիր ,
 սէվէն :

հմուտ . ի . ներ . վուդուք :
 հմուանալ , ացայ , ցիր , վուդուք օլմաք :
 հնազանդ . ի . ներ . միւլիուհ :
 հնազանդիլ . եցայ . է . միւլիուհ օլմաք :
 հնար . ի . ներ . ֆէնտ :
 հնարագէտ . դիտի , ներ , ֆէնթալադ :
 հնալ . ցայ . ցիր , էսկիլէնմէք :
 հնարել . եցի . է . փէյտահ էթմէք :
 հնձան , ի , ներ . շիւթխանէ :
 հոգալ . ացի . ա . մուգայէթօլմաք .
 դայլումաք :

հոգի , ու , ներ , ճան :
 հոգեորիլ , եցայ . է . ճանլանմաք :
 հոլով , ի , ներ , թէքէն . տէւր :
 հոլովել , եցի , է . թէքէնլէմէք . տէւիրմէք :
 հող . ի . եր . թօփրախ :

հողադործ , ի , ներ . էքինճի :
 հով , ու . եր . եէլ . բիւզկեար :
 հովանի . ու , ներ , քեօրկէ :
 հովիւ . ի . ներ . շօպան :
 հոտ . աւ , եր . դօդու :
 հոտիլ , եցայ , է . դօդմաք :
 հոր , ու , եր . դույու :
 հորթ , ու . եր , տանա . սուղաղը :
 հում . լիկ :
 հարստ , ի . ներ . մաղրուլ :
 հարստանալ , աջայ , ցիր . մաղրուլ լանմաք :
 հրամայել , եցի , է . սուխարմաք . էմի
 էթմէք :
 հրաման , ի , ներ . սլլլուք , էմի :
 հրաշք , ի . ներ . միւճիւղաթ :
 հրանիրել . եցի , է . տաւէթ էթմէք :
 հրեշտակ . ի . ներ . մէլայիք :

2

Չափ , ու , եր . եաւրու .
 ձադառ , ի . ներ . խաւնու :
 ձախ . սօլ :
 ձայն . ի . ներ , սէս :
 ձանձրանալ . աջայ . ցիր . պէզմէք .
 ձաւար . ի . ներ , պուլիուր :
 ձգել , եցի , է . սլրաքմաք :
 ձեռք . աջ . էլ .
 ձեռագիր . դրի . ներ , էլեաղըօր .
 ձև , ի . եր . քէսիմ . պիլիմ :
 ձևել , եցի . է . էսպաս պիլմէք :
 ձի . ու , անք . աթ .
 ձիաւոր , ի . ներ . աթլը :
 ձիաւորիլ , եցայ , է . աթլանմաք .
 ձէթ . ձիթի . եր , ղէթեաղը . պէզի .
 ձութ . ձիթ . ձիթեր . սաղլը .
 ձուն

Զուռն . Զնի . Զներ . Դառն .
 Զկնորս , ի . ներ , պալլեքճը .
 Զմեռ . Զմուսն . ԴԼԼ .
 Զմերուկ . Զմերկի . ներ . Դառնօուղ .
 Զող , ի . եր . պայրատ . սրբ .
 Զոր . ու . եր . տէրէ .
 Զու . Զւի . Զւեր . իւմուրթա .
 Զուկ , Զկան , Զկներ , պալլեք .
 Զրի . մուքտ :

Ղ

Ղալատ . եանդլի .
 Ղալատիլ . եցայ . է . եանդլմաք .
 Ղալիւ , ի . ներ . Դալլեղ .
 Ղարիւ . ի . ներ . Դարիւ .
 Ղեկ , ի . եր . տիւմէն .
 Ղեկաւար , ի . ներ . տիւմէնճի .
 Ղոնիլ . եցայ , է . ութանմաք .
 Ղրկել . եցի . է . կեօնտէլմէք .

Ճ

Ճաթ . ի . եր . չաթլաք .
 Ճաթիլ . եցայ , է . չաթլամաք .
 Ճակատ , ի . ներ . անն .
 Ճաղ , ի . եր . պարմաթլաթ .
 Ճամբայ , ու . ներ , եօլ .
 Ճամ . ել . եցի . է . եօլլամաք .
 Ճամբօրդ . ի . ներ . եօլճի .
 Ճանանչ . թանճլ .
 Ճանչնալ . ցայ , ցիլ . թանճմաք .
 Ճանճ . ի . եր , օինէք .
 Ճաշակել . եցի . է . տատմաք .
 Ճազաղ . ի , ներ . տաղլնըդ .
 Ճաղլէլ . եցի . է . տաղլթմաք .
 Գ 1 Դար

Դար , ի . եր . տէրման :
 Դարել , եցի , է' . փէյտահ էթմէք :
 Դարտարաբան , ի , ներ . լաֆզ տիւղ :
 Դարպիկ , կի , ներ . լէվիկ :
 Դեխ , ի . եր . եառքի :
 Դեխել , եցի , է . եառմաք :
 Դեղ , ի , եր . տալ :
 Դերմակ , մի . մկներ , պէեաղ . աք :
 Դերմիւ , եցայ , է . պէյաղ լանմաք :
 Դըճիւ , եցայ , է' . թիթիւ լէնմէք :
 Դմել , եցի , է . օվալմաք . էզմէք .
 ոօրսէլէմէք :

Դնճըղակ , Դնճկան . Դնճկներ , տէր .
 լէ . դուլ :

Դմորիս . կէրլէք :
 Դմորտել , եցի , է . կէրլէք լէնմէք :
 Դռա , Դռան , Դռներ , պալարք . պաճաք :
 Դրաք , ի . ներ . ըլլէք . մուճ :
 Դրաքու , ի . ներ . մուճ եաղք :

Մ

Մաղ , ի , եր . մաղ . գլ :
 Մաղոս , ի . ներ . գլլէք . սալլէք :
 Մախաթ , ի . ներ , լուվալտուղ :
 Մանու . մանծի , ներ . եօղուրթ :
 Մականու . լաղապ :
 Մայր . մօք , մարել , անա :
 Մահ , ա . ոօլիում :
 Մահապարտ , ի , ներ . ոօլիում լայլք :
 Մաղ , ի , եր . գալպուր . էլէք :
 Մաղել , եցի , է' . էլէմէք :
 Մամ . ա . եր , պոլիւք անա :
 Մանած . մանծի . մանծներ . իփլէք :
 Մանգաղ , ի , ներ . օրադ :
 Մանել , եցի , է' . էկիւմէք :
 մա

Դանուշակ . ի , ներ . Թնէւէ :
 մաւ . ու , եր . օղան :
 մանտր . եր . ուֆաբ :
 մանտրել , եղի . է . տօղամաբ . ուֆաբ
 լաթմաբ :
 մաշել , եղի , է . ալընտրմաբ . իփո
 էթմաբ :
 մաշած , ի . ներ . ալընմշ . իփոէնմիշ :
 մաշիկ . ի , ներ , փապուծ :
 մառան , ի , ներ , քիւէր :
 մասն . փայ :
 մասնակից . իշաբ :
 մատ , ի . ներ . սլարմաբ :
 մատակ , ի , ներ . Դարադ :
 մատղաշ . ի . ներ . քեռօփե . կէնճ :
 մատնի . նու . ներ . իռլուբ :
 մատնել , եղի . է , Դամաղլամաբ :
 մարաբ , ի , ներ . սամանլըբ :
 մարգարէ , ի , ներ . փէյղամաղէր :
 մարգըրիտ . բաի . ներ . ինճի :
 մարդ . ու . իբ . ատէմ . ինսան :
 մարդակեր . ատամ եէյիճի :
 մարդասպան . ատամ ոօլտիուրէն :
 մարել , եղի , է , սոնտիւրմէբ :
 մարիւ . ի . եր . լըրու :
 մարմար , ի , ներ . մէսմէս :
 մարմին . Թու . ներ . թէն :
 մարսել , եղի , է . հաղմէթմէբ :
 մարտնչիլ , եղայ . է . ճէնկ էթմէբ :
 մարտար . թէմիղ . փաբ :
 մաքրել , եղի . է . թէմիղլէմէբ . փաբ
 լաթմաբ :
 մաքս . ի . եր . կեամբիուկ :
 մաքսադետ , ի . ներ . կեամբիուբճի :
 մղիլ , եղայ . է , քիւֆլէնմէբ :
 մղլած , ի , ներ . քիւֆլէնմիշ :
 F 4 Թն

մեծ . ի . եր . սլոյուք :
 մեծնալ , ցայ . ցիր , սլոյումք :
 մեծաւոր . ի . ներ . սլոյուք .
 մեղք , աց . եր , կիւնահ :
 մեղանչել , եցի . է . կիւնահ էթմէք :
 մեղաւոր . ի , ներ . կիւնահքեալ :
 մեղու , ի , ներ , սուլ .
 մեղր , ի . եր . պալ :
 մեկնել . եցի . է . թէ վսիր էթմէք .
 մասնէ վերմէք :
 մեկնութի , թեան . թէ վսիր . մասնէ :
 մեղադրանք . թաազիր :
 մեղադրել , եցի , է . այլիւամաք . թաազիր
 էթմէք :
 մեռնիլ . այ , իր , ուլմէք :
 Քրկանալ , ացայ , ցիր , սոյընմաք . չլլաք
 լանմաք :
 Քրկ . ի , եր . չլլաք :
 մերձ . (նախադրութի է) եաքըն :
 մերձենալ , եցայ , ցիր . եաքընլանմաք :
 մէկտեղել , եցի . է . պիրիքտիրմէք :
 միմեկ . բարանլք օլմաք .
 միաբանիլ , եցայ , է . սեօղիլէն պիր օլմաք :
 միայն . (մակբայէ) սալթ . եալընկըղ :
 միշտ . (մակբայ է) տայիմա :
 միջակ , ի , ներ , օրթանճայ :
 միս . մսի . մսեր . էթ :
 միտք . մոքի . մոքեր . ֆիքիր :
 միթարել , եցի , է . թէ օհլէթմէք .
 կիօնկու ալմաք :
 միթել . եցի . է . տիրութմէք :
 մկրատ , ի , ներ , մադաս :
 մալ , ացի . ա . դալմաք :
 մաջած , ի . ներ . դալմէ :
 մըլակ . ի . ներ . ըսկաթ . հզմէթքեալ :
 մոլորիլ . եցայ . է . եանգըմաք :
 մո

մորուսի , թեան , քէնա խույ :
 մոխիր . խրի . ներ . քիւլ :
 մամ . ի . եր . մամ :
 մամլաթ . ի . ներ . մուշանդա :
 մունալ , ցայ , ջիւր . ունուծմաք :
 մորթի , ու , ներ . տէրի .
 մորթեւ , եջի , է . պողաղլամաք :
 մորուք , ի . ներ . սաքալ :
 մուծ . դարանլք :
 մուխ , մխի . մխեր . թիւծիուն :
 մուկ , մկան , մկներ . սըլան .
 մունճ . մնճի . մնճեր , տիւրիւղ :
 մուր , մրի . մրեր , իս . դարա :
 մուրալ , աջի , ա . տիւլէնմէք :
 մումուալ , աջի . ա , մուլամաք :
 մաածախ . ի . ներ . դասապ :
 մսեղէն . ղինի . ղիններ . էթդամլ .
 մրաուր . մրի . ներ . եէմլէք .
 մոտծեւ , եջի , է . ֆիքիւր էթմէք :
 մունեւ . մոայ , մոիր , կիրմէք :
 մրսիւլ , եցայ . է . իուլումէք :
 մրջումն . ման . ներ , դառընճա :
 մոտ . եաքըն :
 մոծակ , ի . ներ . սիւրի սինէկ :
 մոտենալ , եցայ , ջիւր . եաքընլանմաք :
 մոտիկ . ի . ներ . եաքընճա :

3

Յադիւ . եցայ . է . տոյմաք :
 յաղթեւ , եջի , է . եէնկմէք :
 յամեւ , եջի . է . կէճիքմէք :
 յայտնեւ , եջի . է . էշքեարէլէթմէք :
 յալյան էթմէք :
 յայտնի , էշքեարէ :
 յանդիմանեւ , եջի . է . թաղիւր էթմէք :
 Բ ; յան

Զանկարծակի . (մակբայ է) դաժիւ
 յաջորդ , ի , ներ . խալիֆէ :
 յատակ , ի , ներ . տիպ . տէօշէմէ :
 յատուկ , պաշկա . ֆիրատէ :
 յատկանալ . աջայ , ցիր , պաշկալանմաք :
 յարածամ . (մակբայ է) տայիմա :
 յարգել , եցի , է . իղղէթ էթմէք :
 յարմար , ի , ներ . ույկուն :
 յարմարել , եցի , է . ույտուրմաք :
 յարուցանել , սւցի , յարո , տիրիթտիրմէք :
 յաւիտեան , էպէտի :
 յափշտակել , եցի , է . դաքմաք . զօռիւ
 լէն ալմաք :
 յենուլ . եցայ , է . տայանմաք . եապանմաք :
 յետք . (նախադրութի է) սօնդրա :
 յետին , ի . ներ . սօնդրաքի :
 յիմար , ի , ներ . ահմաք :
 յիշատակել , եցի , է . անդմաք :
 յիշոցք , ի , ներ . քիւֆիուր :
 յղանալ , աջայ , ցիր , համիլէ օլմաք :
 յղի , ի , ներ . համիլէ :
 յոյժ . (մակբայ է) չօք . զիատէ . դաթըր
 յոյս , ումուտ :
 յորդառաւտ . տաշկըն :
 յորժամ . (մակբայ է) նէզէման :
 յուլանալ , աջայ , ցիր . թէմպէլլէնմէք :
 յուշ . (մակբայ է) կէճ :
 յուշանալ . աջայ , ցիր . կէճիքմէք :
 յուշացնել , ցուցի , ցուր , կէճիքտիրմէք :
 յուսալ , աջայ , ցիր . ումուտլանմաք :
 յուսահատիլ , եցայ , է . ումուտըքէմմէք :
 յատակել , եցի , է . թէմիլլէմէք :
 յատակ . ի . ներ , տուրուք . զիւլալ . թէմիլլ .
 յօժարիլ , եցայ . է . մայըլլանմաք . լաւ
 զի օլմաք :

Ն

Նախա՝ ի փոխութեամբ . էլ էլ էլ
 նախանձ . ու , ներ , հասարակ
 նախանձիլ , եցայ , է . հասարականմամբ
 նախա՝ ի , եր . նազըլ
 նախալիլ , եցի , է . նազըլլամբ
 նահանգ , ի . ներ . էլիկ . մէմէթ .
 նահապալ , ի , ներ . շէհիթ . սէրտէն
 կէշտի :
 նայիլ . եցայ , է . պաղմամբ ,
 նաւ . ի , եր . կէմի :
 նաւապետ . ի , ներ , կէմի ուէիլի :
 ներսած . ի . ներ . դոգմիլ :
 ներսիլ . եցայ . է . դոգմամբ :
 ներ , ի . եր , տառ :
 ներդուկ , ի . ներ . տառ ածիթ :
 ներդանալ . ացայ . ջիլ . տառ ըմբ :
 ներդ սիրտ . սրտի . սրտներ . տառ կեան
 կիւլլիւ :
 ներդեւ . եցի . է . ածիթ տըրմամբ . զօռ
 էթմէթ :
 նետ , ի . եր . զօր :
 ներեւ , եցի , է . սուլը պաղըլմամբ .
 աֆ էթմէթ :
 ներկ . ի . եր . պոյա :
 ներկեւ , եցի , է . պոյամբ :
 ներկայ : հազըր :
 ներկայանալ , ացայ , ջիլ . հազըր պու
 լումմամբ :
 ներկաբար , ի . ներ , պոյաճը :
 ներհակ , ի . ներ . դառըլ զթիթ :
 նզուլթ , ի , ներ , լանէթ :
 նզուլիլ , եցի , է . լանէթ օգուամբ :
 նիւթ . ի , եր . քէրէստէ :
 Բ 6 Նիհալ

նիհար , ի . ներ . դադուն , առջ :
 նման , ի . ներ . պէնկղէյէն .
 նմանիւ . եցայ . է . պէնկղէմէք :
 նշան . ի . ներ . նիշան :
 նշանեւ , եցի , է . նիշանլամաք :
 նշանաւոր , ի , ներ . նիշանլը . պէլի :
 նշենի , ու . ներ . պատէմաղաճը :
 նոր . ի . եր . եէնկի :
 նորոգել , եցի , է . եէնկիլէթմէք :
 նոճաղիւ , եցայ : է . էքսիլմէք . թիւ
 քէնմէք :
 նուշ . նշի , նշեր , պատէմ :
 նուռն . նռան . նռներ , նառ .
 նստիւ . այ . նիստ : օթուրմաք :
 նստր . սէյրէք . իւֆկա :
 նստրնաւ , ցայ , ցիր . իւվկալանմաք :

Շ

Շաքաթ , ու . ներ . հաֆթա . ճումաիւր
 թէսի :
 շալկել , եցի , է . արդալամաք :
 շահ , ի , եր . Քայիտէ :
 շահաւետ , ի . ներ , հասիէթլի . Քայտալը :
 շահիւ , եցայ , է . Քայտա էթմէք .
 Գաղանմաք .
 շաղախիւ , եցայ , է . սրալամաք :
 շապիկ . շապիկ . շապկներ . կեօմէք .
 շառաւիղ , ի , ներ . շեօհլէ :
 շամփուր , փրի : ներ . շիշ . քէպապշիշ :
 շատ , ի , եր . չօք :
 շատախօս , ի . ներ . չօք սէյլէյէն :
 շատակեր , ի . ներ . չօք եէյէն .
 շատնաւ . ցայ . ցիր . չօղալմաք .
 շարեւ , եցի . է . տիղմէք :
 շար .

շարժել, եցի, է՛. գըմըլաթմաք,
 շարք, ի. եր. տիղի,
 շիեւ, եցի, է, օվալամաք,
 շեմ, ի. եր. էշիկ,
 շեկ, ի. եր. գումըալ. սարը,
 շեք, ի, եր. եսափու,
 շիւ, շի. շիւր, շաշը,
 շինեւ, եցի, է՛. եսափամաք,
 շիտակ, ի. ներ. տօղրու,
 շիտկեւ, եցի, է՛. տօղրութմաք,
 շիւղ, ի. եր. շեօփ,
 շիսթայ, ի. ներ. զէնճիր,
 շիօրհք, ի. ներ. տաղըշ, լութֆ,
 շիօրհեւ, եցի, է՛. տաղըշլամաք,
 շիքի, ու. ներ. տուհար. տուղ,
 շիւ, ի, եր. սըճաք,
 շիւ, ի. եր. չափութ, տէղփար,

չասը :

շուկայ, ի. ներ. չարսը. տաղար,
 շուն, շան. շներ, իթ, քեօփէք,
 շունչ, շնչի. շնչեր, սօլուք, նէֆէս.
 շուտ. (մակըայ է) թէղ,
 շուք. շքի. շքեր. քեօրկէ,
 շրթունք. ի. ներ. տօտաք. քէնար,
 շրջապատեւ, եցի, է՛. էթրաֆը շիլիւ,
 մէք.

շրջիւ. եցայ. է. կէղմէք,
 շիօթեւ. եցի. է՛. գառըշտըրմաք,
 շոշափեւ, եցի, է՛, էլէմէք, եօղլամաք,

Ռ

Ոգւածաւոր , ճանք կեօնկիւլտե՛ն և
 ոլոր , ի . ներ . պիւքիւմ :
 ոլորել , եցի , է . պիւքմէք :
 ոլոր , ի . ներ . պալտը կէմիկի և
 ռիս , ի , եր . դարէզ :
 ռիսակալ . ի , ներ . դարէզ սաքլայան և
 ողբալ . ացի . ա . աղլամաք . ինկլէնմէք :
 ողկուղ , կուզի , ներ , սալքըմ :
 ողորմած , ի , ներ . մէրհամէթ լիւահիմի :
 ողորմիլ , եցայ , է . մէրհամէթ էթմէք :
 ողջ , ի , եր . սաղ . սէլիմ :
 ողջանալ , ացայ , ցիր . սաղլամաք :
 ողջոյն , ունի . ուններ . սէլամ :
 ողջուներ , եցի , է . սէլամ մէրմէք :
 ունչանալ , ացայ , ցիր . եօղօլմաք :
 ունիլ . հէլլալիլլէյ . իւֆ :
 ունար , ի , ներ . գոյուն :
 ուրիլ . ուրի , ներ , քեհէլէ . պիթի :
 ոսկի , ա . ներ . ալթըն :
 ոսկոր , կրի , կրներ , կեհէմիք :
 ոսոխ , ի , ներ , տաւաճը . իսէսմ :
 ոսպ . ի . եր , մէրճիմէք :
 ոսա , ի . եր , պուտաք :
 ոտանաւոր , ի . ներ . պէլիթ և
 օտք . ի , եր . ալաք :
 օրք . ու . եր . եէթիմ . օքսիւզ :
 օրքանալ , ացայ , ցիր . եէթիմօլմաք և
 օքսիւզօլմաք :
 օրդի , ա . իք . օղուլ . էւլատ :
 օրդէդիր , դրի . ներ . օղուլուիս և
 օրդէդրել , եցի , է . օղուլուիս էթմէք :
 օրթ . ի , եր , տէկէկ :
 օղկրամօլ , ի , ներ . պօզազէասսըրու
 օրձ

որձ . ու . եր . էրքէկ :
 որոմն , ի , ներ . զէվան.տէրիճէ :
 որոնել , եցի , է . արամաք :
 որովայն . ի . ներ . գառլն :
 որսալ . ացի . ա . աւլամաք :
 որս , ի . եր , առ :
 որսորդ , ի , ներ . ալճի :
 ուխտ . ի , եր , յահթ , իգրար :
 ուժով , ի , ներ . գուլէթի :
 ուխտաղանց , ի . ներ . յահթընա տուր
 մայան :
 ուխտաւոր . ի , ներ . զիարէթճի :
 ուխտել . եցի . է , յահթ էթմէք :
 ուղարկել , եցի . է . կեօնտիուրմէք :
 ուղիղ . տողրու . սալէհ :
 ուղղափառ , ի . ներ . տողրու իմանլը :
 ուղտ . ըղտու . ըղտեր . տէվէ :
 ուղտապան , ի . ներ . տէվէճի :
 ունենալ , եցայ . եցիր . մալիք օլմաք :
 ունևոր , ի , ներ . վարլը . մալիք :
 ունք . ի , եր . դաշ :
 ուշաթափիլ . ցայ . է . պայլմաք :
 աղլլայ օլմաք :
 ուռիլ , եցայ . է . իլմէք :
 ուսանիլ . այ , իր . ոսկրէնմէք :
 ուս . ի . եր . օմուղ :
 ուտան . ի . ներ . եէեէն . չօք եէյէն :
 ուտելիք , ի . ներ , եէյիլէճէք . մանճա :
 ուտել , կերայ . կեր . եէմէք :
 ուրաք , ի . ներ . քէսէր :
 ուրախ . ի . ներ . լաղ :
 ուրախանալ . ացայ , ցիր . լաղ օլմաք :
 քաւանալ . ացայ . ցիր , ինքեար էթմէք :

սլայծառ , ի , ներ , շէվզլի . փառլաք :
 սլայման . ի . ներ . շարթ .
 սլայմանել , եջի , է . շարթ դամաք .
 սլանդախտ . դխտի , ներ , դարիսլ , միսա
 ֆիր .

սլանիր , սլանրի , ներ , փէյնիր :
 սլաշար , ի . ներ . դումանիա . եօլազըղը :
 սլաշտել , եջի . է . թափմաք .

սլառաւ . ի . ներ , դոճա դառը :
 սլառ , ի . եր . տոճար :

սլատահիլ , եջայ . է . ըսատ կէլմէք :
 սլատանք . ի , ներ . քէֆին .

սլատառ . ի . ներ . լօքմա :
 սլատուել . եջի . է , ելոթմաք :

սլատասխան , ի , ներ . ճէվաղ .
 սլատասխանել . եջի , է . ճէվաղ վէրմէք :

սլատենի , ի , ներ , դըն :
 սլատեն . վաճիսլ :

սլատերաղմ , ի , ներ , ճէնկ .
 սլատերաղմիլ , եջայ , է , ճէնկ էթմէք :

սլատթապարտ , ի . ներ . դաղէսլէ միւս
 տահաք .

սլատթել , եջի . է . դաղէսլ վէրմէք :
 սլատիթ , թի , ներ . դաղէսլ .

սլատիւ , սլատուի . ներ . ինթիֆատ
 էղէթ .

սլատկերք , ի . ներ , սուրաթ :
 սլատճառ . ի . ներ , սէսլէսլ :

սլատճառել , եջի , է , սէսլէսլ օլմաք :
 սլատմութի , թեան , նաքլ .

սլատմել , եջի . է . նադլ էթմէք :
 սլատկերահան , ի . ներ . սուրաթ չէքէն :

սլատմէլ . եջի , է , ինթիֆաթ էթմէք .
 իղէթ էթմէք :

սլատոճեր , ի . ներ . թէմսլէհ .
 սլատոճիրան , ի . ներ . հմր .

սլա

Պատուհիբեւ . եցի . է' . պաշտօնաբ . էմբ
էթմէք :

պատուհան . ի . ներ . փենճերէ :
պատուհաս . ի . ներ . դաղէպ . պելա .
դասա :

պատուհասեւ . եցի . է . դաղէպէմէք :
պատուած . ի . ներ . երոթըմէնըթըք :
պատրեւ . եցի . է' . տիւլէն էթմէք . ալ
տաթմաք :

պատրաստ . ի . ներ . հաղըր :
պատրաստեւ . եցի . է . հաղըրլամաք .
պարան . ի . ներ . հալաթ :
պարապ . ի . ներ . պօշ :
պարպեւ . եցի . է' . պօշաթմաք :
պարտք , ի . եր . պօռճ .
պարարտ , ի . ներ , սեմիդ :
պարգև , ի , ներ , պադըշ . հիտայէ .
պարգևեւ . եցի . է . պադըշ լէրմէք :
պարզամիտ , մոի , ներ . պեօն .
պարիսպ , պարսպե , պարսպներ հիտար .
պարծենալ , ցայ , ցիր . ոսկիւնմէք :
պարէ , ի . եր . տաղարճըք :
պարկեշտ . ի . ներ . էտէպլի :
պարկեշտանալ , աջայ . ցիր . էտէպլիլն
տուրմաք :

պարոն , ի . ներ , աղայ . տէկ :
պարտապան . ի , ներ . պօռ ճիւռ :
պարտատէր , տիրոջ , ներ , պօռ ճ . ահապը
պարտուոր , ի . ներ . պօռ ճիւռ :
պարտաւորեւ , եցի , է . պօռ ճիւռ էթմէք :
պարտեղ . տիղի , ներ . պօստան , պահճա :
պարտիզպան , ի , ներ . պահճէճի :
պէագէս . թիւրլու թիւրլու :
պէխեր , ի . ներ . պըլըք :
պղտիկ . տկի , տկեր , քիւլլիւկ :
պիծակ , ի . ներ . էլլէք առըսը :
պիղծ

պիղծ . պղծի , պղծեր . մուստաւնէճիւս :
 պինտ . փէք :
 պիտոյ , ի . ներ . լողըմ . կերէքի :
 պիտոյանալ . աջայ . ցիր . լաղըմօրմաք :
 պղինձ , պղնձի , ներ . պագըռ .
 պղծել . եցի , է . մուստաւամաք :
 պղտոր . ի , ներ . պուլանըք :
 պղտորիլ , եցայ , է . պուլանմաք :
 պընակ , ի , ներ . շանաք :
 պնդել . եցի , է , փէքիթմէք :
 պնդանալ . աջայ . ցիր , փէքիթմէք :
 պոչ , ի . եր . դույրուք :
 պօրտ , ու , եր . կեռալէկ :
 պուտ . պտի . եր , տամլա :
 պուկուք . ի . ներ . տօտադ :
 պսակ , ի . ներ . թաճ . իստիճան :
 պտուկ . պտկի . պտկներ . լեօմլէկ :
 պտուտ , ի . ներ . տօլանըք , տօլալըք :
 պտուղ . պտղի , ներ , եէմիլ . մէյլէ :
 պրծիլ , ծայ . ծիր . դուրթուլմաք :
 սօղսլատ . ի . ներ . լեւիկ :

Զ

Չահ . ի . եր . մաշալա :
 Չաղացք , ի , ներ . տէկիրմէն :
 Չանք . ճեահթ :
 Չանալ . ացի , ա . ճեահթէթմէք :
 Չատագոգիլ . եցի , է . եանըքմաք ,
 սուլսուղկեօտէրմէք :
 Չարդել , եցի , է . տօղրամաք . դումաք :
 Չեղ . ի , եր . սինկիր :
 Չիլ . Չի . Չեր . սինկիր :
 Չնչել , եցի , է . սօղմաք :
 Չոկել , եցի , է . սյրլթմաք . սէլմէք :
 Չորի . ու , ներ . դաթըր :

Չուլ

ջուհակ , ի , ներ . չուլֆա :
 ջուխտակ , ի , ներ . չիֆթ :
 ջուր , ջրի , ջրեր , սու :
 ջրել , եցի . է' . սոճարմաք . սուլամաք :

Ռ

Ռամիկ , ռամկի , ներ , յէմումի , ալեօն :
 ռինտ , էրի :
 ռոկվիլ , եցայ , է' , սղչմաք :

Ս

Սակաւ , աղ :
 սահիլ . եցայ . է' . սիւրչմէք . սըյրլմաք :
 սալ . ի . եր . արատա :
 սանտ . ի . եր . հաւան :
 սանդուխտ , դխտի . ներ . մերտիվէն :
 սանտր . ի . եր . տարաք :
 սանտրել , եցի , է' . տարամաք :
 սառն , ի . եր . սրուղ .
 սառիլ , եցայ , է' . տօնղմաք :
 սառուց , ի , ներ , պուղլուք :
 սատիլիլ , եցայ , իր . կէպէրմէք :
 սատանայ , ի , ներ . շէյթան :
 սար , ի , եր . տաղ :
 սարսափիլ , եցայ , է' , դօւդուիլէն թիւ
 թրէմէք :
 սաւան , ի , ներ . պիւրիւկ :
 սեի , ի . եր . դաւուն :
 սեկ , ի , եր , սահտիան :
 սեղան , ի , ներ . սօֆրա :
 սեղմել , եցի , է' . սըդըլամաք :
 սեր . ի . եր . դայմաք :
 սերկիւիլ , ի . ներ . հայվա :
 սերմն

սերմն , ի , եր , Թօհոււմ :
 սերմանեւ , եցի , է . Թօհոււմ պրաքմաք ,
 էքմէք :

սերտեւ , եցի , է . էղպէրլէմէք :
 սեփականեւ , եցի , է , զափորնա կէշիւմէք :
 սէր , սիրու , մուհապէթ :

սիսեռ , սիսուի , ներ , նօհուտ :

սիրամարդ , ի . ներ . Թաւուղ զուլը :

սիրեւ , եցի , է . սէվմէք :

սիրուն , ի , ներ . կեօղէւ . էյի :

սղաւ , ի . ներ . եանկլը :

սղալի , եցայ , է , եանկլմաք :

սկիզբ , սկզբի , ներ , իփափտա :

սղկեւ . եցի , կէ . էքմէք :

սղեւ , եց , Թողսղէ , սլահալու օլմաք :

սղոց . ի . ներ . տեփտէրի :

սղոցեւ , եցի , է . տեփտէրէլէմէք :

սնիւ , եցայ , է . սլէսլէնմէք :

սնուցանեւ , ուցի . սլէսլէթմէք :

սնտուկ , սնտկի , սնտկներ , սանտըք :

սոսինծ , ընծի , ներ , Թուլթկալ :

սոսկ . (մակբայ է) սալթ :

սոսլ , ու , եր , զլթլըք :

սոսլոր . ի . ներ . ոսկրէնմիշ :

սոսլիւ , եցայ , է . ոսկրէնմէք :

ստանկ , սնկի , սնկեր . մանթար :

ստուղ , սղի , սղեր , սլահալը :

ստուտ , ստի , ստեր , եալան :

ստւր , սլի , սրեր , զլլըք :

ստւրք , սրբու , սրբեր , էվլիա :

սպաննեւ , եցի , է . ոսլտիւլմէք :

սպասաւոր , ի . ներ . հղմէթ էտէն . հղմէ-

թքեար :

սպասաւորեւ , եցի . է . հղմէթ էթմէք :

սպասեւ , եցի , է . զաթլանմաք . սլէք-

լէմէք :

սպի-

ապիտակ . ի . ներ . ալէյաղ :
 ապիտականալ , աջայ , ջիր , ալէհաղանմաք :
 ստախոս , ի , ներ . ետլան սոյլէյէն :
 ստեղծել . եցի . է . եարաթմաք :
 ստեղծողաճ , ի . ներ . եարատրմէ :
 ստիպել . եցի . է' . զօռ էթմէք :
 ստոյգ . Թահգիք :
 ստուգել . եցի . է . Թահգիկլէմէք :
 ստանալ . աջայ , ջիր . զազանմաք :
 ստոռեր , ի . ներ . քեօրկէ :
 սրահ , ի . ներ . աւլու , հայաթ :
 սրբել . եցի , է . Թէմիզլէմէք :
 սրել . եցի . է' . սլիլէմէք :
 սրտագէտ , դիտի . ներ . դայիսպլիլիճի .
 Քիբիր սլիլէն :
 սրտոտ , ի . ներ . իւրէքլի :
 սև . ի . եր . դարա :
 սևնալ , ցայ , ջիր . դարալանմաք :

Վ

Վաղել , եցի , է . աէկիրթմէք :
 վախ . դօրդու :
 վախիւծ ցայ . ջիր . դօրդմաք :
 վախճան , ի . ներ . սօնդ . ազըպէթ :
 վաղն . եարլն .
 վաղուց . (մալքայէ) չօքտան :
 վաճառել , եցի . է . սաթմաք .
 վանք , ի . եր , մանատրը :
 վաշխ , ի . եր . մամլէ .
 վառել , եցի . է' . եաքմաք .
 վաստակ . սկի , ներ . դազանճ :
 վաստկիլ , աջայ , է . դազանմաք :
 վատ . ի , եր . ֆէնա :
 վատանալ . աջայ , ջիր . Քէնալանմաք .
 վարդ . ի . եր . կիւլ :
 վար .

վարպետ , ի . ներ . ուստա :
 վարձ , ու , եր . քիրա : հաք :
 վարձել , եցի , է . քիրալամաք :
 վեր . վերի , եարա :
 վիշ . վիճ . վաճ . սոյըն :
 վիշտ . վշտի . վաճի , աղը . ճէ Քա :
 վրտանալ , ացայ , ցիր , ինճինմէք . ճէ
 Քա չէքմէք :
 վիրաւոր , ի . ներ . եարալը :
 վիրաւորել . եցի . է . եարալամաք :
 վկայ , ի , ներ , շահրո :
 վկայել , եցի , է . շահիտէթ լիք էթ մէք :
 վկայութի . թեան . շահիտէթ լիք .
 վճարել , եցի , է . ոտէմէք :
 վճիռ . վճի . ներ , սիճիլ :
 վճռել . եցի . է . սիճիլէթ մէք :
 վնաս , ու , ներ . զարար . գիան :
 վնասել , եցի . է . զարարվելմէք :
 վրանգաւոր , ի , ներ , մուխաթարալու :
 վրէժ . ի . ներ . հայֆ . քէն :
 վրէժխնդրել , եցի . է . հայֆ ալմաք :

S

Տալ , տո՛ւի . տուր , վերմէք :
 տախտակ . տկի . տկներ . թահտա :
 տաղ , ի . եր . քեէլ . քեէլէլ :
 տաղել , եցի , է . տաղլամաք :
 տաղտկանալ . ացայ . ցիր . աճիղօլմաք :
 տանձ , ի . եր . ալմուտ :
 տանջանք , ի . ներ . ճէղա . սիտէթ :
 տանջել , եցի , է . ճէղա վերմէք :
 տաշել , եցի . է . եօնմաք :
 տաշեղ . ի . ներ . եօնղա .
 տաշտ , ի . եր . թէքնէ .

աստղակ . ի . ներ . թաւա :
 տապկենլ , եցի . է . գաւուրմաք . պիւր
 եան էթմէք :
 տառ , ի , եր , հառք :
 տասանորդ , ի , ներ , օնտալըխ :
 տասանորդէլ , եցի , է . օնտալըխ ալմաք :
 տարածամ . (մակքայ է) վախտսըլ :
 պէվադթ :
 տարակուսանք , ի . ներ . շէֆէ միւշկիւլ :
 տարակուսիլ , եցայ , է . շէֆէլէնմէք :
 տարի , ու , ներ . ելլ :
 տափակ , ի . ներ . եասսըլ :
 տաք . ի , եր . սըճաք :
 տաքնալ , ցայ , ցիր , լալնմաք :
 տաքդեղ , ի , ներ . պիպէու :
 տըգեղ , ի . ներ . շիրքին :
 տըգեղանալ . աջայ . ցիր , շիրքինլէնմէք :
 տդէտ , տգիտի , ներ , պիլմիէն :
 տեղ . ի , եր . եէր :
 տեղաւորել , եցի , է . եէրլէշտիրմէք :
 տեղեակ . վուդուք :
 տեղեկանալ , աջայ , ցիր . վուդուք օլմաք :
 տենչալ , աջի . ա . հասրէթլէքմէք :
 տենտ , ի . եր . լալթմա :
 տեսք , ի . եր . կեօրիշ :
 տեսնել , տեսայ , տես . կեօրմէք :
 տերև , ի , ներ . եափրաք :
 տէր , տիրոջ , տիրաւիք . սահապ :
 տնաշեր , ի , ներ . էվէլքըճը :
 տիկ , տկի , տկեր , թուլում :
 տիկին . տիկնոջ , ներ , խաթուն :
 տիրել , եցի , է , զապթ էթմէք . սահապ
 օլմաք :
 տխմար . ի . ներ . պիլմէղ :
 տխուր , մէլուլ :
 տխրիլ , եցայ , է . մէլուլ օլմաք :
 տկար

տկար , ի . ներ . զայլՔ , զապուհ :
 տկարանալ , աջայ . ջիր . զայլՔ լանմաք :
 տկլոր , ի , ներ , լուլլաք :
 տղայ , ի . ակներ , օղան , չօճուք :
 տղայանալ , աջայ , ջիր . չօճուք լանմաք :
 տղակուծի , թեան , չօճուք լուք :
 տնանկ , ի , ներ . ֆաքիր :
 տուգանք , ի . ներ . ճէրիմէ :
 տուգանել , եջի . է' . ճէրիմէ մէք :
 տուն . տան , տներ , է՛վ :
 տուրք . վերկի :
 տրորել . եջի , է' . էզմէք :
 տրամիլ , եջայ , է' . զասէՔէ թլէնմէք :
 տրտում . զասէՔէ թլի :
 տան . ի , եր . սլայրամ :

Բ

Բարպէ . տաղ ղեգղէ . լախտ :
 բաբունի . յիուլամէ , մուալլամ :

Ճ

Ճախ . ի , եր , լալը :
 ջած , ի , եր , ալլաք :
 ջածնալ , ջայ , ջիր . ալլաք լանմաք :
 ջամաք , ի , ներ , գուռու :
 ջամքիլ , եջայ , է' . գուռումաք :
 ջան , ի , եր , էքին :
 ջանել , եջի , է' . էքմէք :
 ջանկալ , աջայ , ջիր . հէրսէ թլէնմէք :
 ջառ , է' . եր . տէրտ , աղլը :
 ջառիլ . եջայ , է' . աճլմաք , աղլըմաք :
 ջառտ . ի , ներ . մարաղը :
 ջէխ . ի . եր . լամուռ :
 ջէղ . ի , եր , սայ , սինսիլէ :

ցերեկ . ի , ներ , կիւնտիւղ :
 ցեց , ի , եր . կիւլէ :
 ցեցոտ , ի , ներ , կիւլէլի :
 ցից . ցըցի , ցըցեր . գաղթք :
 ցնծալ , ացայ , ցիր , շաղ օլմաք :
 ցորեն , ի , ներ , պուղտայ :
 ցուրտ , ցրտու , ցրտեր , սօվուք :
 ցըցընեւ , ցըցուցի , ցըցուր , կեօստէրմէք :
 ցրուեւ , եցի , է' . տաղըթմաք :
 ցրտանալ , ացայ , ցիր , սօվումաք :

Փ

փաթտոց , սարըդ :
 փաթթեւ , եցի , թէ . սարմաք :
 փախլի . այ , իր , գալմաք :
 փախոտական , ի , ներ . գալկըն :
 փակեւ , եցի , է' . գաթամաք :
 փակեղ , ի , ներ . սարըդ :
 փայտ , ի , եր . օտուան :
 փայտատ , ի , ներ , գաղմա :
 փառք , ի , եր . ռալթանաթ :
 փարիւ , եցայ , է' . սարըլմաք :
 փարթամ , ի , ներ , ղէնկին :
 փարթամանալ , ացայ , ցիր , ղէնկինլէնմէք :
 փեղե , ի , եր , գաթու գանատը :
 փեսայ , ի , ներ , կիւլէկի :
 փթտած , ի , ներ , իփրէնմիշ . լիւրուսթուշ :
 փլած , ի , ներ , երբըք :
 փլիւ , փլայ , փլիր , երբըլմաք :
 փնտուեւ , եցի , է' . արամաք :
 փլեւ , եցի , է' . տողդամաք :
 փշուրք , ի , ներ , էքմէք թեօթիւնթիսի :
 փոխ . ռօտիւնծ :
 փոխեւ , եցի , է' . տէկիշմէք :
 փոխանորդ , ի , ներ , ղէքիւլ :
 փո

փոխառու, ի, ներ, ոտիւն չվէրէն և
փոխարէն, արինի, ներ, մուգապէլէ,
պէտէլ:

փոխարինել, եցի, է՝. մուգապէլէ օինի
վէրմէք:

փող, ի, եր, մանկղըր:

փողբանկ, ի, ներ, քիւնկ:

փոշի, ու, ներ, թօղ:

փոս, ի, եր, չուգուռ:

փոսել, եցի, է՝. չուգուռ էթմէք:

փոր, փորու, եր, դառն:

փորած, ի, ներ, դաղըլմշ:

փորել, եցի, է՝. դաղմաք:

փորձանք, ի, ներ, պէլա:

փորձել, եցի, է՝. թէճրիպէ էթմէք
անամաք:

փութով. (մակբայ է) թէղ:

փութալ. ացի, ա, թէղվէնմէք. էվէթ
վէնմէք:

փուշ. փշի. փշեր. թիքէն:

փուռ. փռան, փռներ. ֆուռուռն:

փուտ. փախ, փտեր, չիւրուք:

փութ, փքի, փքեր. քեօրուկ:

փոքր. քիւչճուկ:

փոքրանալ, ացայ, ցիւր, քիւչճիւկ
վէնմէք:

փոքրիկ. քիւչուճիւք:

փոքրաւոր, ի, ներ, հղմէթքեար:

փշել, եցի, է՝. իթիւրմէք:

փռած, ի, ներ, սէրիլմիշ:

փռել, եցի, է՝. սէրմէք:

փռնդտալ, ացի, տա. անդորմաք:

փոխել, եցի, է՝. դուամաք:

փտտած, ի, ներ, չիւրուժիշ:

փտախլ, եցայ, է՝. չիւրումէք:

փրկել, եցի, է՝. դուրթարմաք:

փրկիչ, ի, ներ: դուրթարըն:
 փրկուր, ի, ներ: քեօփիւք:

Ք

Քաճ, ի, եր, տիշի:
 քակել, եցի, է', սեօքմէք:
 քահանայ, ի, ներ, փափաղ:
 քաղաք, ի, ներ, շէհիր:
 քաղաքացի, ու, ներ, շէհիրի:
 քաղցր, ի, եր, տաթլը:
 քաղցրանալ, աջայ, ցիր, տաթլլանմաք:
 քամակ, ի, ներ, արդա. սըրթ:
 քամել, եցի, է', սիւզմէք:
 քամի, ու, ներ, բուզկետար. եել:
 քայլ, ի, եր, ատլա:
 քայլել, եցի, է', եէրիմէք:
 քաշել, եցի, է', չէքմէք:
 քար, ի, եր, թաշ:
 քարկոծել, եցի, է', թաշամաք:
 քարահատ, ի, ներ, տաշք:
 քարոզ, ի, ներ, վայրդ:
 քարոզել, եցի, է', վայրդ վէրմէք:
 քաջախ, քաջխի, սիրքէ:
 քերթել, եցի, է', տէրի իուղմէք:
 քերել, եցի, է', դաշլմաք:
 քէնարար, ի, ներ, քիւսէն:
 քէնանել, արի, արէ', քիւսմէք:
 ք/թ, քթի, քթեր, ոլուռուն:
 քիչ, քիւ, քիւր, աղ:
 քնանալ, աջայ, ցիր, ուխմաք:
 քննել, եցի, է', թէքթիշէթմէք:
 քիշել, եցի, է', դօվմաք. սիւրմէք:
 քուռ, քնու, եր, ոյքու:
 քուռակ, ի, ներ, թայ:

Քր.

քրտինք , տնքի . տնքներ . թէո :
քրտնիւ . եցայ , է' . թէոյնք :

O

Օգնական . ի , ներ . եարտըմն :
օգնել . եցի . է' . եարտըմն էթմէք :
օգուտ . ֆայիտէ :
օգտակար . ի . ներ . ֆայիտէի :
օթեան , ի . ներ . քօնաք եէրի :
օթեանիւ , եցայ , է' . քօնմար :
օձ . ու , եր . երլան :
օղ , ի , եր , հալգա , քիւփէ :
օտար . ի , ներ , եատ :
օտարական , ի , ներ , եատանճի :
օտարանալ , ացայ , ցիր , եատօլմար :
օր . աւուր . եր , կիւն :
օրոցք , ի , ներ , սէշիկ :
օրէնք , ի , ներ , ղանան :
օրհնել , եցի : է' . խայլը տոճա էթմէք :

Ա Ե Ր Զ

